

ДРЖАВА ПОМАЖЕ
ИНФОРМАТИЧКУ ИНДУСТРИЈУ

Извоз софтвера већи
од извоза малина

страница 4.

НЕЗАДОВОЉНИ РАДНИЦИ
„КОВАЧНИЦИ“

Ковачима срећа
у туђим рукама

страница 6.

ПРИГОВОРИ НА ИЗБОР
СУДИЈСКИХ ПОМОЋНИКА

За најбоље
нема места

страница 8.

НАЛИЧЈЕ СПОРТА

Дивљаци у Језеру

ВОДА ЈЕ
ДРАГОЦЕНА

ТРОШИТЕ ЈЕ
РАЦИОНАЛНО

034/ 33 66 99

ZAMENA STARIH, DOTRAJALIH I
OŠTEĆENIH PLASTIKA I TASTERA
NA SVIM VRSTAMA AUTO
KLJUČEVA I DALJINACA

Reciklaža kertridža i tonera

dobar kertridž
mir u kući

Refilm

Karadorjeva 51, www.refilm.com
Tel. (034) 33 77 98 (034) 34 01 03 (064) 287 64 6

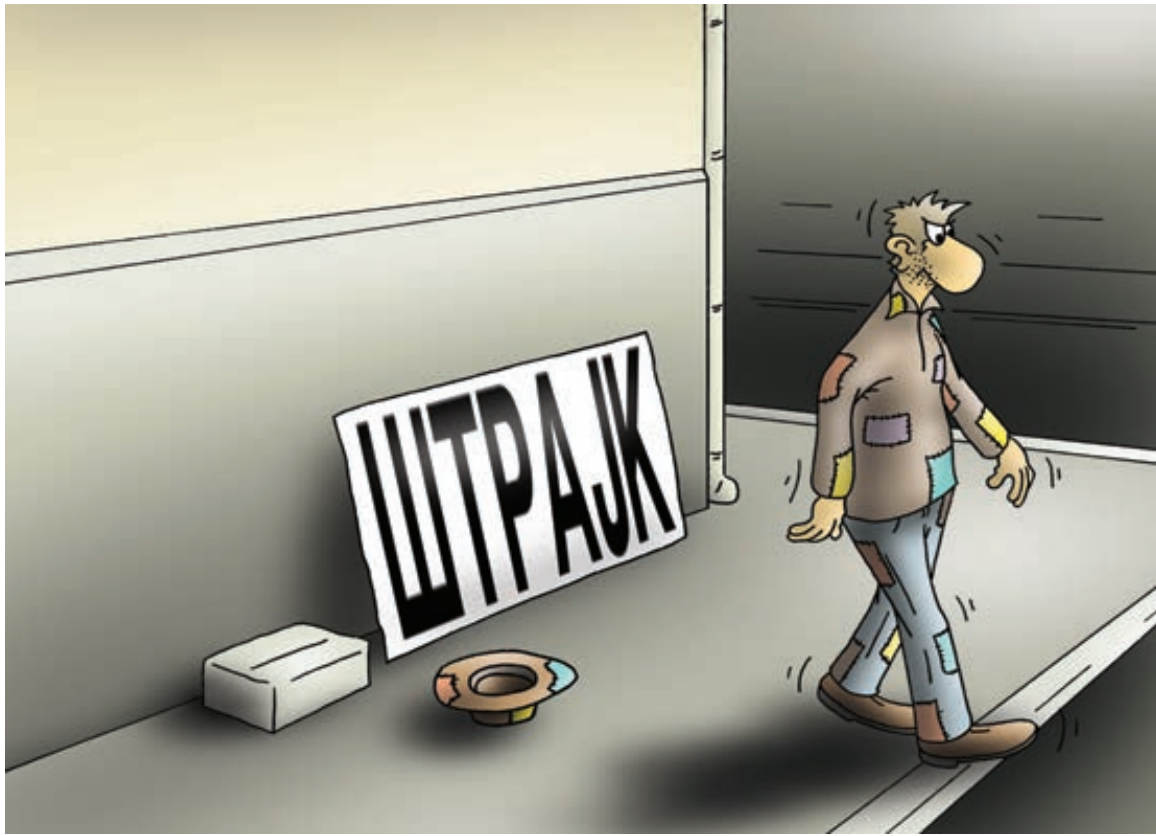
AUSPUH SERVIS

PRODAJA I UGRADNJA
ORIGINALNIH
IZDUVNIH SISTEMA

IMASAF

M. BLAGOJEVIĆA 55
362 557, 064 122 9 240

Карикатура: Горан Миленковић

ДРУГА СТРАНА

Поклон

Пише Драган Рајичић

Иако је имао десетак дана да јавности пружи колико-толико сувисло објашњење ког је ђавола тражио на састанцима са важним чланом Шарићевог нарко-клана, министар полиције (еј, полиције!) у два мандата, а сада још и председник владе, није успео да по том питању састави ни две реченице које би, мене бар, задовољиле. При томе нису моји прохтеви велики, него је његова сувислост и веродостојност у заиста жалосном стању. Покушао је, додуше, да остави утисак да су му то све сместили душмани и да он, јадан, нема појма о чему се ту ради. Да је знао са ким води те инкриминисане разговоре, не би вала од њега примио ни онај Шарићев поклон - телефон.

Ако се, пак, напрегнем мало више, на трагу те истине коју заговара наш врли министар полиције, могу ипак помало и да му поверујем. Тада ми се отвара оваква визија невероватно догађаја да министар полиције ђаска са човеком који сопственим бродовима ваља тоне кокаина. Све се то, наиме, одиграло стицајем несрећних околности и једне подмукле преваре кокаинског магната. Он је, то ми се након свега указује као једино могуће објашњење, на фејсбуку поставио лажни профил, представљајући се као згодна дама која тражи коалиционог партнера ради нове авантуре. А наш Ивица, жива душа, воли све да проба јер са свима може, једне године са једнима, друге са другима, те ти он запали на заказано место. Он тамо кад оно - јадац! Није дама него тежак кримос са све поклон-телефонима! Ту га је Ивица, кад је видео да од лаког провода нема ништа, брзо откачио, а други пут се састао зато што му је уважени криминалац обећао да ће променити пол и уградити силиконе, па је ишао да види како му стоје нове сисе. Кад оно - опет ништа. Од сиса ни с, те он сад запали назад у Немањину да под Тадићевим скутима благоугодно изгура преостали му мандат. Даље знате и сами... Били нови избори, он нашао нове партнере са све саветником Тончевим који га, пак, није обавестио о својој сумњивој прошлости. Мора да су му душмани и њега увалили, али, шта па има везе кад га Американци још увек лепо примају на молитвене доручкове! И - не могу даље на ову тему, заврте ми се у глави.

Друга тема ми је много лепша, а измакла ми ономад. Топла људска прича о угледном оцу и његовом захвалном сину. Говорим о нашем дипломираном председнику свих грађана и његовом сину Радомиру. Кад је видео да нам њиховим доласком на власт све иде као по лоју, ево, на пример, струја можда неће да покупи пре него што Електропривреда банкрутира, а после ћемо моћи да је исплатимо чим дигнемо какав повољан кредит, е кад је све то сагледао, захвални син се машио за џеп и свом тати купио на поклон „ауди А 6“. Оће дете да му се нађе ово ауто при руци, иако ја не могу да се отмам утиску да је уважени тата питање свог превоза већ решио до краја петогодишњег мандата.

Но, то остављам по страни, а поента овог осврта је у томе да су млади најзад добили узор понашања коме треба да теже. Добро, јасно је да њих 99 одсто не могу својим родитељима да купе ауто, али можда могу нешто друго. Ево, мене би мој син обрадовао и векном 'леба, само да има од чега да је купи јер је у претходном режиму остао без посла, а под овим новим га још није нашао. Из тог чињеничног стања испада да председничкој фамилији иде много боље него оним фамилијама за чије добро се толике године бори. Има се - може се јер све је то народ већ позлатио. А наш проблем није у томе што деца не могу да нам купе ни ту векну 'леба, него што исту више не можемо да обезбедимо ни ми њима!

АНКЕТА ЗНАТЕ ЛИ КОЈИ ЈЕ ДРЖАВНИ ПРАЗНИК 15. ФЕБРУАР И ЗАШТО ГА ОБЕЛЕЖАВАМО?

М. Ивњашовић

Надица Николић,
професор
енглеског:
- Не, стварно не
знам!

Загорка Ђусић,
пензионер:
- Томин
рођендан је
петнаестог и цео
мој Гледић има
да слави.

Милан Николић,
инжењер:
- То ни Тесла не
зна!

Драгослав Васиљевић,
пензионер:
- Дан
уставности, да
имају радници
јавних предузећа
време за скијање.

Драган Ковачевић,
аутолимар:
- Знам, дан
државности,
Сретењски устав.

Србислав Булатовић,
пензионер:
- Ма не
размишљам о
томе, пензионер
сам.

Никола Радвановић,
студент:
- Државни
празници мењају
се сваке године,
ко то да попамти!

Нада Михајловић,
конфекционер:
- Знам, али
сиротиња ради
дану и ноћу,
суботом и
недељом, па и на
државне празнике.

Славиша Мрдаковић,
адвокат:
- Да, Дан
уставности наше
Србије, па држава
смо.

Житопродукт
Крагујевац, Војводе Путнина 70
Телефони: 034 370 303
370 215, 370 072, 370 135, 370 192
zitoprodukt@nadlanu.com

Брашно по произвођачним ценама

Произвођачке цене,
гарантовани квалитет
белог, лиснатог,
печеног, замрзнутог
печива

Све врсте хлеба и печива у нашим објектима:
ТЦ Аеродром, Мала пијаца,
код улаза у Житопродукт,
у кругу Заставе,
у Улици Драгослава Срејовића 5

prozori sa imenom
i prezimenom

SUNCE

Da li ćete i ove zime
grejati ulicu?

suncemarinkovic.com 034/ 330 870

КО БИ ОВДЕ ПРЕПОЗНАО НЕКАДАШЊУ „МЕХАНИЧКУ ОБРАДУ“

У производним халама некадашње Механичке обраде „Фабрике аутомобила“ уместо универзалних стругова, глодалица, бушилица и нумеричких машина сада у тишини раде аутоматизоване бризгалице за пластику. Маханичка више не личи на себе. Све је промењено, сем зидова. Погони су углавном попут апотеке, крцати су опремом и машинама, а бројни работи помажу радницима да испуне све захтеве. Све је пројектовано тако да се испуне строги светски стандарди, од безбедоносних до еколошких.

Ту се од недавно на 19.000 квадратних метара сместила заједничка фабрика познатих светских произвођача аутомобилских делова и склопова, америчког концерна „Донсон контрол“ и италијанске компаније „Мањети марели“. У ову фабрику заједнички је инвестирано преко 15 милиона евра. Фирма тренутно запошљава 155 радника, а за „Фијатов“ модел „500Л“ производи облоге врата и гепека, командне табле и подне конзоле.

Фабрика нема магацин произведене робе, јер се све шта сиђе са про-

ДОБАВЉАЧИ „ФИЈАТА“ ОТВОРИЛИ ДВЕ НОВЕ ФАБРИКЕ У КРАГУЈЕВЦУ

Са траке на траку

У две најсавременије фабрике компанија „Донсон контрол“ и „Мањети марели“, које производе седишта, командне табле, облоге врата и гепека и подне конзоле запослено је 300 радника. Инвестиција је вредна близу 23 милиона евра

изводних линија одмах шаље на монтажне траке „Фијат аутомобила Србија“. Камиони који превозе делове, односно сетове делова, на утоварну рампу ове нове фабрике долазе на сваких 40 минута, зависно од брзине монтажних линија у ФАС-у.

Према речима координатора производње Драгољуба Рајмана, производи се онолико сетова делова колико је тог дана потребно да се угради на монтажним тракама ФАС-а.

– Овога момента у зависности од потреба „Фијат аутомобила Србија“ производимо од 450 до 500 комплета делова. Радимо искључиво за

модел „Фијат 500Л“ и надам се да ћемо радити и за све варијанте тог модела, као што је аутомобил намењен америчком тржишту. Када су у питању делови за тај модел ми смо сада у фази верификације. Иначе, ти делови се не разликују много од оних који се уграђују у стандардну верзију, али разлике ипак постоје, објашњава Рајман који је Крагујевчанин, а по пореклу је Чех.

За разлику од некадашње „Фабрике аутомобила“ у којој делови нису били персонализовани, сада се сви сетови делова производе по жељама и захтевима купаца. То се посебно односи на командне табле, јер купци обично желе да на табли имају делове, лајсне и украсе у боји каросерије.

■ Ускоро и трећи ред седишта

Другу фабрику на локацији некадашње касарне у Грашници отворила је самостално компанија „Донсон контрол“. Фабрика се простире на 6.500 метара квадратних. Инвестиција је вредна 7,8 милиона евра, а посао је добило 145 радника који ће израђивати предња и задња седишта за „фијат 500Л“.

Ни ова фабрика нема магацин готових производа, али има магацин репроматери-

јала потребног за израду седишта. Према речима директора фабрике Саше Младеновића, у фабрици нема залиха јер раде по директној поруџбини за онолико возила колико „Фијат аутомобили Србија“ производе дневно.

– Ми смо у стању да испунимо одмах све што се од нас тражи у року од неколико сати. У фабрици се тренутно припремају и делови за „фијат 500Л“ који ускоро креће на америчко тржиште. Метални делови стижу из фабрике ПМЦ, пластични из „Сиџита“, а обе фирме су смештене поред нас у Грашници. Пена за седишта стиже из Румуније, а текстил из Пољске. Ускоро крећемо и са производњом трећег реда седишта, каже Младеновић, додајући да се и у овој фабрици озбиљно припремају за почетак серијске производње модела „500Л“ за америчко тржиште.

У овој фабрици истичу да пошто прате дневну производњу у ФАС-у немају времена да сами производе све делове за седишта, као и да то није модел за овакав вид производње. Све мора да се уради брзо и без застоја и зато ова фабрика све делове добија, а седишта склапа.

Иначе, амерички гигант „Донсон контрол“, који покрива 30 одсто светске производње аутомобилских ентеријера и има више од 50 фабрика широм света, један је од четири главна кооперанта „Фијата“, а самим тим и компаније „Фијат аутомобили Србија“.

■ Долазе још два гиганта

Отварању двеју фабрика, које од почетка прате производњу „великог фиће“ у крагујевачкој фабрици, присуствовао је и генерални директор компаније „Фијат аутомобили Србија“ Антонио Фезаре Ферара, који је рекао да се „Фијат“ залаже за локализацију својих добављача и да се тренутно 67 одсто делова

МАЈК КИРБИ, АМБАСАДОР САД

Добробит и будућност породица

Амбасадор САД у Србији Мајк Кирби рекао је на отварању двеју фабрика да је посвећеност Владе да привуче стране инвестиције веома значајна за Србију и да се на примеру ове две фабрике види шта страни инвеститори могу да учине за српску привреду.

Кирби је истакао да је његов задатак да убеди инвеститоре да улажу у Србију, а не у неке друге земље, и додао да већ постојеће инвестиције у Србији проносе глас о добрим радницима и повољним условима за пословање.

– Сви заједно треба да радимо на смањењу незапослености, јер будућност Србије зависи од тога шта Влада, локалне самоуправе и компаније раде да пруже посао људима. Овде у Крагујевцу смо наишли на веома стручне и спремне кадрове. У интересу америчких компанија је да наступају на страним тржиштима и реализују добит. Сви смо ми конзервативни капиталисти, али на крају крајева исто тако морамо имати к срцу добробит људи у Србији и региону, добробит породица у овом крају и њихову будућност, рекао је амбасадор Кирби.

за „фијат 500Л“ производи у Србији. Он очекује да се повећа број добављача који тренутно запошљавају око 1.200 радника.

Према речима министра финансија и привреде Млађана Динкића „Донсон контрол“ и „Мајкрософт“ су две највеће америчке компаније које су дошле у Србију.

– Њихов промет прошле године био је већи од 43 милијарде америчких долара, што је једнако целом једногодишњем бруто домаћем производу Србије. Показало се да је стратегија коју смо пре пет година запо-

МОНТИРАЊЕ КОМАНДНЕ ТАБЛЕ

чели ради развоја Србије, довођење аутомобилских гиганата, прави пут. Сада у Грашници имамо најсавременије фабрике са најсавременијим машинама. Много младих људи добило је први посао. У „Фијат аутомобилима Србија“ ради 2.600 радника, а још 1.200 запослено је код добављача. То значи да смо запошљали скоро 4.000 људи. Очекујемо у овој години око две милијарде евра прихода од извоза „фијата 500Л“ и то ће увећати наш извоз за 25 одсто, а једна петина извоза ићи ће из Крагујевца. Очекујемо и привредни раст од око два одсто, а циљ нам је да доведемо још „фијатових“ добављача у Србију који ће производити 80 одсто делова за „фијат 500Л“, рекао је Динкић.

Министар привреде потврдио је да се очекује долазак још две велике аутомобилске компаније из света, једне из Хонг Конга, а друге из Немачке. Милушин ЂЕВИЋ

СЕЧЕЊЕ ВРПЦЕ НА ОТВАРАЊУ ФАБРИКЕ СЕДИШТА „ДОНСОН КОНТРОЛС“

ИЗВОЗ „500Л“ У АМЕРИКУ

Производња почиње у марту

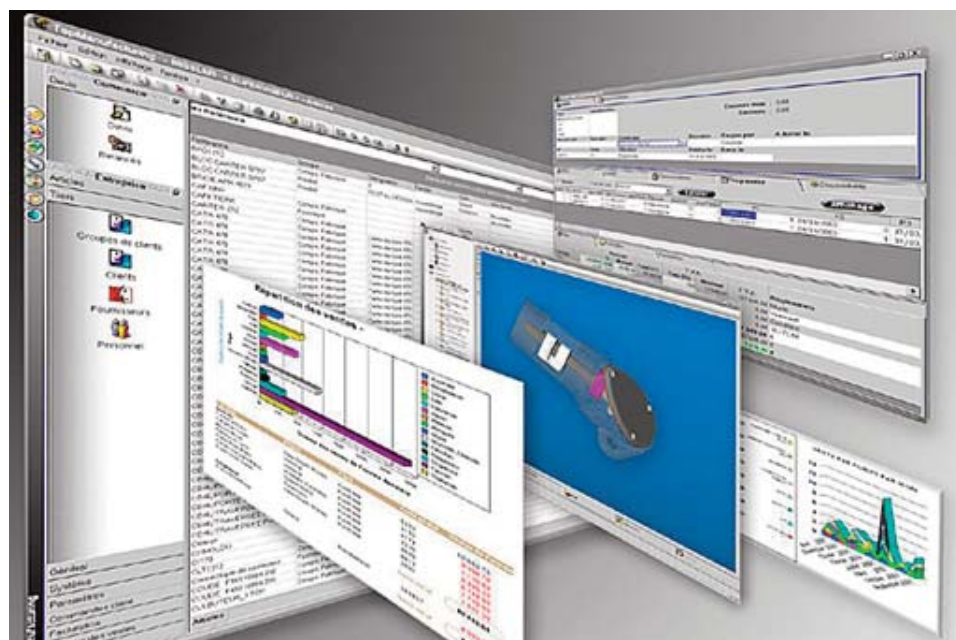
Серијска производња аутомобила „500Л“ за америчко тржиште почеће у марту, а продаја у другој половини ове године. То је изјавио генерални директор фабрике „Фијат аутомобили Србија“ у Крагујевцу Антонио Фезаре Ферара.

Према његовим речима, америчком тржишту биће понуђене две верзије модела „500Л“ са пет седишта, као и две верзије тог аутомобила са седам седишта. Наглашавајући да ће цена модела „500Л“ са седам седишта бити обелодањена тек у јуну, због конкуренције, Ферара је рекао да је задовољан производњом, али и продајом на европском тржишту.

– Производња и сама продаја за сада иду добро. У јануару смо продали 600 возила више него што се очекивало, а због велике потражње запослени раде прековремено, истакао је Ферара, додајући да је у овој годи-

ни планирана производња од 110.000 до 180.000 овог модела свих верзија.

Почетком овог месеца из „ФАС“ је саопштено да је фабрика до тада на европском тржишту добила 34.000 наруџбина, од чега је више од половине изван Италије. У 2012. години, како је, такође, тада саопштено, овај модел највише су куповали Италијани, затим Французи, Шпанци и Немци. Према наводима специјализованих аутомобилских часописа, америчка верзија се од европске разликује по стилским детаљима, као што су браник, бочна украсна лајсна и одбојник на задњем бранику у боји каросерије, а и графика фарова је другачија. Снага тог аутомобила за америчко тржиште преноси се на точкове путем шестостепеног ручног мењача или помоћу мењача са дуплим квачилом. Биће опремљен и мултимедијалним системом са петиничним екраном осетљивим на додир, као и са 6,5 инчним тачскрином и интегрисаном навигацијом.

ДРЖАВА ПОМАЖЕ ИНФОРМАТИЧКУ ИНДУСТРИЈУ

Извоз софтвера већи од извоза малина

После дугог ишчекивања српске ИТ фирме, како се чини, коначно су дочекале подршку државе. Домаћим информатичарима биће смањени порези и доприноси на зараде, биће и замашних средстава из буџета за покретање сопственог предузећа, а све по окончању законске процедуре

Пише Никола Стефановић

Дугогодишњи апел домаћих фирми које се баве информационом технологијом да држава подржи ову индустрију најзад је уродио плодом.

Након недавног састанка представника ових фирми са појединим министрима, по свему судећи, услови пословања биће знатно побољшани, а све би требало у кратком року да буде преточено и у форму закона. Тиме ће, између осталог, бити смањена висина пореза и доприноса на зараде запослених у овом сектору, што ће омогућити и свима онима који раде путем интернета, такозваним „фриленсерима“, да озакопе свој рад и постану социјално осигураници.

Владан Атанасијевић, члан Управног одбора софтверске Компаније „Асеко југоисточна Европа“, сада већ чувено име не само крагујевачке, већ и српске информатике, говори за „Крагујевачке новине“ о некадашњем стању, садашњој позицији српске ИТ индустрије у свету и очекивањима у будућности услед значајнијег укључивања државе у унапређивање овог сектора.

- Примера ради, компанија „Асеко“ у којој сам ја, данас у Србији

има два развојна центра, бележи годишњи обрт од око 40 милиона евра и сваке године у просеку извезе својих производа у вредности од четири до шест милиона евра. Дакле, профитна стопа је око 10 одсто, а то је чиста додата вредност коју добија Србија, наводи Атанасијевић.

- То је притом само једна компанија, а ако знамо да су најпознатије мултинационалне компаније „Мајкрософт“, „Циско“ и друге овде направиле своје развојне центре, те да је развојни центар за оперативни систем „Мајкрософт“ у Београду један од три у свету, уз оне у САД и Кини, онда је јасно о каквом потенцијалу је реч, наводи наш саговорник.

Компаније стигле пре државе

Тај потенцијал напокон је препознала и држава, те је после једног састанка крајем прошле године сам министар Расим Љајић обелоданио да извоз софтвера из Србије доноси више прихода земљи од извоза малина. Од тог тренутка, каже Атанасијевић, као да је све кренуло озбиљније. Ипак, нико од запослених у ИТ индустрији не окривљује државу због дугогодишњег игнорисања.

- Током седамдесетих прошлог века имали смо много успеха у напредним технологијама. Овде су

постављени темељи савремене роботике и при том смо направиле сопствени рачунар, што је у то време било револуционарно. Међутим, деведесетих, са распадом металског комплекса на ком је почивала домаћа индустрија, није било више средстава за инвестирање у иновације. Примера ради, већина радника „Заставе“ остала је без посла, тако је било и у другим градовима и држава је тада имала далеко веће проблеме, објашњава Атанасијевић.

Након година посвећених решавању проблема социјалних случајева и улагања у „преживљавање“ појединих фабрика и помагања незапослених и фирми у „паду“ пу-

тем разних субвенција и кредита, изгледа да је „куцнуо час“ да се окрене други лист.

- Можемо да причамо о томе дали је држава реално препознавала шта је стварни развој, а шта потрошња и дали су се кредити Фонда за развој давали за повећање производње, или су ишли у потрошњу. Но, на основу ових података о извозу софтверских производа и услуга очигледно је закључила у стилу: „хајде сада да помогнемо оне који су здрави, па ће они бити још здравији и помоћи и оне који нису“.

Атанасијевић објашњава зашто је ИТ индустрија у Србији, како каже, здрава. Наиме, на нашем простору ИТ фирме већ су прошле такозвану консолидацију и у готово свакој постоји страни капитал у одређеном проценту, или су, пак, у потпуном власништву иностраних компанија. Услед тога стандарди пословања су на светском нивоу, а ради се са најсавременијим технологијама. За разлику од неких пређашњих времена када се посао сводио на наруџбине компанија и пружање услуга, данас домаће фирме праве софтверска решења, односно производе који се продају широм света. То, наравно, доноси профит и српској привреди.

- Српска ИТ индустрија, иако то можда звучи апсурдно, далеко је зрелија од хрватске, која троши два и по до три пута више на ИТ услуге него Србија. Ми смо („Асеко“) направиле софтвер за банкарско тржиште и око 80 посто банака у Србији користи наш програм. Не само то, већ на подручју бивше СФРЈ, у Бугарској, Румунији, Албанији и Турској држимо 40 одсто банака. Тај софтвер смо сертифицирали и он је данас у каталогу ИМЦ-а, светског лидера у чувању и обради информација, где смо видљиви целом свету, па је тако створен сјајан основ за повећање извоза, каже наш саговорник

Владан Атанасијевић: За разлику од неких прошлих времена када се посао сводио на наруџбине компанија и пружање услуга, данас домаће фирме праве софтверска решења, то јест производе који се продају широм света. То, наравно, доноси профит српској привреди. Српска ИТ индустрија, иако то можда звучи апсурдно, далеко је зрелија од хрватске, која троши два и по пута више на ИТ услуге него Србија.

Мада се често провлачи тврдња да држава до сада ништа није учинила на унапређењу услова рада и пружању подршке ИТ индустрији, Атанасијевић наглашава да је било и раније неких корака, попут смањења царине на информатичку опрему на осам одсто или ослобађања софтвера од ПДВ-а.

Циљ - упошљавање 6.000 инжењера

- Лично сматрам да је боље да софтвер има ПДВ јер би онда и држава имала интереса да јури нелегалне кориснике софтвера, а то је и њен приход. Но, сви ови кораци били су спорадични, а сада напокон постоји нека свеобухватна стратегија. Конкретне мере које је држава овог пута предложила заиста су коректне. Неколико је циљева, а један од њих је запошљавање већег броја инжењера у ИТ индустрији, при чему фигурира бројка од око 6.000. Међутим, ми данас не знамо колико људи је заиста активно у информационом технологијама, са обзиром да раде у „сивој зони“, путем интернета, те би на овај начин и они имали прилику да уђу у легалне токове, наводи Атанасијевић.

Он истиче да би подршком у виду смањења пореза и доприноса на зараде држава и њима дала подр-

шку да озваниче свој рад, тако што би стекли пензионо и здравствено осигурање и добили могућност подизања кредита. Други сет државних мера је формирање „старт ап“ кредита и грантова до 20.000 евра. Један од главних предлога представника ИТ фирми био је и развој централне мултинационалне компаније, као и помагање даљег развоја софтверских фирми које извозе сопствене производе и услуге, с обзиром да је ту ризик улагања најмањи, пошто је већ реч о стабилним фирмама које успешно послују.

- Једна од ствари које сугеришемо држави је да треба да повећа тражњу и ту долазимо до појма

„електронска држава“. Наше податке о ЈМБГ сада ажурира неколико институција. По рођењу детета ви морате да изводите извод из матичне књиге рођених. Они који то раде контактирају МУП, па МУП генерише број и пошља матичним књигама. И тако се тај податак већ води на два места. Када постанете социјално осигураник, тај податак води

и РЗЗО, па ако промените место боравка, податак ажурира само МУП, не и остали. Ни Агенција за привредне регистре нема ту информацију. Стога су се дешавале ситуације да неко са лажном личном картом отвори фантомску фирму, подигне кредит код банке и сви су на губитку, јер не постоји повезаност између државних органа и институција. На овај начин на овом пројекту био би ангажован добар број информатичара и једна би институција водила податке о ЈМБГ, адреси и осталом, од чега би корист имали сви, и грађани и држава, појашњава овај стручњак.

Но, да би све ове мере и у пракси заживеле потребна је одређена процедура. Након достављања сугестија представника ИТ сектора следи формирање радних група од стране Министарства финансија, које ће радити на пореским олакшицама, проблематици извоза, избегавању двоструког опорезивања са одређеним земљама, дефинисању канала продаје софтверских производа... Када се и то обави, све треба преточити у законске оквире. С обзиром да је закон комплекснији правни акт који мора ићи и пред републичку Скупштину, извесније је да ће се успостављање ових мера решити уредбама, како би се одмах кренуло са њиховом применом.

ИНТЕРНЕТ ТРГОВИНА

Пеј њал на чекању

Питање које константно мучи већ дуги низ година све оне који се баве интернет трговином је зашто у Србији још увек нема „Пеј пала“ и поред обећања разних министара телекомуникација, бивших и садашњих, да ће проблем бити решен. Скептици су мишљења да је проблем управо у одсуству воље саме државе.

Међутим, Атанасијевић наводи да нас прати „лоше наслеђе“.

- Крајем деведесетих година људи су преко интернета куповали користећи лажне картице и тако свима нама данас учинили „медвеђу“ услугу. То је главни разлог што сада, када је у питању куповина преко интернета, Србија практично не постоји на мапи. Концепт „Пеј пала“ је следећи. Ви од банке добијете платну картицу и банка гарантује својим капиталом да ћете ви измирити своје обавезе према неком. Проблем је у томе што, када вам неко прода нешто преко интернета, тај нема проблем са картицом јер наплаћује од банке, а ако је картица лажна онда је банка у проблему. Тако су наше банке у једном тренутку поручиле „Пеј палу“ да не примају картице из Србије јер оне неће гарантовати својим капиталом да ће настала обавеза бити измирена.

ПОВЕЋАН БРОЈ МАЛИХ И СРЕДЊИХ ПРЕДУЗЕЋА У КРАГУЈЕВЦУ

За годину дана 130 нових фирми

Раст броја малих и средњих фирми није директно везан за долазак „Фијата”, јер је само једна крагујевачка фирма постала његов добављач, али посредна веза свакако постоји. Италијани оснивају фирме са једним запосленим, у покушају да успоставе сарадњу са ФАС-ом

Упоплави лоших економских и привредних вести које стижу са свих страна са посебном пажњом прате се оне ретке информације које уливају наду да ће ствари кренути на боље. Једна таква вест stigла је прошле недеље из крагујевачке градске управе, а реч је о податку да је број малих и средњих предузећа у Крагујевцу (до 50 запослених) за последњих годину дана увећан за 130 фирми.

Вест заслужује пажњу због тога што је криза узела данак и у овом сектору, па се број малих и средњих фирми у Србији из године у годину смањује. Иста је слика и у Шумадијском округу - према подацима Агенције за привредне регистре, у септембру прошле године било је 2.418 активних малих и средњих фирми, али је тај број мањи у односу на период од пре годину дана, јер је основано 155 нових фирми, а угашено 170. За разлику од остатка земље, али и ближе окружења, према званичним подацима које је локална управа добила од Агенције за привредне регистре, у Крагујевцу и на територији коју покрива Скупштина града број тих фирми у децембру прошле године био је 1.560, односно за 130 већи него годину дана раније. Ове фирме запошљавају 10.500 радника, или 26,2 одсто од укупног броја запослених на територији града.

ДАЛИБОР ЈЕКИЋ, ЧЛАН ГРАДСКОГ ВЕЋА ЗА ПРИВРЕДУ

И јесте, и није због „Фијата”

По мишљењу Далибора Јекића, члана Градског већа за привреду, и из ових података очигледно је да привреда Крагујевца бележи добре резултате, јер су у другој половини прошле године и град и Шумадијски округ први пут после две деценије укњижили суфицит у размени са иностранством. Градска управа тражила је и добила податке од АПР-а о кретању броја малих и средњих фирми, који се стално мења, и повећање тог броја за 130 свакако је податак који охрабрује. Међутим, осим те информације град нема детаљнији извештај о структури новооснованих фирми, њиховој делатности или броју новозапослених, па је све ово недо-

вољно за неку детаљнију анализу, као и одговор на питање да ли је ово повећање резултат отварања италијанско-српске фабрике „Фијат аутомобили Србија”.

- Мала и средња предузећа веома су битна за повећање броја запослених и у развијеним западним земљама у њима ради највише људи, тако да је њихово повећање добра вест. Али, у овом тренутку очигледно је да то није директно везано за долазак „Фијата”, јер, као што знамо, до сада је у Крагујевцу само једно овдашње домаће предузеће ушло у ред друге линије добављача „Фијата”. Реч је о фирми „Гомалајн”, које производи делове за фирму „Сиђит” из прве линије добављача за модел „500 Л”, каже Јекић.

Он подсећа да је, према уговору потписаном између Владе Србије и „Фијата”, предвиђено да се у Србији производи 80 одсто делова за уградњу у возила произведена у Крагујевцу, као и пет одсто резервних делова за све моделе „Фијата” у свету. До сада је ова задата квота испуњена са 67 посто, јер се толики проценат делова производи код добављача „Фијата” који су изградиле хале у Индустријској зони Грошница. У ових 13 посто, колико још има простора да се освоји домаћа производња компоненти, може да стане велики број малих фирми, које би ушле у ред

друге линије добављача. То је, по Јекићу, велика шанса за крагујевачке фирме које оне нису још успеле да искористе. Разлог треба тражити у тешкој економској ситуацији за наша мала предузећа, која се огледа пре свега у скупим кредитима. Али, питање је и колико је наших малих фирми спремно да освоје производе који задовољавају строге критеријуме квалитета које тражи „Фијат”.

Италијани региструју фирме

По мишљењу Душана Пуаче, председника Регионалне привредне коморе Шумадије и Поморавља у Крагујевцу, тешко је проценити колико има директне везе између доласка „Фијата” и повећања броја малих и средњих фирми у граду, али индиректна веза свакако постоји. Разлог је у томе што је дола-

„ГОМАЛАЈН” - ЈЕДИНИ КРАГУЈЕВАЧКИ ДОБАВЉАЧ „ФИЈАТА”

ском италијанског и светског гиганта у Крагујевцу створен повољан привредни амбијент, а он привлачи привреднике из различитих области, а не само из ауто комплекса.

Ипак, занимљив је податак који смо добили од Драгана Новковића, који је у Комори задужен за развој сектора малих и средњих предузећа и предузетништва. У последња два месеца у крагујевачку Комору дошло је пет-шест италијанских предузетника, који су искористили услуге Коморе да у Крагујевцу региструју предузећа. Сви они основали су овде фирме са по једним запосленим, јер имају план да постану добављачи „Фијата” или сарађују са ФАС-ом, а док дођу до те фазе, што може да потраје и годину дана, немају потребу за више радника. Само једна од ових фирми основана је са нампером да успостави сарадњу са крагујевачким произвођачем канцеларијског намештаја „Блажесом”, кажу у Комори.

Очигледно је да су и ова предузећа ушла у ред оних 130, за колико је број тих фирми повећан, али су и оне тек најављене могућности да се број коопераната „Фијата” повећа, ако не из

ДУШАН ПУЧА, ПРЕДСЕДНИК РЕГИОНАЛНЕ ПРИВРЕДНЕ КОМОРЕ

редова домаћих, онда од страних предузећа. Но, када се региструју овде она се третирају као српске фирме, без обзира што је власник странац.

Душан Пуача подсећа на своју ранију изјаву да долазак „Фијата” није решење свих наших проблема, већ шанса коју ваља искористити. Како ће она бити искоришћена зависи од нас, односно од унапређења инфраструктуре како би се створио привлачан амбијент за нова улагања. Под главним инвестицијама које ту спадају он сматра завршетак ауто пута до коридора 10, изградњу Јужне обилазнице, измештање пруге из центра града, али и изградњу уличне мреже у оквиру комплекса старе „Заставе”. На све то додаје и потребу да се Србија регионализује, јер Европа препознаје само регионалне институције, а њих јужно од Саве и Дунава нема.

Но, ни Крагујевца у овом тренутку не напредује „свакога дана у сваком погледу”. Према подацима АПР-а, у исто време када је у граду број малих и средњих фирми повећан за 130, број предузетничких радњи (трговина, услуге, занатство) за отприлике толико се умањило. По тумачењу Далибора Јекића, реч је углавном о трговинским радњама које нису могле да издрже конкуренцију великих трговинских ланаца. Јекић напомиње да је могуће да је један број предузетника одјављујући радње одлучио да их пререгиструје у предузећа, покушавајући да покрене неки други бизнис, па је и то вероватно допринело расту броја малих фирми у Крагујевцу.

Члан Градског већа за привреду каже да држава у овој тешкој економској кризи покушава да помогне опстанак предузетника и малих предузећа новим мерама, као што су плаћање ПДВ-а по наплати фактуре или обезбеђењем 600 милиона динара за субвенционисање кредита фирмама из овог сектора.

Милош ПАНТИЋ

МЕРЕ ГРАДА КРАГУЈЕВЦА

Подстицање самозапошљавања

Крагујевачка градска управа расписала је нови конкурс за доделу бесповратних средстава намењених незапосленима који желе да отворе сопствене фирме и у њима обезбеде радно место за себе или члана породице. Конкурс ће бити отворен од 21. фебруара до 22. марта, а планирано је улагање три милиона динара за доделу 15 грантова, у просечном износу од 200.000 динара. Они који желе да конкуришу за ова средства треба да доставе пословни план, доказ о незапослености, профактуру за куповину потребне опреме и доказ да су обезбедили 25 посто сопственог улагања у опрему, а услов је и да имају обезбеђен пословни простор или део опреме.

До краја године град ће издвојити још 3,2 милиона динара за нови конкурс. Оваква пракса у Крагујевцу, уз помоћ америчке организације ВОКА и холандског пројекта Хелп, траје већ годинама и до сада је додељено 700 грантова. У градској управи истичу да је такав вид помоћи дао добре резултате, јер је опстало 60 посто бизниса отворених на овај начин, док у европским земљама фирме основане на овај начин опстају са 25 посто. Овако регистроване фирме обично не улазе у ред малих и средњих предузећа, већ се региструју као предузетничке радионице или занатске радње.

megabelt®

Putnički i teretni program
Poljomehanizacija
Motocikli i bicikli

GUME

Auto delovi
Auto kozmetika

ULJA I REMENJA

klasično klinasto, nazubljeno, polu-v P/J/PH,
transportno, sintetičko, zupčasto,
varijatorsko, okruglo, extremultusi...

Mala Vaga, Kneza Mihaila 106, Telefon 325 236

МАРКЕТИНГ
marketing@kragujevacke.rs

телефони
333 111
333 116

УОЧИ ОСНИВАЊА СТРАНКЕ ЗОРНА ЖИВКОВИЋА

Нова – по тврдњи твораца

На трибини поводом оснивања Нове странке, која је одржана у Крагујевцу, др Владимир Павићевић, професор Факултета политичких наука и један од њених оснивача, рекао је да је то инвестиција којом реагујемо на неку врсту архаичног приступа у српској политици и која је подразумевала да уместо оног што политика треба да донесе, данас имамо једну врсту фасадне. Он је истакао да су одредницама „нова“ у називу странке, уместо уобичајених термина који иду уз имена разних партија, хтели да поруче да се од осталих странака разликују по приступу политици, по жељи да зраче новом енергијом, новим људима и амбицијом да решавају проблеме грађана,

ЖИВКОВИЋ ТРАЖИ МЕСТО У СТРАНАЧКОМ „ЦЕНТРУ“

УЧЕСНИЦИ ТРИБИНЕ – ДА ЛИ И НОВИ ЧЛАНОВИ НОВЕ СТРАНКЕ

на, а не да се континуирано и додатно стварају.

Будући лидер Нове странке Зоран Живковић информисао је присутне да ће изборна конференција бити одржана 7. априла у Београду, а затим апострофирао да „новајлије“ неће лагати људе,

па ће грађани бити у прилици да их стално подсећају ако скрену с обећаног пута.

– Бићемо најдоследнији и најјачи борци против корупције и сваке друге врсте криминала, највећи промотери слободног тржишта с једне и заштите људских и мањинских права. Узели смо и од левице и од деснице оно што је најбоље, а позиција Нове странке биће центар, најављује Зоран Живковић.

ПРОФЕСОР ДР ВЛАДИМИР ПАВИЋЕВИЋ

Србија у стању анестезиране наде

Није довољно да само установимо неку врсту дијагнозе, оцену стања у којем живимо, него је некада потребно, а нарочито онда када је ситуација веома лоша, да урадимо нешто како бисмо је променили набоље. И зато сам ја, заједно са Зораном Живковићем, од самог почетка у кругу људи који сада развија идеју око организације Нове странке, која би требало да допринесе променама у Србији. Мени је прво и основно питање: који би то могао да буде разлог да се поново окупљамо око неке политичке идеје? Шта је то што би нас поново повезало око неке врсте активизма у политици?

Мој утисак је да у Србији данас као да имамо једну врсту стања анестезиране наде. Како се догодило да нам неко убризга ту анестезију и да смо ми сада тотално непомични? Рекао бих, најпре, да се то тиче људи који у наше име одлучују о најважнијим, средње важним, па и најмање важним питањима у овој политичкој заједници. То су они људи које зовемо нашим представницима у Скупштини Србије, у извршној власти, Влади – па и у личности председника Републике. Они су се за све ове године, на неки начин, изместили са овог нивоа наших живота због тога што су јасно видели да политика не служи за решавање проблема грађана, него за неку врсту могућности за личну промоцију, сопствену зараду и богаћење. Мој је утисак да су они политику трансформисали у извор за економску и финансијску моћ, да сви живе веома добро и да су се у односу на нас издвојили као клика с којом ми немамо додир.

Другим речима, ти људи, које бих назвао туђим и отуђеним, изван су нашег реалног света. Они су својим виђењем политике и понашањем у њој највише допринели да ми данас сами себи изгледамо као створења без наде. Видимо да је та клика испуњена и људима који су апсолутно неспособни и неодговорни. Гледао сам када је формирана и ова Влада прошле године. У њој се нашло места за двојицу министара у претходним владама који се баве изградњом путева, инфраструктуром... Годинама су се бавили тим послом, а нису успели да направе више од 40 километара аутопутева у Србији. И онда, пазите, долазе ове такозване

Људи који одлучују у овој политичкој заједници су туђи и отуђени, изван су нашег реалног света, који су својим вођењем политике највише допринели да ми данас сами себи личимо на створења без наде, каже професор београдског Факултета политичких наука

нове наде, Вучић и Дачић, да нас убеди да су они ти будући лидери који ће с овом двојицом поменутих министара да реше наше проблеме. За ове нове наде, Вучића и Дачића, на једнак начин везујем неспособност и неодговорност – као и за Мркоњића и Илића.

Људи који нас представљају, који су се издвојили, нису само неодговорни и неспособни, већ су и малициозни. Имају намеру која није добра, изражавају интенцију да задрже статус кво. Хоће да стање остане овакво какво јесте, јер је њима у оваквим условима најбоље. Добра илустрација за то управо су прошлогодишњи избори. На њима сам био бели листић. Сматрао сам да из круга белих листића долазе најбољи одговори на оно што је стање политичке сцене у Србији. Знате шта је била реакција тих људи на беле листиће? Изгледала је овако: Е, ово су губитници, они се не разумеју у политику, они су муве које стално ударају у стакло мислећи да је то прозор кроз који могу да одлете. Дакле, та страшна малициозност нарочито је дошла до изражаја на протеклим изборима – али само због тога да би ова ситуација остала непромењена.

Србија је у очајном стању. Не можемо ни за шта у њој, у политичком смислу, да се ухватимо као за неку чврсту грађевину, па да кажемо: Е, ту лежи закон, ту лежи правда, ту леже неке идеје да се реше проблеми... Морамо да правимо странку, али да она јасно буде одвојена и од ове клике и од ове фасадне. Конкретније, треба да буде одговор на све демократске дефиците које данас имамо у Србији. Другим речима, да за све оно што је фасада јасно кажемо да је фасада и да уместо тога предложимо конкретна решења за њену елиминацију. На пример, ако је Устав фасадни, хајде да одмах иницирамо његову ревизију.

Морамо да видимо око којих принципа се окупљамо унутар странке. Сматрам да наше унутрашње уређење треба да буде огледало онога што желимо да урадимо у Србији. Постојеће политичке странке су све одреда ауторитарне: од врха доље наредба и ти онда у Крагујевцу можеш само да следиш то. Имаш ли прилику да нешто утичеш да се промени? Наша Нова странка мора најпре да почива на принципу демократичности. Други принцип је транспарентност – како у процесу одлучивања у односима између органа странке, тако и у њеном финансирању. Може ли ико да нам, па и Агенција за борбу против корупције, утврди који су то извори финансирања постојећих политичких станака? Нема шансе!

Постоји и трећи принцип, који се тиче могућности учешћа што ширег круга људи, а то је идеја да нема никаквог разлога да у наш статут не ставимо могућност да извесна група људи унутар странке формира фракцију. Наиме, ако постоји одређен број људи који је промислио да постоји бољи начин да се оствари неки циљ – па зашто да се не окупе у некој фракцији.

(Из говора на трибини у Крагујевцу на којој је најављено формирање Нове странке)

Приредио: С. ЦУПАРИЋ

Пише: Милутин Ђевић

Више од 300 радника „Заставе Ковачнице“ ступило је прошле недеље у генерални штрајк, захтевајући повећање зарада, побољшање услова рада и потписивање колективног уговора са послодавцем, бугарском компанијом „Интер-трус“. У штрајк су ушле све три синдикалне организације – УГС „Независност“, Самосталног синдиката и Асоцијације слободних и независних синдиката. После преговора са послодавством и чврстих уверавања да ће плате бити повећане, услови рада побољшани, а колективни уговор потписан, Штрајкачки одбор донео је одлуку да се штрајк замрзне и радници врате на посао.

Према договору са руководством фабрике, запосленима ће зараде у овом месецу да се повећају стимулацијама чија ће висина зависити од радног учинка.

Председник фабричког Самосталног синдиката Љубиша Цвијовић каже да ће цена радног сата у марту и априлу бити увећана за пет одсто, а нова цена рада, која ће бити усклађена са законом, дефинитивно ће бити утврђена до 1. маја. До тада ће, према договору са послодавством, бити потписан и одмах примењен колективни уговор. Синдикати захтевају да цена буде повећана са 54 на 65 динара, јер сматрају да предузеће добро послује и има могућности за повећање плата.

У Штрајкачком одбору истичу да су услови рада неподношљиви и да морају радикално да се мењају. Кажу и да ће генерални штрајк, ако послодавство у међувремену одустане од било које ставке договора, бити моментално реактивран.

У синдикату „Независност“ тврде да бугарски послодавац већ годинама не жели да потпише колективни уговор, да просечна плата у производњи отковака, за рад у две или три смене, износи око 27.000 динара, да су услови рада катастрофални, јер се зими ради без грејања и на минусу 20 степени, док се

Пише: Александар Јокићевић

Испред Управне зграде „Нискоградње“ на Малој ваги првог радног дана ове седмице у јутарњим сатима окупило се око 80 запослених, који су од краја прошле године званично на плаћеном одсуству. За њих у поменутој згради места нема, а нема ни остало пословног простора. „Чистоћа“ је преузимањем одређеног броја радника „Нискоградње“ преузела погон и управну зграду у Индустрјској зони. Неколицину људи преузели су Стамбено предузеће и „Паркинг сервис“, а са локалима из центра града располаже градска Управа за имовину.

Али, нешто друго је овога пута било прави повод окупљања, а то је питање да ли су запослени на плаћеном одсуству – заборављени? Иако према уговорима треба да им се исплаћује 60 одсто од плате коју би остваривали да су радно ангажовани, већ четири месеца не добијају ни динара. Градском већу и градоначелнику Веролоубу Стевановићу упутили су захтев да хитно реше проблем, или обелодане какав је статус Јавнокомуналног предузећа „Нискоградња“.

Председница синдиката „Независност“ Драгана Милетић, која је у истом кошу (не)милитетног одсуства са „заборављенима“, каже да су и ове прошле седмице покушали да уговоре састанак са челницима града, али и даље нема никаквог одговора. А, нема ни плата. Након одлуке Скупштине града да комуналне послове зимског и летњег одржавања улица, које је обављала „Нискоградња“, привремено, до годину дана, повери „Чистоћи“, подсећа Драгана Милетић, део запослених је остао нераспоредан.

Један број административних радника, јер „Нискоградња“ и даље

ЈОШ ЈЕДАН ИЗЛИВ НЕЗА

Ковачи

лети, без икакве заштите, ради и на плус 30 и више степени.

■ Од распада земље до бомбардовања

Све су то, међутим, само последице, јер су кола једне од најстаријих и највећих ковачница на Балкану кренула низбрдо још почетком распада бивше Југославије и увођењем санкција Савета безбедности Уједињених нација. До тада је „Застава ковачница“ радила откивке за Фабрику аутомобила, „Камионе“, Војну фабрику, индустрију трактора и пољопривредних машина, а добар део производа ишао је и страним партнерима. Није било застоја у производњи, а капацитети фабрике су стално повећавани, како је расла и тражња за откивцима из Крагујевца.

Потом су НАТО бомбардери гађали производне погоне и управну зграду „Ковачнице“ 9. и 13. априла 1999. године. Девет пројектила директно је погодило фабрику. Од 25.000 квадрата производних хала потпуно је порушено 22.500 метара.

С РАСПАДОМ ЈУГОСЛАВИЈЕ ПОЧЕЛО „ТОПЉЕЊЕ“ ФАБРИКЕ

ПО НОВО ПРОТЕСТИ ЗАП

Траже п

постоји, приводи крају изразу завршног рачуна, а комисија коју је оформио град требало је да изградом елабората још почетком године одговори каква је даља судбина „Нискоградње“. Хоће ли се након годину дана консолидације, када се смање огромни дугови и на разумну меру сведе број запослених, комунална делатност вратити предузећу, хоће ли се издвојити новац за социјални програм који следује прекобројима, може ли се део фирме који изводи инвестиционе радове „снаћи“ на тржишту?

■ Чекајући елаборат

– Од града, као оснивача предузећа, тражимо да хитно одлучи о статусу „Нискоградње“, а потом и плате. Дугује нам се за октобар, новембар, децембар и јануар, док доприноси нису плаћени за дужи период 2011. године, као и за део 2010. године, иако је било обећања да ће држава повезати стаж. Ако „Нискоградња“ не треба да постоји, нека кажу. Али, на овакав начин правити од људи који имају две – три деценије стажа социјалне случајеве, кориснике „народне кухиње“, једноставно не иде. Толико се причало о превеликом запошљавању, да је током предизборне 2011. године, без правог основа, на постојећи број од преко 150 људи запослено још 77 радника. Управо је то вишак радника, али испада да је политичка залеђина и сада кумовала, јер се од тих 77 људи 72 удомило у другим фирмама. На плаћеном одсуству су остали људи пред пензијом, оболели и неколицина млађих који, ваљда,

ДОВОЉСТВА ЗАПОСЛЕНИХ У „КОВАЧНИЦИ“

Ма срећа у туђим рукама

Приватизација „Ковачнице“, коју је 2005. године купила бугарска компанија „Интертруст“, и данас следи као успешна, мада је у скоро сталним проблемима. Прошле недеље радници су ступили у штрајк, али он је убрзо замрзнут јер је послодавац обећао веће плате, боље услове рада и коначно потписивање колективног уговора

ОГРОМНА РАЗАРАЊА ФАБРИКЕ ТОКОМ НАТО БОМБАРДОВАЊА

Уништено је и разорено преко 30 километара магистралних инсталација за електро-технолошко напајање производног процеса, или преко 95 одсто. Потпуно или делимично оштећено је преко 90 одсто производне опреме (ковачке машине, пресе, чекићи, електро и гасне пећи, ковачки ваљци, ломилице, машинске тестере, пећи за термичку обраду, пескарне, стругови, копирне глодалнице...). Потпуно је разрушена управна зграда површине 4.500 квадратних метара, при чему је страдала и сва техничко-технолошка документација. Комплетно је уништен рачунарски центар са ненадкнадивом базом података.

Мада је „Ковачница“ после бомбардовања делимично обновљена, никада се није потпуно опоравила и успела да поврати раније позиције

на тржишту. То, уосталом, нису успели да ураде ни Фабрика аутомобила, ни „Камиони“, који су поред Војне фабрике били највећи купци њених производа.

Колико је ова фабрика била разрушена сведочи и то да су поједини директори Групе „Застава“, и неки од чланова Владе Србије били против обнављања „Ковачнице“, али упорност радника, који су у немогућим условима радили на обнови, ипак је довела до тога да уништена фабрика поново почне да ради. Услови рада, међутим, никада нису враћени на ниво пре бомбардовања, пре свега грејање хала зими и расхлађивање у току лета.

■ Бугари уместо Француза

„Застава ковачница“ приватизована је 27. октобра 2005. године. Ве-

ћински капитал на аукцији у Агенцији за приватизацију у Београду купила је бугарска компанија „Интертруст“ са седиштем у Софији за нешто мање од 152 милиона динара. Купац се том приликом обавезао да у фирму инвестира најмање 259 милиона динара. У тренутку приватизације „Ковачница“ је имала 597 запослених.

Интересантно је да су пре приватизације две аукције проглашене неуспешним, јер није било заинтересованих купаца, а да се наредне три биле отказане. Иначе, у току припреме аукцијске документације и заказивања првих аукција за продају „Ковачнице“ највише се као о потенцијалном стратешком партнеру и новом већинском власнику говорило о једној француској компанији из Лиона.

Сада су многи склони да тврде да је поред распада бивше Југославије и НАТО бомбардовања и лоша приватизација допринела урушавању угледа крагујевачке „Ковачнице“, која је откивцима снабдевала пословне партнере широм света. Иначе, „Интертруст“ је поред крагујевачке „Ковачнице“ купио лесковачки „Леминд“ и фабрику поцинкованог лима у Вучитрну на Косову.

У августу 2006. године извршни директор „Интертруста“ Роберто Младеновско је да новац уложен у крагујевачко предузеће представља изузетно добру инвестицију, да неће бити отпуштања радника и да ће ускоро запослени младе стручне

кадрове са крагујевачког Универзитета.

Тада је Ковачница имала 550 запослених, а према инсталираним капацитетима могла је да произведе око 7.000 тона отковака. Те 2006. године циљ бугарских власника био је да Ковачница освоји нових тржишта и увођењем нових технологија достигне производња од 20.000 тона отковака годишње.

■ Социјални програм и тужба

Међутим, већ у новембру исте 2006. године у „Застава ковачница“ исказан је економско-технолошки вишак радника. Због недостатка посла укинута је рад у трећој смени, а око 50 одсто радника послато на плаћено одсуство. Раније је ковано између 400 и 500 тона отковака месечно, али је производња спала на испод 200 тона.

Три синдиката су се са већинским власником Валентином Захаријевим договорили о висини отпремнина од 1.500 до 6.500 евра. Инвалиди рада, а њих је било 44, требало је да добију по 5.500 евра.

У априлу 2007. године председник управе концерна из Софије и већински власник „Ковачнице“ Валентин Захаријев пустио је у рад компресорску станицу вредну 700.000 евра. Набављена је и савремена аутоматизована линија за хладно орбитално ковање, чија је вредност око 400.000 евра, али за коју кажу да никада није прорадила. Фабрика је у то време производала око 3.000 тона отковака. Тада је речено да се од 550 запослених 130 определило да уз отпремнине напусти предузеће.

Удружење малих акционара „Ковачнице“ у мају 2008. године тражи-

ЉУБИША ЦВИЈОВИЋ, ПРЕДСЕДНИК САМОСТАЛНОГ СИНДИКАТА „КОВАЧНИЦЕ“

ло је поништење приватизације. Они су тада тврдили да је само у обнову „Ковачнице“ после бомбардовања уложено око 12 милиона евра, а да је вредност капитала ове фирме процењена на девет милиона евра. Акционари су тврдили да ни аукцијска документација није урађена како треба. У проспекту је писало да је капацитет фабрике 14.000 тона отковака, да се тренутно ради око 7.000 тона са тенденцијом да се достигне производња од 11.000 тона годишње. Мали акционари тврдили су да је пројектовани капацитет ове фирме после обнове 21.000 тона отковака. У ову документацију није ушла ни линија чекића, као ни овај највећи од 5.000 тона.

У марту и априлу 2009. године „Ковачница“ је смањила производњу.

Вести из пословодства „Ковачнице“, а посебно из централе у Софији веома ретко допиру у јавност. То је случај само када се ради о пуштању или када радници ступе у штрајк. Заређали су незадовољства радника и протести, тужбе и оптужбе, али није било реакције надлежних. Приватизација „Ковачнице“ и даље, ко зна зашто, следи као једна од успешнијих.

На дан 8. фебруара 2013. године бугарски „Интертруст“ има 85,03 одсто капитала „Застава ковачница“ који према извештају са берзе овога тренутка вреде око 814 милиона динара.

ЗАПОСЛЕНИХ У „НИСКОГРАДЊИ“

Плате и решење статуса

Радници овог јавно комуналног предузећа који су на плаћеном одсуству од града траже да хитно реши статус „Нискоградње“, а потом да обезбеди и плате. Дугују им се четири месечне зараде, док доприноси нису плаћени за дужи период. Елаборат о будућој организацији фирме урађен је и предат Скупштини града, али одговора још нема

нису били подобни, наводи Драгана Милетић.

Речи председнице синдиката потврђују окупљени. Милан Срећковић открива да има 38 година стажа. Радио је као шеф градилишта.

- Требало је да будем на списку за прелазак у неко друго предузеће, али у међувремену сам се разболео. А, пре тога за све ове године имао сам тек неколико месеци боловања, каже Срећковић.

Тврдило се да ће углавном административни радници бити прекобројни, јер нису потребни другим предузећима. Међутим, од окупљених се могло чути да је тек 10-12 запослених из те групације сада на плаћеном одсуству.

- Радио сам на пословима аутомеханичара 35 година и, искрено, нисам очекивао да ћу се наћи у оваквој ситуацији. Док сам радио по теренима и по седам дана нисам одлазио кући, био сам им добар, а сада када сам оболео - шут у задњицу, поједностављује реалност Чедомир Хајдуковић.

Међу прекобројним су и млађи радници, као што је Жељко Туцаковић, руковаоц грађевинске механизације:

- Радио сам као возач утоваривача и у сталном радном односу сам

12 година. Нисам ово очекивао. Сви смо породични људи, ја имам два детета од три и шест година, треба их прехранити. Нико не помиње плате, нити има изгледа да их примимо.

■ Тужбе против предузећа или града

Зашто млади возач утоваривача са тек 12 година радног стажа, али и сасвим довољно искуства на тим пословима, није пребачен у „Чистоћу“?

- Вероватно је наше карактеристике дао неко ко није компетентан. Остала је непознаница ко је за нас рекао да смо нерадници, да смо лоши...Знамо једино да се упорно понављало да су у „Чистоћу“ прешли радници, наглашава Туцаковић.

Позиву запослених да се обрати на протестном скупу одзвао се директор „Нискоградње“ Драгутин Миловановић, уз поруку да се стрпе још мало

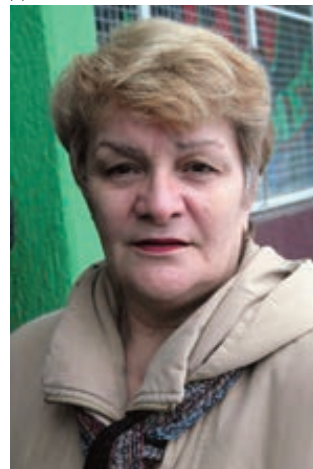
јер за сада нема одговора из Скупштине града. Он признаје да таква кашњења која се ближе заостатку од чак пет зарада не би требало да се дешавају у јавно-комуналним предузећима.

- „Чистоћа“ је преузела 118 људи. Требало је и више, али неке су враћали, како је објашњено, због немогућности да извршавају радне обавезе, док је 35 људи из Занатског цен-

„ЕЛАБОРАТ ПРЕДВИЂА ФОРМИРАЊЕ ДВА ПРЕДУЗЕЋА“:
ДРАГУТИН МИЛОВАНОВИЋ

„АКО ПРЕДУЗЕЋЕ НЕ ТРЕБА ДА ПОСТОЈИ, НЕКА КАЖУ“:
ДРАГАНА МИЛЕТИЋ

тра преузело Стамбено предузеће, а 15 људи „Паркинг севис“. Остало је нас 83 за које треба да се осмисли програм рада „Нискоградње“. Предлог елабората је урађен и предат градоначелнику. Према информацијама које имам ових дана требало би да дођемо до решења. Предлог је да ново ЈКП „Нискоградња“ обавља послове комуналне делатности, зимско и летње одржавање улица, сигнализације, са отприлике 110 људи. За преостале, до 246 запослених, колико је било на платном списку крајем прошле године, формирало би се друго предузеће чија је основна делатност комерцијална, а то је изградња нових улица. Али, за сада немам нових информација, тврди директор Миловановић.

Према његовим речима, Управни одбор „Нискоградње“ је, слично као и запослени који су се одлучили на протест, Градском већу упутио предлог да се исплате плате за октобар, новембар и децембар, док би се за плате за јануар и остатак стрпели, као и да се град изјасни о предлогу елабората.

- Осим предлога да се из „Чистоће“ и „Паркинг сервиса“ делатности и људи врате у „Нискоградњу“, предложено је да се, уколико да има вишка запослених, уради социјални програм. Први критеријум био би доброволност, јер има и људи који су пред пензијом и сигурно би прихватили. Међутим, тренутно немам ни један одговор, каже Миловановић.

Путем државних обвезница ће се, што је била иницијатива са

републичког нивоа, решити део дугова према путарским предузећима. Део „колача“ који припада „Нискоградњи“ није нарочито велики, али и други део дугова које град има према овом предузећу, нада се директор Миловановић, требало би да буде исплаћен из кредита који је прошла на Градском већу и седници Скупштине града.

Предузеће за изградњу града дугује „Нискоградњи“ 357 милиона динара, Градска управа 58 милиона, а укупна потраживања фирме су 493 милиона динара. Са друге стране фирма дугује добављачима и подизвођачима 474 милиона динара. Ту су и зајмови од других предузећа од 157 милиона динара, за доприносе се дугује 48 милиона, за нето плате 22 милиона, за кредите 16 милиона динара, па су укупна дуговања „Нискоградње“ достигла износ од 735 милиона динара.

Запослени размишљају о тужби против свог предузећа, чак и о тужби против града. На протестном скупу се могло чути да Предузеће за изградњу града њима толико дугује, али тамо су редовне плате. Међутим, да поред свих проблема нема више времена за губљење сагласан је и директор Миловановић јер, како каже, ближи се март када се запослени званично враћају са плаћеног одсуства.

- Законски ја могу да их држим на плаћеном одсуству 45 радних дана и рок ускоро истиче, а убрзо ће и 13 људи који су ангажовани на изради завршног рачуна окончати свој посао. Шта даље? Немамо простора за све људе, већ једино ову управну зграду у Кнеза Милоша 25, где се може сместити највише двадесетак запослених. На крају, уколико се све ово брзо не реши, мој предлог је да има доста градских предузећа, па нека нас распореде, закључује директор Миловановић.

ПРИГОВОРИ НА ИЗБОР СУДИЈСКИХ ПОМОЋНИКА

За најбоље нема места

Завршетак конкурса за избор пет судијских помоћника у Основном суду показао је да прођу нису имали најбољи студенти него они са зачеља листе. То је отворило питање како је могуће да основни законски критеријуми, успех на студијама и дужина студирања, буду у сенци других, који су само требало да помогну у ситуацији да је било више кандидата са истим учинком

Пише Елизабета Јовановић

Конкурс за пет судијских помоћника у Основном суду изазвао је бурне реакције не само оних који нису примљени већ и дела јавности. Бирајући пет од 50 пријављених младих правника, комисија је одабрала троје који су студирали преко седам година и са нижом просечном оценом од 7,6, а међу њима је и један са просеком од 6,55, који је баш темељно стицао знање, студирајући пуних девет и по година!

То би, донекле, и било разумљиво да међу пријављенима није било и оних који имају просек оцена и преко девет, а у индексима и по 20 десетки из стручних предмета. То им, међутим, није било довољно ни да постану судијски помоћници, пошто је испало да су за српско правосудје много подобнији они са тањим просеком и дупло дужим годинама студирања, упркос томе што је основни законски критеријум за избор био баш успех на студијама.

Социјалне вештине важније од просека

То је био и повод да се медијима обрати група младих успешних правника који су у рангирању остали „испод црте“. Реч је о кандидатима који су се, сем на факултету, доказали и у примени практичних знања у суду, где су већ ангажовани као волонтери готово по годину дана. Испоставило се, међутим, да су бољу прођу имали они који су од пре месец-два отпочели са стажом, тачније оног момента

Prijem sudijskog pripravnika	
Član 65	
Za sudijskog pripravnika prima se lice koje je završilo pravni fakultet i ispunjava opšte uslove za rad u državnim organima.	
Sudijski pripravnik prima se u osnovni, viši, privredni i prekršajni sud.	
Prvenstvo imaju kandidati koji su pravni fakultet završili sa visokom prosečnom ocenom.	
Pri prijemu sudijskih pripravnika naročito se vodi računa o nacionalnom sastavu stanovništva, odgovarajućoj zastupljenosti pripadnika nacionalnih manjina i poznavanju stručne pravne terminologije na jeziku nacionalne manjine, koji je u službenoj upotrebi u sudu.	

ЈАСНА ИНСТРУКЦИЈА ЗА ИЗБОР СУДИЈСКИХ ПОМОЋНИКА: ЧЛАН 65 ЗАКОНА О УРЕЂЕЊУ СУДОВА

када су научили да ће прошлог новембра бити расписан конкурс за приправнике. Десило се и да су деца из радничких породица, какви су и наши саговорници, упркос високом просеку, и овог пута без шанси у односу на професорску децу и мамине и татине синове који су се безмало провлачили кроз високошколско образовање.

Према Закону о уређењу судова, успех је најважнији законски критеријум и јасно је прописано да предност приликом избора имају кандидати са високом просечном оценом, каже Драгица Ђекић, која је завршила Правни факултет у Крагујевцу у року и са просечном оценом 9,13, а ипак није примљена.

Она објашњава да између кандидата који имају високу просечну оцену може да се гледа дужина студирања, чињеница да ли су волонтери или нису, године старости... Једини законски услов је ипак просек. У закону стоји да кандидати са високом прсечном оценом имају предност приликом избора за приправнике, али приликом тумачења шта представља високу просечну оцену ставови Врховног и Касаци-

оног суда се могу разликовати, тако неки кажу да је то осам и по, а други осам. Међутим и у случају да је то само осам, чак три изабрана кандидата имају мањи просек од те оцене.

Суд у свом образложењу и изјавама које су дали медијима наводи чињенице као што су општа култура и знање које су показали на разговору. Тај разговор трајао је мање од пет минута, свим кандидатима постављана су иста питања. Само прва два кандидата нису знала шта ће их питати, после су једни другима преносили и могли унапред да науче одговоре, каже Драгана Ђекић, иначе родом из Трстеника.

По њеном мишљењу, али и по мишљењу њених колега са којима смо разговарали, нелогично је да тај петоминутни разговор буде меродавнији од просека, који они добијају на основу 30 положених испита и најмање четири године студирања, где их испитују доктори правних наука.

„Пресудио“ разговор

И Никола Миловановић, који је у року завршио студије са про-

сечном оценом 9,06, инсистира на прецизној законској одредби о успеху на студијама као пресудном критеријуму који се мора уважавати приликом избора на ово радно место. Други фактори могу бити одлучујући само у случају да постоји одређен број кандидата који су основним мерилима једнаки. Да је тако поступљено не би за судијске приправке могли да се изаберу они који, у односу на наше саговорнике, имају знатно нижи просек, а наводно су били најбољи на разговору и оставили бољи утисак од њих или су се боље „показали“ приликом волонтирања у Основном суду.

Не могу ти критеријуми бити на првом месту приликом избора кандидата на јавном конкурс, нити је то правично. Избором једног кандидата и вредновањем његовог рада у Основном суду као волонтера дискриминишу се остали кандидати који се пријављују из неког другог државног органа или који не волонтирају. Такође сматрам да је ова одлука тотално понижавајућа и да у потпуности девалоризује наш рад током четворогодишњег школовања, јер смо ми

КАДА ЋЕ НАЈБОЉИ БИТИ У ПРАВОСУЂУ

ОЦЕНЕ СУДА

Све је урађено по правилима

У Основном суду кажу да је конкурсна комисија у потпуности применила одредбе Закона о државним службеницима и држала се Правилника о попуњавању извршилачких радних места и положаја у судовима. Комисијом је председавала судија Мира Станковић, а чланови комисије биле су још судије Основног суда Сузана Чоловић и Звездана Поповић. Комисија је обавила индивидуалне разговоре са сваком кандидатом и направила листу, на основу које је председник Јовичић потписао решења о пријему на места судијских помоћника.

Према речима портпаролке Основног суда Иване Рачић, критеријуми којима се комисија руководила били су вредновање знања, вештине и опште културе кандидата у складу с Уредбом о спровођењу интерног и јавног конкурса за попуњавање радних места у државним органима.

У погледу оцене знања комисија је вредновала знање тако што је проверавала кандидате кроз познавање прописа у области организације и рада суда, ценећи њихово знање, проучавањем позитивног правног прописа на студијама, без проверавања стручне оспособљености, јер кандидати за судијске приправнике такво знање и немају. У погледу оцене вештине, комисија је вредновала вештину комуникације, логичног и аналитичког резонувања, а цењена је и општа култура кандидата, постављањем питања из те области, објашњава Ивана Рачић.

По њеним речима, након разговора са пријављеним кандидатима, чланови конкурсне комисије су појединачно давали оцене на напред наведене критеријуме и сачинили листу кандидата, након чега је председник суда, узимајући у обзир мишљење комисије, донео решење.

све ово постигли марљивим, преданим, студиозним радом током школовања и то једноставно нико не може да потисне у други план и да каже да то није битно. То се једино може оцењивати, сматра Никола Миловановић.

Његов колега Марко Петровић, који је такође права завршио са просечном оценом девет, тврди да је одлука о избору кандидата незаконита, јер је дискреционо овлашћене послодавца, која је у битном ограничено одредбом члана 65 Закона о уређењу судова, ко-

ЖАЛБЕ ВИСОКОМ САВЕТУ СУДСТВА

Дуго чекање без промена

Неки од неизабраних кандидата већ су се жалили Високом савету судства, а четворо се обратило жалбом Основном суду у Крагујевцу. Ипак, непримљени млади правници скептични су у погледу повољног исхода по њих, позивајући се на сличну ситуацију у Врању, где је такав конкурс четири пута обаран и где за две године, колико све то траје, није дошло до пријема, јер је свако остао при својој одлуци.

Овакав избор судијских помоћника за познаваоце прилика у српском правосудју и није неко изнађење ако се зна како су бирани и судије на трогодишње мандате приликом реизбора. Јер и тада, баш као и сада, изабрани су они који су студирали преко једне и по деценије и имали просек једва изнад шест. Образложење за њихов избор било је понижавајуће за интелектуалну јавност, али те кандидате не само да нико није померио са места, већ су им мандати и потврђени, пошто се све заувало са реизбором и враћањем функција свим судијама.

ришћено супротно сврси ради које је дато:

Наиме, не може приликом избора предност добити кандидат који је по свим апсолутно објективним критеријумима знатно слабији од неизабраних кандидата. Зато ћемо у борби за наша права користити сва легална и легитимна средства, а обраћање медијима само је један вид наше борбе. Од ње нећемо одустати све док има шансе да право и правда победе. Потпуно смо свесни ризика које носи та наша борба, каже Марко.

Он сматра да је избор кандидата комисији требало да буде врло лак, јер се пријавило тачно пет кандидата који по објективним мерилима, дужини студирања и просечној оцени, далеко одскачу од свих осталих. Да су они примљени нико не би имао замерке на такав избор.

Наше младе саговорнике, али и интелектуалну јавност, не само из сфере правних наука, баш интересује како је примљени кандидат који има просечну оцену 6,55 и десет година студирања иза себе оставио тако бриљантан утисак на трочлану комисију судија у неколико минута разговора и кратком волонтирању. А својим знањем, социјалним вештинама, општом културом, елоквиентношћу, логичним и критичким резонувањем, које је пред њима презентирао, није успео да убеди своје професоре на правном факултету да му дају бар прелазну оцену, па је знање „пекао“ скоро целу деценију, не успевајући да, у просеку, по положеном испиту, заради ни седмичу?! Нешто ту, очигледно, није у реду, а све је врло забрињавајуће. Јер, ако претпоставимо да

професори 30 предмета на правима нису били компетентни за оцењивање и „осетљиви“ на такве таленте овог кандидата, онда је питање шта они тамо раде, али се исто питање мора поставити и за трочлану судијску комисију која је испред себе имала просек и године студирања овог и свих других кандидата и закон који јасно каже ко има предност при избору. Наше питање ће, на жалост, као и безброј пута до сада, остати без правог одговора и реакције. Зато смо ту где смо и зато нам је тако како нам је.

МАЛИ КОРАК ОД СПОРТА ДО РАТА

Језеро као море насиља

Било да су инструисани, вођени неконтролисаним импулсом гомиле, љубављу према клубу, идејом идентификације са херојима одбране од свега и свакога, потплаћени, злоупотребљени, изманипулисани, навијачи су данас слика трулог друштва и немоћне државе

Пише Јаворка Станојевић

Јутро после сумрака српске кошарке, која је у недељу још једном, без борбе, капитулирала пред хулиганима, крагујевачка хала „Језеро“, уместо попришта витешког надметања за трофеј који носи име једне од играчких и моралних величина ове игре, личи на вашарску шатру у којој су лудовали пијани гости. На паркету белом од пене из противпожарног апарата, која се увукла у углове и поре, па се одупире напорима радника који у журбану покушавају да припреме халу за наставак прекинуте утакмице, леже гомиле црвене пластике, од којих су неки толико уништени да се, на први поглед, не може закључити да је реч

„ЈЕЗЕРО“ ПОСЛЕ ДИВЉАЊА ХУЛИГАНА

ма, јер у овој установи сматрају да су штету направиле навијачке групе које су они довели.

Оно што је изван сваке сумње је да за ово нису одговорни домаћи навијачи, јер претходне вечери, када је Раднички играо са Звездом, на трибинама на којима су седели „црвени ђаволи“ нисмо имали ни једно оштећено седиште. Евидентно је, такође, да је у публици

јима су гостујући навијачи празнили вишак адреналина.

Јер, упркос чињеници да су у ономе што су у крагујевачкој хали приредиле „делије“ и „гробари“ повређена четири полицајца, док ће десетине њихових колега тек осетити последице удисања хемикалија из обешћу и малоумљем активираниог противпожарног апарата, поред материјалне штете и урушеног угледа земље и спорта, клубови, функционери, медији, навијачи и симпатизери учесника и актера настављају „рат“ саопштењима, прозивкама, коментарима.

Оно што је свима заједничко је покушај да се „игранка“ са паркета хале „Језеро“ премести на политичко игралиште, на коме се игра утакмица за моћ и утицај и у којој новац и политика одређују правила игре.

■ Клубови и актери „перу руке“

Тако смо од управе Партизана сазнали да српски спорт има газду, да први човек крагујевачке полиције „рециклира истину“, што доказују Ђоровићевом сликом у дресу клуба за који навија. Од тренера црно белих стиже и оцена да је по среди државни проблем и став „да се не сме правити разлика између грана на којима се бори против монопола“.

Звезда, пак, објашњава да Партизан већ 12 година спроводи тортуру над осталим клубовима, да овај клуб више не жели да толерише осмишљене провокације тренера Вујошевића, који „одавно не бира средства како би дошао до циља“. Тврде и да „тог човека више нико не може да кон-

ПРОДАТО 2.600 КАРАТА, БИЛО 4.000 ГЛЕДАЛАЦА:
ДИРЕКТОР МИРОЉУБ НОВАКОВИЋ

тролише“ и подсећају да је Предраг Даниловић најавио крвопролиће у Крагујевцу. Звездаши прозивају и Кошаркашки савез Србије тражећи од челних људи да „јасно упру прстом у виновнике инцидента и јавно кажу шта се све догодило, ко је крив и ко ће сносити одговорност.“

Први човек КСС-а (лидер ДС-а) Драган Ђилас, као политичар од

НА ЂУБРИШТУ ЗАВРШИО И ЛИК ЛЕГЕНДАРНОГ РАДИВОЈА КОРАЋА

искуства, саопштава да су обе стране одговорне, дијагностикује проблем као друштвено зло, тражи оштрије казне и угледање на шпански „Куп краља“, на који долазе родитељи са децом.

Медији, дежурни аналитичари и произвођачи афера случај повезују са нестабилном политичком ситуацијом у Крагујевцу, у којој је локална власт на „ратној ноzi“ са полицијом, па се пробужене гуме на три аутомобила са БГ таблицама стављају на душу локалној власти која је, како поручују између редова, одговорна за лошу безбедносну ситуацију у граду.

Има и оних који су се досетили да Млађан Динкић, који је члан председништва Радничког, није у добрим односима са Ђиласом, па су иницијалну капислу за хулиганско дивљање „делија“ и „гробара“ пронашли на релацији нетрпељивости лидера две странке.

Када се свему дода ратоборна реторика на форумима, у којој се посеже и за повезивањем појединих актера са мафијашким круговима, супарници карактеришу као лопови и где је све обојено и испрљано политиком, онда добијамо тачно оно што смо

МЕРЕ БЕЗБЕДНОСТИ

Као да није било високог ризика

Од запослених у СПЦ „Младост“ чили смо примедбе да, иако је финале Купа Радивоја Кораћа означено као утакмица високог ризика, мере обезбеђења нису биле у складу са захтевима овако ризичног сусрета. Поред превеликог броја публике и ВИП званица, изостале су и мере контроле уласка екстремних навијача, а није обезбеђено ни присуство судије за прекршаје који би казне изрицао на лицу места. Пошто је СПЦ „Младост“ имао обавезу једино да припреми халу и обезбеди хигијенске услове за публику и такмичаре, директор Мирољуб Новаковић сматра да одговорност сноси организатор. Новаковић објашњава да су мере обезбеђење догаране на релацији комесара за безбедност КСС-и, МУП-а.

у понедељак ујутру затекли у хали „Језеро“.

Јер, било да су инструирани, вођени неконтролисаним импулсом гомиле, љубављу према клубу, идејом идентификације са херојима одбране од свега и свакога ко угрожава њихове вредности, потплаћени, злоупотребљени, изманипулисани, навијачи данас представљају слику нашег друштва које нема снаге ни да испразни једну халу и тако обезбеди регуларно одигравање важне утакмице.

Узроке те немоћи, осим у потенцијалу рушилачке енергије омладине без перспективе и идентитета бољег од идентификације са навијачком руљом, треба тражити

ПОЛОМЉЕНО ОКО 800 СТОЛИЦА

о деловима седишта која су пала као жртва навијачког обрачуна.

У хрпи ђубрета на којој, поред срце, пластичних флаша, новчића, леже и проспекти, препознајемо, згужван и изгажен, лик Радивоја Кораћа. Ко уме да осети стид тешко може да поднесе овај прозор, па подиже поглед, али га тамо дочекују осакаћене трибине са „црним рупама“ наше стварности у којој спорт више није игра, него мегдан, обрачун, борба до последњег атома, капи криви...

Радници хале су пребројали да је на западној страни, коју су заповедале „делије“, уништено 200, а да на источној „гробарском“ упоришту фали 90 седишта. Навијачки жар искаљен на столицама оштетио је још 500, па ће Спортски центар „Младост“ морати да искошира око 13 хиљада евра да би халу вратио у стање у коме је била пре догађаја који медији воле да називају окршајем „вечитих ривала“.

■ „Мозгови“ и „извођачи радова“

Директор Спортског центра Мирољуб Новаковић каже да ће рачун бити испостављен клубови-

најмање било Крагујевчана. Званично је у продаји било 2.600 улазница, од којих је Звезда за своје пулене купила 760, а Партизан 260. Пошто ми нисмо имали никакву контролу над штампањем и продајом карата, нити су наши људи радили на улазу или у обезбеђењу, не знамо како се догодило да финалном мечу присуствује преко 4.000 људи, међу којима је било и неколико стотина такзованих ВИП гостију за које су монтиране помоћне трибине, каже Новаковић, напомињући да су управо те трибине и столице уз ограду, на којима су седели привилеговани навијачи, онемогућиле ефикасније деловање чувара реда.

Питање ко ће да плати материјалну штету није, међутим, суштина овога што се и изван државних граница прочуло као брука и срамота српске кошарке, којом смо се до недавно дичили. Јер, оно на шта нас обавезује слика изгаженог Кораћа је питање – на ком терену и које игре се играју у српском спорту? Ко су „мозгови“, а ко извођачи радова онога што, као последицу, видимо кроз слику северне трибине на Чика Дачи, са које су уклоњена седишта на ко-

ОТВОРЕНИ „ЧЕТВОРКА” И ШКОЛСКИ ДИСПАНЗЕР

Нису више подстанари

Након шест година, које су запослени у Амбуланти број четири провели као подстанари у приватној стамбеној згради, отварањем новог објекта ова здравствена станица је поново враћена у центар града, а пресељен је и Школски диспансер из Клиничког центра

Прве пацијенте Амбуланта примарне заштите број четири и Центар за здравствену заштиту школске деце и омладине, познатији као Школски диспансер, почели су да примају већ прошле суботе, 9. фебруара, само дан након што је уприличено свечано отварање новог објекта Дома здравља „Центар” у Улици Светозара Марковића број 23. Званично отварање дуго ишчекиване нове зграде означили су пресецањем врпце министарка здравља Славица Ђукић Дејановић, градоначелник Крагујевца Верољуб Стевановић и директорка Дома здравља Бранимирка Свилар.

Објекат од око 1.200 квадратних метара градили су београдске фирме „Денега М” и „Пројектмонтажа”, а коштао је око 100 милиона динара. Средства су у потпуности издвојена из градског буџета, пошто је град власник оснивачких права над Домом здравља.

„Четворка” се после шест година, колико су запослени у овој установи провели као подстанари у приватној стамбеној згради, зашта је град на име кирије платио близу 300.000 евра, поново вратила у центар града, где и припада. Истовремено, пресељењем Школског диспанзера из Клиничког центра ослобођен је неопходан простор на Клиници за педијатрију.

Амбуланта без шалтера

Амбуланта има све што је грађанима неопходно – пет ординација са претпростором за тимске сестре,

лабораторију, две собе за интервенције, инфузиони центар, простор за медицински отпад, као и заједничку просторију за лекаре и медицинске сестре. Као што многи воле да кажу, све по европским стандардима.

Зграда је опремљена новим намештајем који је поклонила Скупштина града, док је остала опрема само пресељена у нове просторије. Посебна пажња водила се о пацијентима са инвалидитетом којима су обезбеђени неопходни услови за прилаз и кретање по згради. Читав објекат је под видео надзором, а сестре прозивају пацијенте преко разгласа. О 17.000 пацијената који имају своје картоне у Амбуланти број четири брине десет лекара и 17 медицинских сестара.

Новина која нарочито привлачи пажњу је што је ово прва здравствена установа у граду у којој нема шалтера. Сваки пацијент упућен је на свој тим – изабраног лекара и медицинску сестру. Књижица се преда-

је код сестре која има своју канцеларију, односно претпростор испред лекарске ординације, где је смештена картотека. Одатле се улази директно у ординацију, а по изласку рецепти и упуту оверавају се код исте медицинске сестре испред ординације.

Новина је и да ће у „четворци” недељом и празницима од 12 до 19 сати дежурати све амбуланте, уместо, како је раније било, у „јединици”, док ће у преподневним сатима бити организована дежурства за амбуланте број један, четири и пет, објаснила је начелница Службе опште медицине Наташа Николић, додајући да ће урадити све да се смањи време чекања и гужве у ходницима.

Централни пункт Школског диспанзера, коме припада око 15.000 деце школског узраста, смештен је на другом спрату нове зграде. У пет ордина-

ција у две смене ради девет лекара и 12 медицинских сестара. Начелница Службе за здравствену заштиту школске деце и омладине Јелена Чоловић, такође, истиче као посебну новину то што ни у Школском диспанзеру више нема шалтера, већ родитељи доводе децу директно код изабраног лекара. Она још једном апелује на све родитеље који то нису учинили да изаберу лекара, јер у супротном неће моћи да овере деци здравствене књижице.

На трећем спрату зграде смештено је Саветовалиште за младе које се бави превенцијом и где свакодневно ради психолог. На истом спрату обавља се и вакцинација деце по календару за одређени узраст, а очекује се да у догледно време бу-

ду уведене алерго пробе и тестови, као и ултразвучни преглед абдомена код деце.

Најављени нови пројекти

Овде заиста видимо резултат и услове комфора који су по свим светским стандардима, којих вероватно нема нигде у нашој земљи. Стручни кадар је такође изванредан и сви Крагујевчани који гравитирају овој здравственој станици имају много разлога да буду задовољни. Ово је диван пример и модел за друге локалне самоуправе у којима добијање оснивачких права значи у право партиципацију у обезбеђивању услова за рад, рекла је министарка Славица Ђукић Дејановић на отварању и том приликом у име здравствених радника и пацијената захвалила се граду Крагујевцу и градоначелнику на приоритету који је направљен, јер у тешким временима није лако одвајати новац за такве инвестиције.

Градоначелник Стевановић, такође, није крио задовољство због успешно завршеног посла и најавио је нове пројекте у области здравства, пре свега зграду Службе хитне помоћи, за чију изградњу очекује и помоћ државе.

Свесни смо колико је важно да улажемо у здравство, у овој години смо планирали да градимо и објекат Хитне помоћи. Реч је о изузетно великој инвестицији од 170 милиона динара и с првом очекујемо помоћ Републике. Измештањем Службе хитне медицинске помоћи просторно ћемо обезбедити Завод за стоматологију. У ту инвестицију улазимо сигурно, а очекујем да је завршимо у овој години или почетком наредне. У плану је и изградња објекта за потребе Центра за матичне ћелије, што ће на неки начин бити нови „Фијат” у Крагујевцу, а очекујем да започнемо и изградњу објекта Медицинског факултета, рекао је Стевановић.

Подсећања ради треба навести да је, након више одлагања и бројних проблема са избором локације, камен темељац за нову Амбулantu четири у Улици Светозара Марковића постављен у априлу прошле године. Тада је најављено да је рок изградње пет месеци, али је зграда ипак завршена са шест месеци закашњења. Међутим, уколико се узме у обзир чињеница да се у Шумадији у области здравства више од деценије ништа слично није изградило, почетак рада „четворке” велики је успех, сматра градоначелник.

Замерка од самог почетка градње новог објекта била је због недовољног броја паркинга места. На скученом простору између Женског диспанзера и нове здравствене установе једва да се може сместити пет-шест возила, иако је за овакав тип и капацитет објекта потребно најмање 30 до 50 паркинга места. Замерено је и да противпожарна возила не могу да иду око објекта, јер су суседне зграде на 2,5 метру најмање 3,5 метра, али се очекује да ће и ови проблеми бити решени.

Гордана БОЖИЋ

ПРВИ ПАЦИЈЕНТИ ПРИМЉЕНИ ВЕЋ У СУБОТУ

ДИРЕКТОРКА СВИЛАР, ГРАДОНАЧЕЛНИК СТЕВАНОВИЋ И МИНИСТАРКА ЂУКИЋ ДЕЈАНОВИЋ СВЕЧАНО ОТВАРАЈУ АМБУЛАНТУ

ОСОБЉЕ У НОВИМ ПРОСТОРИЈАМА

ГРАЂАНИ О НОВОЈ АМБУЛАНТИ

Ђура Ђукић из Јовановца
Све је ново и лепо, али велика је гужва и још увек не уможемо да се снађемо. Ваљда ће бити боље кад се направи неки ред.

Даринка Вранић
Сада је много боље него што је било у згради преко пута Хитне помоћи. Тамо уопште није могло да се прође кроз ходник, сада има мало више места.

Драгица Ђираковић
Не свиђа ми се што су ординације на спрату, једва сам се попела уз степенице. Нисам знала да има лифт, али опет ми се чини да нема места и да је гужва, исто као и раније. Иначе, зграда је лепа, ново је и чисто.

Весна Ломовић
Сада је боље него у оној стамбеној згради где је амбуланта била раније, али мислим да је у новој згради требало да буде више простора. Видите и сами колика је гужва, немамо где да станемо.

НОВАЦ ЗА ДАНИЦУ И ДАЉЕ ПРИСТИЖЕ

Сакупљено 85 хиљада евра

Двадесетчетворогодишња Даница Ђирковић из Крагујевца, којој је неопходно пресађивање срца, од прошлог викенда поново је у болници. У уторак, на дан закључења нашег листа, Даница се налазила на Клиници за кардиологију у Крагујевцу, због повећаног отока на ногама. Према речима Даничиног оца Властимира, чекало се на коначну одлуку лекара о томе да ли ће она бити поново пребачена за Београд.

Подсетимо да је једини начин лечења за ову девојку, чије срце ра-

ди са свега 15 одсто капацитета, трансплантација, која се још увек не ради у нашој земљи, а здравствени фонд не покрива трошкове операције на клиникама у иностранству. Да би Даница добила ново срце потребно је између 130 и 150 хиљада евра, а пресађивање би могло да се изведе у Бечу, Берлину или Грацу.

Пошто Даничини родитељи немају толико новца покренута је хуманитарна акција под називом „За Даничино ново срце” у коју се

укључио град Крагујевац и цела Србија.

Према информацијама које смо добили од породице Ђирковић, до пре два дана на хуманитарном рачуну прикупљено је око 85 хиљада евра, што још увек није довољно за операцију. Највећи износ до сада, 800 хиљада динара, уплатио је Економски факултет у Крагујевцу, где студирају Даница и њена сестра близнакиња Ивана. Даничин отац каже да новац стиже са свих страна, од Суботице до Врања, и да ни

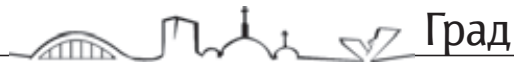

ДАНИЦА ЈЕ ТРЕНУТНО У БОЛНИЦИ

сам није могао да поверује да ће одзив грађана бити овако велики. Родитељи се надају да ће новац бити

сакупљен на време и да ће Даница добити ново срце.

Г.Б.

КАКО ЖИВЕ ЉУДИ У УЛИЦИ МИЛКИЦЕ МИЛУТИНОВИЋ

У сред града без воде и канализације

Да живети у граду не мора да значи комфор и уживање у тековинама цивилизације сведоче житељи улице у Сушици који, мада живе у „Старом граду“, ни после пола века немају адекватно водоснабдевање, асфалтирану улицу, а на канализациони систем прикључили су се само захваљујући солидарности комшија

Да је и то могуће доказали су станари Улице Милкице Милутиновић на међи Сушице и Аеродрома. Иако на граници прве и друге градске зоне, житељи овог, боље рећи, слепог друма, немају адекватно ни водоснабдевање, ни канализациони систем, мада се дубоко загазило у 21. век. Наиме, још откако њихове куће постоје у овом крају, а томе има готово пола века, водоводне цеви којима се њихови домови напајају нису мењане. За разлику од нешто срећнијих комшија који су прикључени на ваљан систем, неколицина њих којима вода стиже из суседне Фочанске улице ни данас не могу осетити чари цивилизације. Конкретно, не могу се ни окупати, ни опрати веш како доликује људима.

ВОДА НЕ МОЖЕ ДА „ДОБАЦИ“ ДО СПРАТА: ЗОРАН РАДОВИЋ

НИ ДВЕ ВЕШ МАШИНЕ НЕ МОГУ ДА РАДЕ: МИЛИЦКА ЛАЗАРЕВИЋ

– Од како постоји та улица, притисак је и проблем водоснабдевања и канализације. С обзиром да су сви објекти, по плану, са спратом, то на горњим етажима воде никада нема, јер је притисак у цевима очајан. Превези се налазе у суседним двориштима, па је било и проблема са суседима, а све то, ето, дешава се на корак од прве грађевинске зоне, истиче Славољуб Радоњић, овдашњи одборник, који је проблем станара ове улице изнео и на недавној седници градске Скупштине.

Међутим, то није и једино што мучи људе у овом делу Крагујевца који носи административни назив „Стари град“. По њиховим речима, тек недавно су добили и улично осветљење, а о асфалтирању каљавог шора још увек сањају.

– Цеви су нам старе сто година, каже на прву лопту Зоран Радоњић. Овде живи скоро од настанка улице, има томе 40-ак и више година. – Пре можда пола века прикључени смо на „три четврт“ цеви са друге улице. О каквом квалитету водоснабдевања говоримо биће вам јасно ако кажем да је тај систем цеви био предвиђен за три суседне мале куће које су имале по једну чесму и то напољу. А сада се путем тих цеви овде снабдева комплетних седам породица, објашњава Радоњић.

Њихови проблеми за већину других суграђана који живе у урбаној средини звуче необично, а свој животни циклус били су приморани у потпуности да прилагоде неугодним околностима.

– Када се једна особа у кући тушира, немогуће је да се у исто време тушира и друга. И то не само у једној кући, него и у суседној. Штавише, огроман је проблем и кад треба да се укључи веш машина. Зато морамо да уговарамо време када ће која кућа да укључи веш машину, додаје Милинка Лазаревић.

УЛИЦА КАО СОКАК ИЗ ПРЕТПРОШЛОГ ВЕКА

Проблеме са канализацијом решили су краткорочно, на своју руку, и то замолити неке од комшија да се прикључе на њихове цеви. Међутим, са водом је то неизводљиво.

– Цеви којима се ми снабдевамо водом практично пролазе кроз дворишта неколицине наших комшија. И не само што постоји проблем са притиском, већ ни они не могу да раде ништа у свом дворишту. Човек хоће да уради помоћну зграду или да направи нову кућу

јер му је садашња руинирана, па треба да копа темељ, мораће да повади и те цеви преко којих нама стиже вода. Онда тако дође и до несугласица и расправа, објашњава Радоњић.

Иако су од других комшија добили одобрење да се прикључе на одводни систем, станари Улице Милкице Милутиновић нису желели да их питају и за прикључење на водоводни, с обзиром да би онда и ти људи имали проблема са притиском. Најзад, ни то нису једини не свакидашњи проблеми са којим се суочавају.

– Улично осветљење нам је постављено пре две године, а и то смо морали да „измуљамо“ преко неких људи, питање је да ли бисмо га икад и добили. Али зато асфалтирану улицу нисмо јер не знамо нико ко би то могло да нам „заврши“, пошто се све тако добија. Нисмо превише

ни занимљиви као гласачи, нема нас много, па 2013. године газимо по благу, иако су све остале улице по околини давно асфалтиране. Па, аман, када је Угљешница насељена, а решена им је и вода и канализација? – углас се питају наши саговорници.

Не треба их додатно запиткивати да ли им је неко од представника града долазио. Јесте и, наравно, обећавао да ће све бити завршено. Ал', ето, прођоше избори.

Н. СТЕФАНОВИЋ

ОМБУДСМАН У „ЧИСТОЋИ“

Како до попушта за одношење смећа

Најчешће притужбе грађана односиле су се на наплату одвоза смећа, јер „Чистоћа“ своју услугу наплаћује свима исто, не правећи разлику између градског подручја и приграда где се отпад одлаже на сабирним местима

Градски грађански бранилац - омбудсман Милица Вулегић, са својим сарадницима, одлучила је да због великог броја притужби грађана на рад и наплату услуга јавно-комуналних предузећа посети све градске фирме и у разговору са надлежнима пронађе компромисно решење које ће одговорати и грађанима и предузећима.

Да ли је недавно поскупење услуга „Чистоће“ за 20 одсто допринело да се велики број суграђана о-

брати омбудсману са питањем могу ли остварити попуст приликом плаћања, тешко је рећи. Али, највише њих са овим питањем јавило се из приградских насеља, одакле се смеће прикупља са такзованих сабирних места, пошто су њихове улице превише уске за улазак смећара. Такав захтев је био на свом месту, јер, како су наводили у образложењу, за разлику од других грађана којима се контејнери налазе испред кућа, или користе дворишне

канте које одређеног дана у седмици износе испред капија, они смеће до сабирних места морају носити и по неколико стотина метара.

– Најчешће притужбе грађана односиле су се на наплату одвоза смећа уз опаску да „Чистоћа“ своју услугу наплаћује свима исто, не правећи разлику између градског подручја које је покривено контејнерима и приграда где се отпад одлаже на сабирним местима. Такође, било је притужби да из Церовца не одвозе смеће, а рачуни стижу, па су се интересовали на који начин грађани могу да одјаве услуге „Чистоће“, открива Милица Вулегић.

Како објашњава директор „Чистоће“ Дејан Раонић, исти ценовник за све је прописан још увек актуелном градском одлуком о одво-

зу смећа из 2002. године, али признаје да је документ застарео. Заправо, у складу са новим Законом о управљању комуналним отпадом из 2009. године неопходно је што хитније усвајање нове градске одлуке којом се дефинише ова комунална област.

– Постојећа одлука је још увек важећа и она не предвиђа бонификације и различит ценовник. У многим деловима града, јер су улице какве јесу, имамо проблем. Чак ни наши мали смећари не могу да уђу у све улице, тако да није било другог решења осим да одредимо сабирна места за одлагање отпада. Питање цене и попушта вероватно ће бити дефинисано новом одлуком о управљању комуналним отпадом, која ће бити прецизнија. О-

сим удаљености сабирног места на формирање цене ће, на пример, утицати и реон са кога прикупљамо отпад, динамика одвоза, да ли је то једном или два-три пута недељно, јер од тога зависе и наши трошкови. По први пут класификована се и наши корисници услуга из категорије привреде и предузетништва. Није исто уколико неко држи butik или пекару, обрађује Раонић.

Уследили су и други одговори из „Чистоће“. Смеће се одвози и са сесокре по подручја, мада је то свакако ређе него са територије града, па је тај ценовник нижи од градског за 35 одсто, а могућа је и одјава ове услуге, али само под једним условом, а то је да је стање на струјомеру „нула“. Како наглашава Раонић, то је за „Чистоћу“ једини прихватљив доказ да у кући или стану нико не живи. Осим тога, одјава је могућа уколико се најави за наредни период и не краћи од шест месеци.

А. Ј.

ПОЛИЦИЈА

Ухапшен младић због пуцњаве у главној улици

Деветнаестогодишњи Ђорђе Ђ. из Крагујевца 6. фебруара приведен је истражном судији Вишег суда под сумњом да је да је 3. фебруара ове године, око девет сати увече, у Улици Александра Првог Карађорђевића, из ватреног оружја пуцао на М. Ј. (25) наневши му тешку телесну повреду у виду прострелне и устрелне ране у пределу бутине. Наведене вечери тешко је повређен и Л. С. (23), такође из Крагујевца, коме је оштрим предметом нанета убодна рана у пределу стомака.

Полиција наставља интензиван рад на проналажењу и осталих учесника овог до-

гађаја, против којих ће предузети све мере кривичне одговорности.

Приведен адвокат због дупле наплате

Зоран М. (46), адвокат из Крагујевца, 12. фебруара лишен је слободе и приведен истражном судији Основног суда због постојања основа сумње да је починио кривична дела злоупотреба поверења и фалсификовање исправе. Верује се да је поменути адвокат, у периоду од априла 2010. до октобра прошле године, Извршном одељењу Основног суда у Крагујевцу достављао предлоге да се са рачуна предузећа „Електрошумадија“, након правоснажно изречених пресуда које су добили клијенти које је заступао у споровима, принудним путем скину

новчана средства на име трошкова парничних и извршних поступака, иако му је наведена средства ово предузеће већ исплатило.

Сумња се такође и да је Зоран М., фалсификујући пуномоћја, у спору са „Електрошумадијом“ „заступао“ и 15 лица која су преминула. Претпоставља се да је на ове начине „Електрошумадију“ оштетио за износ од око 1.730.000 динара.

Камион прегазио старицу

У саобраћајној незгоди која се догодила 11. фебруара, око 14,20 сати, у Улици Ивана Цанкара, погинула је Драга С. (79) из Крагујевца. Старицу је на коловозу ударио камион „застава турбо зета“ док се кретао уназад. Када је пала теретњак је прешао преко ње, што возач није приметио. Зауставио је возило, кренуо напред и поново

прешао преко тела жене. Камионом је, без положеног возачког испита за ову категорију, управљао Александар А. (26) из Горње Сабанте.

Када је видео шта је урадио Александар А. је побегао, не пружајући помоћ повређеној старици. Камион је паркирао у насељу Пивара, а полицијске службенике је покушао да убеди да га је наводно неко украо. Истину да је он прегазео пешака рекао је тек када су му полицијски службеници предочили да ће у случају лажног пријављивања бити кривично гоњен. Драга С. подлегла је повредама у Клиничком центру.

Александру А. је најпре била одређена је мера задржавања у трајању до 48 сати, да би после њеног истека био спроведен истражном судији, због постојања основа сумње да је починио кривична дела тешко дело против безбедности јавног саобраћаја и непружање помоћи лицу повређеном у саобраћајној незгоди.

РЕАГОВАЊЕ

Једни се фаворизују, други дискриминишу

(„Кључање у затвореном базену“, „Крагујевачке“ број 194)

У наведеном тексту, који се бави одређеним проблемима функционисања СЦ „Парк“ и расподеле стаза и термина на затвореном базену, по нашем мишљењу, нису презентирани неки кључни ставови ПК „Раднички“, а од стране руководиоца СЦ „Парк“ изнето је неколико неистина и дезинформација, на које желимо да реагујемо.

Директна последица објављивања овог чланка, нашег контакта са новинаром „Крагујевачких“ и покушаја контакта новинара са директором СЦ „Парк“ је наредба од стране руководиоца СЦ „Парк“ техничком секретару ПК „Раднички“ Николи Мирковићу да напусти сто који је користио у једној од канцеларија хале „Парк“. Да, тај сто је та наша фамозна канцеларија коју смо користили од маја 2012. године. Поред стола, користили смо сопствени рачунар и сопствени ормар. Истине ради, повремено смо користили штампач и интернет прикључак. Ту канцеларију, иначе, користе још два службеника СЦ „Парк“ и на њој никада није било никаквог обележја ПК „Раднички“. Већ месецима упорно тражимо да нам службе СЦ „Парк“ фактуришу коришћење „канцеларије“ и доставе уговор за коришћење исте, али из нама непознатих разлога то није урађено.

Господин Немања Чалија неистинито тврди да смо „канцеларију“ користили годину дана и истинито да за њу нисмо уплатили ни динара – зато што неко од њих не ради свој посао, јер је УО ПК „Раднички“ на својој седници од 13.12.2012. донео одлуку да се, у складу са договором са на-

длжнима у СЦ „Парк“, коришћење поменуте канцеларије на месечном нивоу плаћа 5.000 динара, плус ПДВ. Чалија, такође, износи неистину да смо захтев за канцеларију на базену поднели пре око месец дана. Тражили смо је још од почетка рада затвореног базена. Одбијани смо под разним изговорима. Када је напрасно „осванула“ канцеларија ВК „Раднички“, постигли смо усмени договор са директором Радивојевићем, да и ПК „Раднички“ о свом трошку оформи једну канцеларију и одредили локацију, а 18. септембра, због поштовања процедуре, поднели смо и званични захтев. На жалост, убрзо смо због постављања помоћних трибина, опет спали на „обећање лудом радовање“.

При тражењу алтернативних решења, увек смо наилазили на објашњења да више не постоје могућности да се било где на базену постави канцеларија. Током децембра месеца чудно је ништа и канцеларија од 40-ак м² за ПК „Академија Милорада Чавић“.

У тексту на који реагујемо није изнета ни наша констатација да практично сви пливачки клубови у Србији имају могућност да у својим градовима, на својим базенима, добију одговарајућу просторију. Једино крагујевачки „Раднички“ то не може да оствари на базену СЦ „Парк“.

Битно је рећи да са поменутог стола нисмо удаљени јер „ово предузеће нема довољно канцеларија ни за своје службе“, како каже Борис Радивојевић, директор СЦ „Парк“ и, игром случаја, потпредседник ВК „Раднички“. Приликом саопштавања о „прекиду сарадње“, техничком секретару је речено „а то није ништа лично, да је он добар човек, али да је он једини нормалан у клубу“!

На крају дискусије о „несрећној“ канцеларији подсећамо да је ПК „Раднички“ убедљиво најкориснији корисник ресурса СЦ „Парк“, а да нико (сем пливачких клубова), по тврдњама самих руководиоца СЦ „Парк“, од „сувоzemних“ клубова не плаћа ни динара ни за коришћење спортских објеката, а камоли за канцеларије.

Оно што је много важније од канцеларије је потенцијални проблем будуће расподеле термина. У тексту није довољно појашњено да је ПК „Раднички“ задовољан тренутним режимом кори-

шћења стаза и термина, али да смо веома забринути за изглед будуће расподеле из разлога максималне фаворизације ВК „Раднички“ од стране СЦ „Парк“.

Да би се проблем појаснио, потребно је да се вратимо нешто више од годину дана уназад. При формирању првобитне расподеле термина, у јануару прошле године, ВК „Раднички“ није ни постојао, па су ПК „Раднички“ и остала три пливачка клуба, према потребама, расподелили стазе у терминима од 19-21 сат сваког дана. Са оснивањем и почетним функционисањем ВК „Раднички“ у овом смислу није било никаквих проблема, али се почетком септембра, по формирању ватерполо клуба у садашњем облику, ултимативно тражи да све ударне термине преузме ВК „Раднички“. Уз жестоко противљење свих пливачких клубова, а посебно нашег, дошло се ипак до компромисног решења, које је у наредним данима попримило облик у коме су сви успешно функционисали. ПК „Раднички“ користио је (а касније и ПК „Делфин“) простор иза ватерполо голова, јер је обим чланства достигао бројку од неколико стотина полазника. Оптерећење у тим стазама је убедљиво највеће и најрационалније. Један део простора (стазе и термини) који смо користили нисмо плаћали. Због тога се, и овом приликом, захваљујемо СЦ „Парк“, што је испоштовао своје обећање да део првог тима не плаћа коришћење стаза.

Ми смо, у складу са нашим прокламованим циљевима, клуб развили до бројке од 421 активни члан у децембру 2012. (у току прошле године 870 полазника). Према понуђеном новом распореду, били бисмо принуђени да редукујемо чланство на готово половину, да прекинемо ангажман барем пет од десет тренера, да раскинемо сарадњу са шестом стручном штаба и тренером сениорске репрезентације Србије Игором Беретићем, или да другим речима, практично затворимо клуб!

Према понуђеном новом распореду, за ВК „Раднички“ се „осваја“ нови простор (иако га већ имају убедљиво највише), а посебно се ПК „Раднички“ сабија у термине и број стаза у којима једноставно не може да функционише. По новом распореду, ВК „Раднички“ би имао 31,5 сати недељно целог базена, а ПК „Раднички“ око четири - од-

нос од скоро 8:1, иако имамо више него двоструко бројније чланство, иако закуп плаћамо неупоредиво више него ВК „Раднички“. Наш клуб поштује приоритет првог тима ВК „Раднички“ али је, благо речено, „превише“ да се то тражи и за мале ватерполо почетнике, који би, према новом предлогу коришћења термина, имали на располагању готово три пута већу површину базена него наш клуб. Битно је нагласити и да су 90 посто наших чланова девојчице и дечаки школског и предшколског узраста са одређеним временским ограничењима у погледу могућности доласка на тренинге.

Чест аргумент „предлагача“ новог распореда је да ми не можемо да пливамо у термину ВК „Раднички“. Истина је да они свој термин нису имали ни у једном уговору и да базен не функционише по систему „један клуб у једном термину – цео базен“, већ се базен дели по површинама у циљу максималног искоришћења. ПК „Раднички“ је апсолутно најрационалнији корисник базена. Понуђили смо да месечни рачун са 200.000 динара буде повећан на 300.000 или више, уколико се тако процени. Када би сви користили базен СЦ „Парк“ на том нивоу, овом предузећу не би биле потребне никакве субвенције.

Комисију, која ће овај проблем решавати, није иницирао нико из СЦ „Парк“ већ је она последица наше вишемесечне борбе, а идеју је дао г-дин Јован Павловић Бојаџић.

На самом крају, молимо све који буду читали овај текст да се подсете чињенице да је ПК „Раднички“ основан још 1969. године, да су генерације Крагујевчана ипак покушавале да се баве овим спортом и у недостатку елементарних услова, да смо пропутовали стотине хиљада километара одлазећи на тренинге, да смо чекали „наш“ базен деценијама, да смо сви ми, пре свега пливачи, тренери и управа клуба, уложили огроман труд да Крагујевац у скорјој будућности добије велики пливачки клуб. У том смислу, надамо се да ће препознати и разумети нашу енергију коју улажемо да сачувамо и развијемо ПК „Раднички“ и не замерите што се некада, при сусрету са људима који за тако нешто немају разумевања, питамо да ли је и овај „Раднички“ крагујевачки?

Ујравни одбор ПК „Раднички“

СЕЋАЊЕ НА КОСТУ ГВОЗДЕНОВИЋА

Стиже – чим пенцетира ципеле

Са великим задовољством примио сам вест да ће др Сретен Красић и привредник Коста Гвозденовић у Крагујевцу добити своје улице. То ме је побудило да обновим нека сећања на Косту Гвозденовића (с претпоставком да ће неко од лекара који памте др Сретена Красића исто учинити).

Коста Гвозденовић је непрестано био на челу малих занатских предузећа. Имао је изванредно истанчан нерв да осети који производ се на тржишту тражи, да са сарадницима освоји његову производњу и да заједно

са обављањем занатских услуга тај значајан производ изнесе на тржиште и успешно пласира. Тако је свако занатско предузеће приближно до мале фабрике. Чим би то постигао, одмах је почела да се организује одговарајућа фабрика, а Кости је намењено да оснује ново занатско предузеће. Он је то сасавим хладнокрвно прихватио и увек говорио: „Узмите све, само ми деду не дирајте, ми ћемо поново да направимо велико предузеће“. Имао је безгранично поверење у младе раднике и њихов ентузијазам. На крају је успео да створи „Пролетер“. Подигао је зграде и набавио опрему без икаквих кредита.

Када је Крагујевац 1976. године задесила катастрофална поплава, вода из Лепенице пробила је слабе насипе изнад Ђифтине ђуприје, поплавила део насеља, Основну школу „Милутин Тодоровић“, па се даље сјурјила у тек формирану индустријску зону, где је било неколико предузећа и Железничка станица. Направљена је велика штета.

усмено, што писмено, обратили инвеститору са молбама за разрешење проблема, јер као разумни људи желели смо да избегнемо суд, а и једина жеља нам је била да он станима реши проблеме који им угрожавају живот и здравље, али и имовину, по цену и да задржи хостел, обећао је да ће све поправити.

Уз сва дата обећања, после три године ништа од свега није урадио, па смо били принуђени и да се обратимо надлежним градским службама и поставимо им питање како је уопште зграда прошла технички пријем и ко уопште врши одобравања и на који начин. Грађевински инспектори су већ долазили у нашу зграду, али другим поводом, па и ако су видели све од гараже па до хостела, нису ништа од тога пријавили, јер НИСУ ДОШЛИ ПО ТОЈ ПРИЈАВИ. Одељење за просторно планирање је доставило званично решење на нашу пријаву у коме се каже да су они САМО ИЗДАЛИ УПОТРЕБНУ ДОЗВОЛУ на основу записника техничке комисије и да се за све недостатке који су настали након издавања те исте употребне дозволе обратимо Основном суду у Крагујевцу.

Органи локалне самоуправе брзо су направили процену штете, наравно доста преувеличаване, и о томе известили Владу Србије. Но, ту штету је требало и аргументовати. Формиране су комисије за процену штете, а да би се добило на уверљивости, у сваку комисију је требало да Основна привредна комора делегира по једног стручњака. Ја сам тада радио у Привредној комори, па иако нисам био стручњак (педагог сам и психолог), добио сам задатак да будем у комисији за предузеће „Пролетер“. Узгред ми је напоменуто да у том предузећу треба да се утврди штета до два милиона.

Када смо почели да радимо, никако није могло да се намакне штета до тог износа, јер је локација ове фабрике била нешто мање изложена воденом удару. Бележили смо и процењивали шта је све оштећено, али никако да достигнемо зацртани износ. Када је један члан комисије рекао да су цаковима са песком заштитили продор воде у магацин готових производа, ја сам одмах

тражио да се унесе колико су коштали ти цакови са песком и да то унесемо као штету. Коста је на то мени одговорио: „Миле, то не може да се упише као штета, јер ти цакови са песком су унети у цену производа и они су се тако и отплаћивали“.

„Мора да се унесе, Коста, јер тих цакова више нема, они су сада са мљем“, одговорио сам ја.

„Па, добро, а хоћеш ли ти то да потпишеш“, упитао ме је Коста?

„Дакако, ја са леве стране, а ти са десне“, узвратио сам ја.

Коста је мало окренуо главу у страну и скоро кроз зубе проговорио: „Добро, пишете!“

Негде крајем педесетих година тадашњи председник Среског народног одбора Немања Марковић сазвао је све директоре предузећа на неки састанак. Косте није било. Немања наређује да се телефоном позове Коста. Секретарица се враћа за два минута и саопштава да друг Коста каже да не може сада да дође, чим буде могао – доћи ће.

Немања понови да га позову да обавезно дође. Секретарица се поново враћа и обавештава да Коста сада не може да дође, чим буде могао – доћи ће.

Немања, већ изнервиран, шаље Фрању шофера да Косту доведе на састанак. После десетак минута враћа се Фрања шофер и обавештава да Коста не може да дође, а чим буде могао – доћи ће.

Немања, крајње изнервиран, долази до телефона и тражи Косту. Сви су се претворили у око и ухо. Разговор нису могли да прате, али су приметили како се накомтрешено лице Немање Марковића полако опушта и прелази у благ осмех. Најзад спушта слушалицу и обавештава присутне: „Наш Коста је дао ципеле да му се пенцетирају, па чека да му донесу. Чим их донесу он ће доћи“.

После двадесетак минута дошао је Коста са пенцетираним ципелама.

Миливоје Пејровић,
професор у пензији

Има ли нам помоћи због неодговорног инвеститора

Обраћамо вам се у име Скупштине станара зграде у Улици Војводе Путника 50 у Крагујевцу. Наиме, у октобру 2009. године уселили смо се у нову зграду, која је добила употребну дозволу и прошла технички пријем. Инвеститор је био Драган Обрадовић, власник агенције „Супериор некретности“.

Од самог усељења крећу проблеми са цурењем воде у гаражи, непроходним гаражним прилазом, недовршеним прилазом згради, вентилацијом, прокишњавањем, али највећи проблем од свих јавно се када је инвеститор пробио плочу поткровља и у њему, без сагласности станара и без икаквих грађевинских дозвола, направио студентски хостел са осам соба. Кад год би се, што

Примедбе које смо упућивали, пред споменутог хостела, до сада се одnose на:

1. Изливање воде у гаражи (није урађена хидроизолација)
2. Вентилациони отвор из гараже је изведен у ходник зграде
3. Покривање паркинг рампе. Она је урађена према пројекту, али према Закону о заштити потрошача, чл. 51 о саобразности робе, продавац – инвеститор у овом случају је дужан да прода робу – гаражно место, који има својства потребна за редовну употребу, што овде није случај, јер због нагиба који је велики, као и пропушне решетке која се налази иза врата – а према закону о градњи је у оваквим случајевима неопходно да буде испред врата, па вода и снег немају где да оду, не постоји могућност употребе у зимском периоду.
4. Нерегулисана кишна канализација и одвод воде испред зграде. Не постоји кишна канализација, па услед лоших радова изведених од стране тадашњег Предузећа за путеве Крагујевца – нивелација није добро одрађена, имамо проблем са барама које се стварају испред улазних врата, а вода ода-

тле продире у подземну гаражу. Поред тога, постоји проблем нерешених олука који су накнадно рађени, а због чега је немогуће по леду, снегу или чак и киши изаћи на тротоар, који је стоји ископан од 2009. године, када је рађена зграда и никада није асфалтиран поново, као и влаге која се јавља у приземљу зграде. Управа града Крагујевца никада није издала налог да се тај део тротоара, који се налази у центру града, поново асфалтира, иако ту уредно наплаћују паркинг.

5. Врата на двоамеском склоништу, чије је постављање наређено од стране Комисије за технички пријем и на основу чега је извршен пројекат изведеног стања и издата употребна дозвола објекта, не постоје више, а инвеститор је део склоништа претворио у гараже и магацин које је продао, тако да склоништа нема више.

Ми као скупштина станара сматрамо да део одговорности у овом предмету сноси Управа за просторно планирање града Крагујевца, а пре свега комисија за технички пријем зграде, која није проверила све детаље градње и није издала налог да се одређени недостаци отклоне. Они нису ма-

ли и угрожавају безбедност и здравље станара.

Поставља се питање да ли зграда безбедна за живот, иако је све урађено по пројекту, или се само гледа пројекат, без икакве провере реалне ситуације на терену, а ако су проверили зграду, како су смели да издају употребну дозволу? И док се инвеститор, грађевинска инспекција, служба за просторно планирање града, Дирекција за урбанизам, чија је комисија извршила технички пријем, договоре да ли је уопште неко крив и да ли ће тај неко уопште да исправи своје грешке, ко брине о обичном смртнику, потрошачу који је подигао кредит на 30 година или дао своју читаву уштеђевину за тај стан?

Нажалост, знамо да нисмо једини у Крагујевцу са овим проблемом, па позивамо све грађане са истим или сличним проблемима да нам се придруже у овој петицији и објаве јавно како су преварени од стране инвеститора. Можда ће тако неко од надлежних коначно обратити пажњу на нас обичне смртнике.

Скупиштина станара у
Улици Војводе Путника 50

ЗАБРИЊАВАЈУЋИ
ОДНОС
МЛАДИХ
ПРЕМА
СТАРИМА

МЛАДИ О СТАРИМА

Досадни, шкрти, сметају

У истраживањима које су спровели београдски Институт за педагошка истраживања и Филозофски факултет о односу деце према старима, у коме су учествовали основци, испоставило се да је однос веома лош, а што су деца старија њихови ставови о старијима све су негативнији

Стари су шкрти, не би им требало дозволити да продужавају возачку дозволу, а не би требало ни да користе јавне спортске терене. Досадни су, не треба да чувају децу, треба да живе тамо где не сметају.

Све ово навели су основци у истраживању ставова деце о старости и старим особама, које су спровели београдски Институт за педагошка истраживања и Филозофски факултет. У истраживању су учествовали ученици четвртог и осмог разреда, а испоставило се да што су основци старији њихов однос према старима је све негативнији, а поготово према туђим бакама и декама. Тако, готово сваки десети сматра да стари треба да живе тамо где никоме не сметају, петина их верује да је нормално да неко буде потиштен и тужан чим је окружен старима, а готово половина да су стари досадни, јер причају једне те исте приче. Оно што је многе изненадило је да деца из сеоских средина имају негативније ставове о старијим особама од деце у граду.

Резултати истраживања ставова деце о старости и старим особама могу се сажети у једној реченици - старост је непожељна, а старе људе треба избегавати. Последице оваквог размишљања младих су бројне и свакодневно смо њихови сведоци, почев од грубог понашања у аутобусу до оних далекосежнијих, које подразумевају запостављање, па и злостављање старих људи. Стручњаци упозоравају да такве ставове треба што пре мењати, јер у противном могу да допринесу развијању старосне дискриминације у свим сегментима друштва.

■ Проблем је у кризи породице

Аутори истраживања „Шта деца мисле о старима“, Слободанка Гашић Павишић, Ивана Ђирић и

Маша Павловић, кажу да је оно било специфично, јер су осим свесних, промишљених одговора, посебним методама успели да добију и несвесне ставове. Дакле, индиректно су дошли до тога шта деца мисле о старима. У истраживању је учествовало 64 десетогодишње и 81 четрнаестогодишње дете оба пола.

Научни сарадник Ивана Ђирић наводи да се испоставило да су у свесним одговорима четвртака стари идеализовани, мудри, пријатни, весели, чак су им приписивали и позитивне особине које не иду уз старост. Тако многи кажу да су стари баш брзи! Млађи основци о старима мисле најлепше. „Волим да помогнем старима јер је њима помоћ потребна. Нежни су и добри према мени. Могу да чујем корисне савете“, кажу поједини деца.

Ипак, овакви одговори могу да буду и неискрени. Због тога је у истраживању примењена посебна техника која је испитала несвесне ставове који и једини одређују наше понашање. Тада су добијени другачији резултати, па се показало да деца старе људе виде као шкрте, сматрају да није баш добро да продужавају возачке дозволе, да су то особе које живе у прошлости, да стално понављају једне те исте приче.

Међутим, што су деца већа и ставови се мењају. Осмаци, шта више, имају нешто негативније и свесне ставове. Најзанимљивије откриће било је да на нивоу несвесних, аутоматских одговора, није било никакве разлике. Подједнако негативно мишљење имали су и једни и други. Све то се може објаснити као последица негативних ставова целог друштва према старењу и старости, навела је Ивана Ђирић.

Она објашњава да то какав ће став деца да имају о бакама и декама не зависи од тога колико времена проводе са њима, већ на који начин га проводе. Ако међу њима има блискости, разумевања, ако се играју и поверавају тајне, девојчице и дечаки ће сасвим другачије доживљавати старе.

Међутим, колико год да су овакви резултати забрињавајући, стручњаци нису изненађени. У савременом свету младост и лепота постале су хиперболе и идеали којима сви теже, све остало је, кажу, маргинализовано.

- Свуда у медијима имате младе људе који пропагирају лепоту успешност, здравље. Где имате старе? Само када рекламирају протезе. Школски систем се јако мало бави развијањем осећаја солидарности код деце, осећаја за друге људе који имају неки проблем, каже Весна Живковић, социјална радница у Центру за социјални рад.

По њеном мишљењу, први показатељ који говори да се промени однос према старима је број корисника које смештају у разне установе, који се драстично повећава из године у годину. Раније је породица водила бригу о старима, али она све мање то чини и веома лако се одлучује да тај посао повери неком другом. То говори да су емотивни односи деце према родитељима, али и унука према бакама и декама, много гори него раније. Да ли је проблем у економском осиромашењу породице, стамбеним проблемима или нечему другом, тек никоме у свему томе није добро, закључује наша саговорница.

- Све што се дешавало у друштву оставило је трага на породици и разбило је. У коју год породицу да смо ушли свуда је било проблема. Недостатак стамбеног простора, незапосленост, сукоб генерација, све су то разлози за незадовољство. Замислите само ситуацију када се ујутро пробуди једна шесточлана породица у једнособном или двособном стану и када један преко другог журе у купатило и још уз то ако немају пара да купе доручак или да пошаљу деци за школу, ето револуције у кући, објашњава Весна Живковић, додајући да породица више нема потребу да те лоше односе задрже у оквиру породице него се свађе у зградама могу чути на све стране.

Јасно је, каже, да ако се родитељи лоше понашају према својим родитељима и унучићи који слушају све то истоветно ће се понашати према старима. Млади су променили став и према својим

РАЗБИЈЕНА ПОРОДИЦА: ВЕСНА ЖИВКОВИЋ, ЦЕНТАР ЗА СОЦИЈАЛНИ РАД

родитељима, а не само према дедама и бабама.

■ Друштво се удаљава од њих

Иако данас баке и деке помажу у гајењу и подизању деце, ни ту позитивни ставови нису загарантовани и често долази до међугенерациске нетрпељивости.

- Деца нам постају емотивно тупа и оно што ме много више плаши од односа деце према старима је питање каква ће та деца у будуће бити према својој деци и породици. Родитељи треба пред децом да покажу емоције према људима око себе, хуманост, да их науче како да заштите и помогну старима и изнемоглима. Ако тога нема, каква ће онда искуства наша деца пренети на своје потомство, пита се наша саговорница и додаје да ће ова деца у догледно време постати они који доносе одлуке у домену образовне и социјалне политике, здравства и тако даље, ако остану ти негативни ставови онда можемо да очекујемо и мере на друштвеном плану и одлуке које погађају ову категорију становништва, закључује наша саговорница.

Слично мишљење дели и Агата Живојиновић из Црвеног крста, која је ангажована у разним програмима бриге о старима. Она каже да је проблем у односу деце према старима одавно запажен и да су активности Црвеног крста посебно интензивирани у том смеру. Нарочито су о томе могли да сазнају из директних разговора са старима, који су се често жалили како се млађи чланови, пре свега унучићи, понашају веома лоше према њима и да је присутно и физичко и психичко злостављање:

- У таквим сегментима препоз-

ПОРАЗНА СТАТИСТИКА

Србија и даље стари

Званична истраживања показују да је Србија четврта на листи земља са најстаријом популацијом на свету, а и даље „стари“. Просечна старост становника Србије износи 41,3 године, с тим што је просечан век мушкараца 71, а жена 76 година. Статистика указује на чињеницу да светска популација све више стари и да ће се до 2025. године број старих повећати за 11, а у наредној декади за 23 одсто.

Србија има 19,7 одсто младих и 17, 24 одсто старих особа када је реч о пензионој старости, која се не подудара с биолошком старашћу, која се креће изнад 80 година и мери се физичким и интелектуалним способностима. Србија је, према најновијим подацима, већ избила на незахваљено треће место по броју старих изнад 65 година, јер губи 30.000 житеља годишње. Засад су испред Србије по броју старих особа само Грчка, Италија и Јапан.

АГАТА ЖИВОЈИНОВИЋ ИЗ ЦРВЕНОГ КРСТА СА ВОЛОНТЕРИМА КОЈИ ПОМАЖУ СТАРИМА

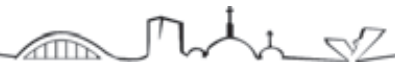

нали смо да треба појачати наше активности у смислу да се направе споне између генерација, да схвате колико једни другима могу да помогну и да постоје ствари, које без обзира на године, могу заједнички да обављају.

Ова наша саговорница сматра да је генерални узрок оваквих проблема криза породице, али да млади треба да знају да ће и они дочекати те године и да се ставе у њихов положај. Савремене технологије, рачунари, видео игрице и слично, уместо да помогну у развоју деце, само су утицали на њихово отуђење и не дозвољавају да се деца емотивно развијају. Игрице су препуне агресивности и насиља, исто тако и цртани филмови, о играним филмовима да и не говоримо. Зато би родитељи требало да одиграју кључну улогу и направе спону, добру комуникацију између деце и старих у породици, која ће се пренети и на људе у окружењу. У томе мора да учествује и школа, али и сви остали у друштвеној заједници.

Стари су и те како свесни промене времена и с носталгијом се сећају оних година када су били млади и поштовали старије. Данас је у Србији четвртина старих на својој кожи осетила дискриминацију због година и то највише они између 75 и 84 године. Код нас је и даље изражен доминантан озобраза пасивног старења, а не активног и друштво врло мало или ништа не чини на томе да се старији укључе у свакодневне животне токове. Стари све више желе да буду активни у друштву и они се не повлаче, већ се друштво удаљава од њих.

Гордана БОЖИЋ

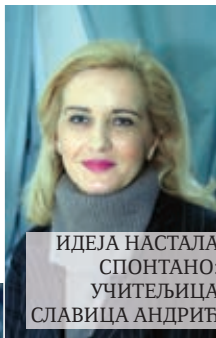
„ПРИМИЛА” СЕ ИДЕЈА ЂАКА ШКОЛЕ „СВЕТОЗАР МАРКОВИЋ”

Школске униформе поново у моди

Ученици другог разреда Основне школе „Светозар Марковић” већ четири месеца поносно носе зелене мајице, по којима их сви препознају. Задовољни и родитељи, јер их деца користе као радне униформе.

Пре двадесет година обавеза, а данас реткост и занимљивост. Они старији се сећају периода велике Југославије када су сви ђаци носили школске униформе. Главна идеја је била да се прикрију класне и социјалне разлике. То данас није случај и углавном је носталгија за старим данима та која заинтересује децу за униформе.

Управо то се десило на часу одељенске заједнице другог три Основне школе „Светозар Марковић”. Понети причама о старим временима, дошли су на идеју да и они уведу униформе. Код њих се оне састоје само из зелених мајица, али се уредно носе сваки дан. На грудима је исписано одељење „друго три”, на леђима име школе, а на рукаву име дечака или девојчице који је носе. „Пројекат” су одмах подржали родитељи, а затим и дирек-

ИДЕЈА НАСТАЛА СПОНТАНО: УЧИТЕЉИЦА СЛАВИЦА АНДРИЈА

је важно научити их да своју посебност не истичу преко гардеробе, а и да ће тако научити да су сви једнаки.

И док у њиховој учионици преовлађује зелена боја, остали ђаци их препознају и желе да буду као они. Зато се овај новитет проширио на још два одељења трећег разреда, у којима је увођење униформи у току. Међутим, малишанима то не смета, па се Богдан Гавриловић, ученик „друго три”, радује што ће и остали да следе њихову идеју.

Прво су нас чудно гледали и питали одакле нам мајице и зашто их носимо, а сада ће и они да добију своје. Мени се свиђа што ће њихове бити црвене и жуте, па ћемо тако да разликујемо ко је у ком одељењу.

Са тим се слаже и председница одељења Јелена Павловић и додаје да јој се свиђа што и дечаки и девојчице носе исту боју зато што су они сложено одељење.

У управи школе су задовољни како те спровећење ове идеје и поносни што су њихови ђаци који се то-

„УНИФОРМИСАЊЕ” СЕ И ДРУГА ОДЕЉЕЊА: ЗАМЕНИК ДИРЕКТОРА СРЂАН ДАМЈАНОВИЋ

САМИ СВОЈИ КРЕАТОРИ

торка и руководство школе, тако да их деца носе још од новембра прошле године.

Ово одељење припада делу целодневне наставе, која у школи „Светозар Марковић” постоји већ десет година. Малишани у школи проводе и по осам сати, па су мајице практичне и за њих, и за родитеље. Оне им служе као нека врста радне униформе. Правило је да се после завршетка наставе остављају у школи, а викендом се носе кући на прање. Учитељица овог одељења Славица Андрија каже да су их деца одлично прихватила и да је најважније да им нису наметнуте.

Идеја је настала спонтано и ђаци су је одмах прихватили. Види се да су срећни док их носе јер се разликују од друге деце. Али, што је најважније, униформе нису утицале на њихову креативност и оригиналност, јер иако су исто обучени, сви се они негде разликују. Такође, нису промениле ни њихове међусобне односе, можда су их само још више ујединиле. Сада сви у школи знају да су они „друго три” и тиме исказују припадност школи и одељењу, каже учитељица.

Она додаје да су децу родитељи одмах подржали, јер сматрају да

га сетили. Заменик директора Срђан Дамјановић истиче да је званичан став школе да све идеје које потичу од ђака и родитеља подрже, уколико је то могуће.

Ова идеја је потекла од Актива и Савета родитеља и то је за сада пилот пројекат у млађим разредима. Планира се да следеће године буду укључени разреди од првог до четвртог, а затим, уз подршку ученичког парламента, и старији ђаци. Ми ћемо прво спровести анкету на нивоу целе школе, да видимо да ли су они заинтересовани, али се за сада показало као врло занимљива иницијатива, коју је подржао и ђачки парламент и Савет родитеља. Још размислимо да ли би униформе биле исте за све или би се боје разликовале по разредима и о томе ћемо се консултовати са ученицима, јер ће они и да их носе.

Они су свесни да овакав пројекат врло добро утиче на имиџ школе и надају се да ће успети да га спроведу до краја. Иако кажу да ово нема везе са некадашњом идејом прикривања социјалних разлика, увођење униформи би решило и тај, али и проблем неадекватног облачења.

Виолеџа Глишић

ПРЕДАНИ ВЕЖБАЧИ У „МИЛУТИНУ”

ВЕСНА ЛЕЧИЋ МИЛОВАНОВИЋ УПРАЖЊАВА ОВУ ВЕШТИНУ НА РАДНОМ МЕСТУ

ТАИ ЧИ ЧУАН И ЧИ ГОНГ У КРАГУЈЕВЦУ

Вежбе за лечење и здравље

Некада борилачка вештина не захтева посебну кондицију и физичку снагу, а могу је сви упражњавати. Њеним свакодневним вежбањем могуће је отклонити или ублажити бројне здравствене проблеме, кажу крагујевачки вежбачи древне кинеске таи чи чуан вештине

Можда сте их већ видели негде по граду или околини, али тек ће те их виђати. Они вежбају таи чи чуан, древну кинеску борилачку вештину која се примењује у сврхе алтернативног лечења и чије је практиковање „аминовало” још пре неколико година и српско Министарство здравља. Прошле недеље, у холу Основне школе „Милутин и Драгиња Тодоровић”, одржан је један од семинара ове вештине, који је држао велики стручњак таи чи чуана, инструктор Предраг Жижовић из Београда, са преко двадесет година искуства у овој дисциплини.

На семинару у „Милутину” окупило се четрдесетак заинтересованих следбеника и вежбача - оних који су таи чи чуан још раније упражњавали, људи који тренирају винг чун (сродна источњачка борилачка вештина из кунг фу корпуса), стручњака за аикидо, али и знатјељника који су на семинар дошли из радозналости, привучени рекламном.

Животворна енергија

Таи чи чуан је, дакле, стара кинеска вештина у којој је примат над борилачким већ одавно преузео терапеутски аспект. Њено вежбање и упражњавање не захтева посебну

кондицију и физичку спремност, а може се тренирати без обзира на пол, снагу или године. Свакодневним вежбањем таи чи чуана могуће је отклонити или ублажити бројне здравствене проблеме.

У време док је још у древној Кини био само борилачка вештина таи чи чуан је био познат по томе што су његови мајстори упражњавали само три покрета и као „вештина три песнице” или под именом „три стара реза”. Данас до њеног борилачког аспекта долазе само најупорнији.

У тајне таи чи чуана уводи нас Весна Лечић Миловановић, једна од првих вежбачица ове вештине на овим просторима и њен најрејеноснији промотер, иначе, запослена у крагујевачкој Народној библиотеци „Вук Караџић”. Она је таи чи чуаном почела да се бави случајно, из знатижеље, пре око две године. Похађала је и семинаре познатих инструкторки ове дисциплине у Београду. Учила је, хватала „цаке”, вежбала, напредовала... Онда је сазнала да исти начин вежбе упражњава и наш суграђанин Богдан Николић из Народног музеја и решио је да обједине снаге. Резултат није изостао, а група која је нарасла на већ солидних петнаестак вежбача окупља се, вежба и тренира таи чи чуан већ другу годину на разним просторима.

И она истиче терапеутску сврху

бављења таи чи чуаном, у оквиру којег се упражњавају тај чи форме и чи гонг вежбе.

Чи је енергија која постоји у сваком живом бићу, чини животворни принцип и кружи телом попут крви. Кад негде настане застој те енергије настаје болест, изазвана стресом, недовољним кретањем или уношењем токсина у организам. Кинеска традиционална медицина осмислила је вежбе да успоставе поновни ток енергије и тиме зауставе болест, објашњава Весна, која каже да тако концепиране врсте вежби побољшавају циркулацију крви, адекватно регулишу крвни притисак, отклањају проблеме везане за кости и зглобове и повећавају њихову покретљивост.

Свест окренута ка унутра

Сем таи чи чуан форми вежбања, упражњавају се и чи гонг вежбе а њихов назив (и сврха) са кинеског би се могли превести као „унутрашње енергетске вежбе”

Приликом вежбања ове дисциплине, коју сами Кинези називају „свест окренута ка унутра” (ка сопственом телу), учимо и спознајемо где се налазе енергетски путеви у нама, како бисмо могли успешно да радимо на отклањању енергетских блокада, надахнуто појашњава наша саговорница не забравивши да помене да бављење таи чи чуаном подстиче јачање имунитета и ослобађа стреса.

Такође, ова вештина стимулише синхронизовано деловање леве и десне хемисфере мозга и помаже да мозак буде „свеж” и „оран” за учење и у дубокој старости. Весна истиче и да таи чи чуан има невероватно дејство на психу, као и да се ефекти његовог упражњавања веома брзо осећају.

Овдашњи таи чи чуан огранак од прошле недеље постао је члан српског Савеза. Добра вест је да ће Предраг Жижовић од сада једном месечно долазити у Крагујевац и држати семинаре, тренинге и вежбе, а детаљније информације можете пронаћи на официјелној страници крагујевачке таи чи чуан секције на којој ће вас дочекати њихов препознатљиви лого, црвено-бели јинг и јанг знак.

Иначе, крагујевачки огранак вежбача упражњава ву данг (по истоименој планини у Кини) стил таи чи чуана, који слови за изворни стил ове вештине, који се вековима није мењао и у себи не садржи никакве акробатске елементе.

Већ почетком марта уследиће нови семинар, па ако сте заинтересовани прикључите им се. Не кошта вас да пробате.

Зоран МИШИЋ

ПОМАЖЕ КОД ЗДРАВСТВЕНИХ ПРОБЛЕМА

Признат и од Министарства здравља

Вештине таи чи чуан и чи гонг су, током векова постојања, показале изузетно терапеутско дејство. Сами покрети изводе се без контракције и употребе силовне снаге. Они морају да буду лагани, кружни и флуидни. За време њиховог извођења не сме да се ремети природан ритам дисања. Ниједан покрет не сме да се изводи механички, свесност мора да буде присутна и у најмањем покрету, чиме се постиже јединство ума и тела.

Резултат свакодневног вежбања је дубинска релаксација ума и тела која позитивно делује и јача кости и зглобове, функције и покретљивост тетица, мишића, помаже да крв и хранљиви састојци стигну у сваки део тела, регулише функције нервног система, а све то позитивно делује на функције органа, метаболизма, имунолошког система... Због свог позитивног дејства на функције срца и циркулацију крви у многим светским рехабилитационим центрима вежбе таи чи чуана и чи гонга се саветују због бржег опоравка.

Први таи чи клуб на Балкану почео је са радом у Београду почетком седамдесетих година прошлог века, а основао га је данашњи директор Таи чи чуан Савеза Србије Марио Тополшек. Савез је основан је 2006. године и окупља клубове и секције из Београда, Панчева, Вршца, Беле Цркве, Новог Сада, Зрењанина, Параћина, а, онедавно из Крагујевца.

Наше Министарство здравља је 2007. године усвојило је Правилник о алтернативној медицини, у који су уврштени и таи чи чуан и чи гонг.

ОФИЦИЈЕЛНА ВЕБ ПРЕЗЕНТАЦИЈА КГ ТАИ ЧИН ЧУАНИСТА

ЧУВАРИ НАРОДНЕ ТРАДИЦИЈЕ ИЗ ШКОЛЕ „21. ОКТОБАР”

Засвирала свирала у центру града

Ученици IV/2, са својим учитељицама, обилазили су КУД-ове, старе занатске радње, консултовали литературу и старије, проучили старе народне ношње, песме, игре и обичаје, и тако се добро спремили за приредбу „Засвирала свирала”, коју ће извести 19. фебруара

Са новим начином живота и развојем технологије полако али сигурно трајно бледе наши народни обичаји, песме и игре, нестају аутентичне ношње и инструменти, обреди уз које су певали наши преци. Да не буде баш побринуо се трочлани тим учитељица из Основне школе „21. октобар”. Тања Варјачић, Јованка Игњатовић и Јелена Карајовић, са ученицима из IV/2 одеље-

УЧИТЕЉИЦЕ ТАЊА ВАРЈАЧИЋ, ЈЕЛЕНА КАРАЈОВИЋ И ЈОВАНКА ИГЊАТОВИЋ

Учитељице наглашавају да су много помогли и били укључени у истраживање и кореограф из „Абрашевића” Лела Стефановић, као и њихова колегиница из школе, професорка музичке културе Тина Новић.

Циљ овог истраживања је био да код ученика развијемо свет, жељу за неговањем наше народне баштине, а постигнути резултати су превазишли наша очекивања, кажу све три учитељице које су руководиле и координирале рад деце у овом пројекту.

ДЕО УЧЕНИКА ЧЕТВРТОГ ТРИ ИСПРЕД СВОЈИХ РАДОВА

под именом „Засвирала свирала” бити изведена у холу школе. Учесници пројекта, ученици, са нескривеном радношћу и истим жаром већ показа-

са малишани веома поносни. На паноима ноте и стихови изворних песама: „Ајде Като”, „Шетња” (алијас „Прође Миле кроз наш крај”, „У Милице дуге трепавице”, „Разгранала грана јоргована”) Чак 11 типова народних ношњи и то из: ужичког краја, лесковачког, Шумадије, околине Београда, Баната, Тимока, Бачке, Врања, Пирота, ромске, влашке... Ту су и цртежи и описи старих инструмената: гусли, гајди, фрула, тамбурица, даира, лудука, тарабука... Описани су и илустровани обичаји из

СА ПРОБЕ ПРИРЕДБЕ „ЗАСВИРАЛА СВИРАЛА”

ња, приступиле су изучавању и очувању народне традиције на нови, инвентиван и занимљив начин.

У оквиру изборног предмета Народна традиција (који изучавају ђаци трећег и четвртог разреда), они су заједно кренули у истраживање обичаја, одевања, музике, песама и игре са ових простора. У томе су им несебично и веома мотивисано помагали и родитељи, као и деке и баке и старији рођаци.

Идеја се свима допала

Учитељице Тања, Јованка и Јелена су 23 малишана из овог одељења поделиле у пет група, а свака је била задужена за истраживање једне од одређених области: обичаја, песама, игара, старих народних музичких инструмената, народне ношње и обредних игара. Ученици су од својих наставница добили само смернице, а онда се сами препустили дражима и чарима истраживања и откривања обичаја и начина живота својих предака. У том раду, сем помоћи родитеља, они су консултовали литературу: разне врсте књига, уџбеника, часописа и незаобилазан и интернет, али и одлазили у посету и на лицу места се уверили као се чува народна традиција, гледајући фолклорце у КУД-у СКЦ-а или обишавши радњу јединог градског опанчара - чувеног Звонка.

Оне су још јесенас уочиле да деца приликом изучавања изборног предмета Народна традиција имају искрену жељу да о овој теми сазнају нешто више и шире. Разговарале су са њима јесенас неколико часова, а затим су деца добила конкретне задатке и области које су обрађивали, изучавали и проучавали до децембра.

Невероватно је са колико су жара, љубави и енергије приступили сакупљању, обради и доношењу грађе. Овако замишљена и спроведена настава превазишла је сва наша очекивања, а деца су прикупила материјала и много више него што је било потребно, кажу искрено обрадоване све три наше саговорнице, истичући и да су родитељи били веома приљезни и срећни приликом обављања задатака и помоћи око ове теме, која им се очигледно много допала.

Део „резултата” и прикупљене грађе и материјала ђаци су изложили у својој учioniци, а читава ова акција преточена је у приредбу која покрива све сегменте њиховог рада и истраживања, а која ће

ним и доказаним током истраживачког рада ишчекују и приредбу.

Учioniца као музеј

У њиховом разреду, као у неком музеју, изложен је део радова, на које

предхришћанског, паганског периода од којих су се данас сачувале само две врсте. Свадбене церемоније, опростај родитеља од младе, коло „плодности” - „Зечије”, коледарице, додоле, ладарице...

ПОДРШКА ДИРЕКТОРА ШКОЛЕ

Добар тим има и добре резултате

Трочлани учитељски тим који је спровео ово истраживање има и пуну подршку директора школе „21. октобар” Зорана Ранитовића.

У нашој школи велики је број наставника који су заинтересовани да учествују у одређеним пројектима, а многи од њих постижу значајне резултате на пољу унапређивања наставе. У томе предњаче учитељи, а баш ове три колегинице, у протекле две школске године, освајале су са својим ученицима прво место на конкурсима који су били расписани на тему одговорног живљења, каже са поносом Ранитовић, додајући да су награђени радови и пројекти „покривали” различите области и аспекте живота, како појединачно, тако и колективно, од друштвене одговорности еколошког живљења до одрживог развоја.

Школа им обезбеђује и све оно што је потребно за њихов рад - од материјалних средстава до свега осталог неопходног за реализацију пројеката. Да директорова подршка није само на речима потврђују и инвентивне учитељице, наглашавајући да је Ранитовић њихова „техничка, финансијска и морална подршка”.

Иако десетковани акутуелним вирусом који хара, ученици ИВ/2 које смо затекли на часу Народне традиције не либе се да лицу места покажу колико знају о истој и шта су сазнали у својим истраживањима. Сара Божовић и Наташа Ђокић проучавале су српске народне песме и игре.

Дошли смо на идеју да обиђемо КУД у СКЦ-у, снимимо децу које тамо играју фолклор на лицу места се упознамо са начином како певају, играју и чувају народну традицију.

Научиле смо много о нашим народним колима и српским народним песмама, кажу ове две девојчице на које је посебан утисак оставила игра из Баната јер се „у том колу и глуми и пева”.

Област народне ношње представили су нам Тамара Павићевић, Марија Фимић и Немања Малишић. Тамара се већ бави фолклором и свиђају јој се аутентични украси на нашој народној ношњи попут везова, цветића, шљокица, а за потребе овог истраживања обишле су и Звонкову опанчарску радњу у Карађорђевој улици. На њих, као градску децу модерног доба, оставио је велики утисак овај „тежак занат који изумире”, а са посебним одушевљењем причају о врстама коже, алатима и калупима који се користе приликом израде опанака као њиховим „кљуном” који им се баш дојмио. На лицу места од њих сазнајемо да је у Србији, сем Звонкове, претекла још само једна опанчарска радња у Трстенику.

Народне инструменте, између осталих, проучавали су Лука Николић, Марија Јанић и Нина Рондовић. Њихов задатак био је да о овој области сазнају што више из литературе, са интернета и у разговору са старијима. Лепо и поучно причају о њиховој изради, као и тежини музичирања на њима, пре свега на дувачким. Лепо су их и исцртали на пану у учioniци са свим карактеристикама и описима.

Оно што су научили о обредним играма, а по први пут су се сусрели са овом темом, поделили су са нама Лазар Гавриловић, Александар Ристић и Петар Вуковић. Сада знају какве су оне биле, која њихова сврха у прошлости као и да су данас се у нашем народу задржале само две врсте - свадбене и додолске игре. Кажу да су им у овом проучавању, сем писаних извора, врло радо и са великим задовољством помогле баке и деке.

Огњен Луковић набраја изворне народне песме које је научио и информисао нас да данас овај музички жанр у нас још увек негују музичари попут Биље Крстић или браће Теофиловића.

Некада су се ове песме певале на скуповима или по кафанама, а појавом радија на овим просторима, тридесетих година прошлог века, стекле су и ширу популарност, каже он.

Сем већ најављене приредбе „Засвирала свирала”, учитељице Тања, Јованка и Јелена обавиће, као и увек, када су пројекти у питању, и крајњу евалуацију којој ће присуствовати и сви ученички родитељи, а ова учитељска тројка већ најављује и нови корак у инвентивној изборној настави - израду тематског речника народне традиције. Верујемо да ће и то бити лепо и темељно одрађено.

Зоран МИШИЋ

УКРАТКО

Нова концертна сезона

Музички центар нову концертну сезону 2013. започиње концертном виолисте Саше Мирковића и оркестра „Метаморфозис“, који је заказан за четвртак, 14. фебруар, у Свечаној сали Прве крагујевачке гимназије од 20 часова. На програму ће се наћи дела Бокеринија, Исидоре Жебелјан, Драгане Јовановић, Арво Парта, Бритна, Седлара и Богдава.

Овај млади ансамбл настао је 2005. године и јединствен је на нашем подручју управо због комбиновања различитих жанрова и форми. Оркестар „Метаморфозис“ већ има завидну каријеру - наступали су са Гораном Бреговићем, на фестивалима широм света и у познатим концертним дворанама, као што су француски Тулуз театар, немачка Есен филхармонија, Линколн центар у Њујорку, Сиднеј опера хаус.

Улаз за концерт је бесплатан.

Хуманитарни концерт

У Свечаној сали Прве крагујевачке гимназије, у петак, 15. фебруара, од 20 часова, биће одржан концерт Војислава Спасића, тенора и Христине Спасић, сопрана. Клавирски сарадници на концерту су Ана Стојановић и Петар Марковић, а као специјални гост концерта наступиће сопран, примадона Јасна Шајновић.

На програму ће бити дела домаћих и руских композитора, поред чега ће свако од певача даривати и оперску арију. У Сали, као и испред гимназије, биће постављене кутије за помоћ нашој суграђанки Даници Ђирковић, којој је потребна хитна операција срца.

Организатор концерта је Културно-историјски центар „Српска круна“, а улаз је слободан.

Аутопортрети

У галерији Дома омладине млада сликарка Тања Црепуљевић представила је своје аутопортрете, рађене у техници уља на платну. Ова академска сликарка рођена је 1974. године, у Крагујевцу, а Факултет ликовних уметности у Београду завршила је у класи професорке Анђелке Бојовић.

Учествовала је на више групних изложби у Београду и групној изложби у Солуну. Крагујевачкој публици се до сада представила у галерији кафеа „Обломов“.

Шлагери Ање Ђорђевић

Концерт шлагера Ање Ђорђевић одржаће се 15. фебруара, у 21 час, у Арт-кафе галерији СКЦ-а. Осим певачице бенд чине и Петар Живановић (виолина), Борис Брезовац (виола), Иван Ранковић (кларинет), Сава Ђурић (фагот) и Иван Максимовић (контрабас).

Улазнице по цени од 300 динара у продаји су у СКЦ-у, сваког радног дана од 9 до 15 часова.

ПОЗОРИШНА ПРЕМИЈЕРА

Парастос још једној младости

У Књажевско-српском театру за дан позоришта биће премијерно изведен комад Ружице Васић „Хладњача за сладолед“, у режији Приможа Беблера

Трећа премијера у овој позоришној сезони и прва у календарској години је комад награђен на конкурс Књажевско-српског театра „Крагујевац у памћењу и изван памћења“, под именом „Хладњача за сладолед“ ауторке Ружице Васић, која ће бити изведена 15. Фебруара, на Дан Театра.

Кроз четири чина – посвете, направљен је осврт на протеклих петнаест година које су одређену генерацију маргинализовале, просто из разлога што је рођена у погрешно време. Паралелно са основном причом тече и лекција о некој другој генерацији која је страдала за време немачке окупације. И долази се до истог суд-

СЦЕНА ИЗ ПРЕДСТАВЕ „ХЛАДЊАЧА ЗА СЛАДОЛЕД“

боносног кода: неки се роде само да би постали споменик времена, да би будућим нараштајима служили за пример и наук. Међутим, временом и споменици избледе, а трагедија постане терет. Родити се у граду у којем је највећи парк - гробље, у којем једном годишње „и небо плаче“, на турбулентном Балкану, под димњацима „Заставе“, подразумева одрастање у реквијемској атмосфери. Ипак, то са Крагујевцем није случај, он пулсира потпуно другачије; насупрот хладноћи надгробног мермера, он живи и дише, јер град - то су људи у њему и срце у

њима, каже ауторка текста „Хладњаче“ Ружица Васић.

Драма „Хладњача за сладолед“ Ружице Васић има лиричност тематски сродног „Буђења пролећа“ Франка Ведекинда, али и натуралистичку опорост аутентичног туробног вежбања живота у Србији у последње две деценије. Иронијско поигравање амблематиком, симболима и топографијом града („Нема више крагуја, мој сине, остали су копци“) појачавају уверљивост једног суморног раздобља и наглашавају укус горчине. Пародирани образац рецитала, на крају комада, постиже снажно дејство, зазвучи као опомена, као парастос једној младости, написао је о комаду Ружице Васић, драмски писац и театролог Миљивоје Млађеновић, који је био члан жирија на конкурсима „Крагујевац у памћењу и изван памћења“.

Редитељ Примож Беблер сматра да

је Ружица Васић очигледно дуго носила у себи, проживевши, искрено ову трагедију њене генерације и упоредио њен комад са културним делом „Камен за под главу“ Милице Новковић.

По Беблеру, јасна је и дирљива паралела ове садашње, најновије „изгубљене и жртване генерације“ и оне, жртване 1941. године и због тога су у тексту, а и представи, увек присутне хумке у Шумарицама и Велики школски час и читаво дело одише неком атмосфером „парастоса“.

Сценограф представе је Миљивоје Штуловић, костимограф Јелена Јањатовић, а композитор Драгослав Танасковић Трнда. У представи играју: Мирко Бабић, Сања Матејић Тодоровић, Милош Крстовић, Никола Милојевић, Катарина Митровић, Миодраг Пејковић, Ненад Вулевић и Александар Милојевић. Крагујевачко позориште конкурисало је овом представом за овогодишње „Стеријине сусрете“.

Репризе представе „Хладњача за сладолед“ су на репертоару 18. и 20. фебруара.

З. М.

УРУЧИВАЊЕ ПРИЗНАЊА ТЕАТРА

Сјајне глумачке креације

Годишње награде Театра за науспешнија остварења биће уручене глумицама Нади Јуришић и Исидори Рајковић

У Књажевско-српском театру обележава се годишњица оснивања најстаријег српског позоришта, а сваког 15. фебруара најеминентнијим српским писцима, глумцима, редитељима, сценографима, композиторима, најстарије српско позориште уручује Статуету Јоаким Вујић и Прстен са ликом Јоакима Вујића. Још раније је објављено да је овогодишња добитница Статуете Милена Дравић.

Биће додељене и годишње награде овдашњим глумцима за најуспешнија остварења, а из Театра су саопштили да ће Прстен са ликом Јоакима Вујића ове године припасти управо једној од најистакнутијих крагујевачких глумица - Нади Јуришић.

Глумица Нада Јуришић, прваки-

ња драме уметничког ансамбла крагујевачког позоришта, омиљена и поштована од стране како позоришних зналаца, тако и колега и публике, остварила је бројне незаборавне улоге у својој дугој каријери коју је градила на сцени Театра „Јоаким Вујић“, касније, Књажевско-српског театра. Увек препознатљива по својој аутентичности, професионалности и таленту, свакој улози додала је, на лаконски и ненаметљив начин, свој раскошни шарм, чинећи своје улоге пријемчивим и префињеним у исти мах. Памтимо је и памтићемо је као карактерну глумицу која је са подједнаком страшћу и умећем тумачила разнолик репертоар и у томе била изузетно успешна, али нада све и као изузетну колегиницу. Ова награда је само потврда свега тога.

У својој каријери одиграла је преко 70 улога, од тога 62 на сцени матичног театра у Крагујевцу, где је, по сопственим речима, имала привилегију да игра у делима великих драмских писаца попут Шекспира, Молијера, Гогоља, Островског, Шоа,

Брехта, Олбија, Жарија, Кољаде, Макдоне, Стерије, Нушића, Ковачевића, Поповића, Селенића и других.

Радила је са врским редитељима Дејаном Мијачем, Небојшом Брадићем, Славенком Салетовићем, Бошком Димитријевићем, Петром Говедаровићем, Југом Радивојевићем и другима.

Међу значајне улоге Наде Јуришић убрајају се: Јелица у „Лажу и паралажи“, Елиза Дулитл у „Пигмалиону“, Марта у „Ко се боји Вирџиније Вулф“, Дивна у „Др Шустеру“, Катарина у „Свети Георгије убија аждаху“, Пук у „Сну летње ноћи“, Мајка Иби у „Краљу Ибију“, Мурлин у „Мурлин Мурно“, кнегиња Милица у „Повратку кнежевог сокола“, Фема у „Покондиреној тикви“, Катарина Кабанова у „Олуји“, Ањеса у „Школи за жене“, Агафија у „Женидби“, Дадиља у „Ромеу и Јулији“, Весела у „Клаустрофобичној комедији“, Мег Фолан у „Лепотици Линејна“.

Годишња награда Театра ове године припала је Исидори Рајковић. У сезони која је иза нас ова глумица

ОПЕРА У БИОСКОПУ

Жељко Лучић у насловној улози

Публика биоскопа „Синеплекс“, у суботу, 16. фебруара, уживаће у још једном преносу из Метрополитен опере. Овога пута на распореду је Вердијев „Риголето“, а италијански диригент Мајкл Мариоти дириговаће новом продукцијом ове чувене опере коју је поставио награђивани редитељ Мајкл Мајер, добитник награде „Тони“. Према његовој редитељској визији, нећемо отпутовати у Италију у 16. век, већ у Лас Вегас шездесетих година прошлог века. Звездану певачку поставу предводи наш најпознатији певач Жељко Лучић у насловној улози, Диана Дамро тумачи његову кћер Гилду, Пјотр Безала је војвода од Мантове, а Штефан Коцан је убица Спарафучиле, а Оксана Волкова тумачи лик његове заводљиве сестре Мадалене.

Редитељ је покушао да пронађе контекст којим би верно осликао декадентну војводску палату чији су протагонисти у непрестаној потрази за моћи, новцем и лепотом, а Лас Вегас шездесетих је управо такав свет. Имао је специфичну енергију и ствари су у сваком тренутку врло лако могле поћи по злу. Управо се то догађа у опери.

Ова Вердијева опера премијерно је изведена 1851. године у Венецији и моментално је постала толико популарна да су се њене арије певушиле на улицама већ следећег јутра. Либрето је написан по драми Виктора Игоа („Краљ се забавља“). Препуно ироније, гротеске, дело је тему узело са веома осетљивог подручја, са много жучи у приказивању друштвене неједнакости, са људским природама од којих су једне доследно искварене својом припадношћу високим класама, а друге, на периферији друштва, принуђене да свој хлеб зарађују удворишћом или злочиним.

Почетак уживо преноса заказан је 16. фебруара у 18 часова и 55 минута, а цена карте је 950 динара.

НОВИ ХИТ У „СИНЕПЛЕКСУ“
Џон Меклејн у Русији

Од ове недеље у биоскопу „Синеплекс“ крагујевачка публика премијерно може погледати филм „Добар дан да се умре мушки“. То је пети наставак култног серијала који је започео филмом „Умри мушки“ 1988. године. У улози националног хероја Џона Меклејна поново је Брус Вилис, а улогу Меклејновог сина игра млади аустралијски глумац Џај Кортни. Кортни је досадашње искуство стекао углавном играјући у ТВ серијама, међу којима је и „Спартак“.

Меклејн овога пута креће у Русију како би помогао своме сину о коме једино зна да је у невољи. Тамо вршљају опасни терористи, а Џон Меклејн не уме да се клони проблема.

Идеја за нови наставак култног серијала настала је током снимања четвртог наставка серијала филма „Живи слободно или умри мушки“. У том делу види се фотографија Џона Меклејна са породицом, женом и двоје деце. У петом наставку деца су одрасла. Меклејн и његов син никада нису били блиски и не слажу се јер су, заправо, врло слични.

Редитељ Џон Мур је ирског порекла, а може се похвалити дугогодишњом сарадњом са студијом „20th Century Fox“. Мур је познат по филмовима „Иза непријатељских линија“, „Фениксов лет“, „Предсказање“, као и „Мак Пејн“ из 2008. године.

У филму игра и српски глумац Радивоје Раша Буквић, а међу костографима је и Бојана Никитовић.

НОВА НАГРАДА

Медаљон са ликом Јоакима Вујића

Од ове сезоне у Књажевско-српском театру додељује се и нова награда, која ће носити име Медаљон са ликом Јоакима Вујића. Идеја је да се ово признање додељује за подршку унапређењу рада Књажевско-српског театра и остваривање програмских и репертоарских циљева у претходној години домаћим и страним појединцима и институцијама, пословним партнерима, спонзорима, донаторима и другим пријатељима Театра који су било у виду материјалне помоћи, било својим радом и залагањем, дали посебан допринос афирмацији и угледу Театра и на тај начин заслужили награду која им се додељује.

Награда се састоји од бронзаног медаљона са ликом Јоакима Вујића и дипломе.

остварила је сјајне глумачке креације тумачећи улоге Агате у представи „Ноћ у кафани Титаник“, Доли у „Један човек двојица газда“ и Ејми у комаду „Моје бивше, моји бивши“.

ИЗЛОЖБА ВЕЛИЗАРА КРСТИЋА Свет избеглица и жртви ратова

У Универзитетској галерији отворена је изложба Велизара Крстића, професора Факултета ликовних уметности у Београду, на којој је више од 30 његових дела.

Велизар Крстић је уметник који је одувек кроз дело испољавао своје унутрашње немире, страхове, али и своје друго ја. Настале као продукт стварности која нас окружује, његове ликовне представе не интерпретирају свет него се поистовећују с њим.

У каталогу изложбе Оливера Вукотић наводи да је то свет избеглица и жртви ратова, али и свет људи који теже лепом, декоративном и површном. Из таквих позиција снага његових порука се појачава, његова питања су јаснија, упозорења озбиљнија. Одређена доза опорости одликује већину његових радова, док је на неким листовима објективни полазни свет у јачој мери трансформисан, тако да он естетски језик преображава у сатиру грађанског конформизма.

Сликарска рад Велизара Крстића траје од почетка седамдесетих година 20. века и од тада уметник негује експресивну, често бруталну фигурацију. До данас га материјал са којим ради посебно занима, као и бојена површина, а колорит му је звучан и жесток. Његови доживљаји су увек лични, било да ради колажне композиције или изражајне портрете.

Изложба Велизара Крстића биће отворена од 5. марта, сваког радног дана од 8 до 19 часова.

„ВУЛКАН ИЗДАВАШТВО“

Последња Хенријева жена

Два најбржа читаоца „Крагујевачких“ биће и овог петка у прилици да својој библиотеци додају занимљив наслов „Вулкан издаваштва“. Потребно је да у петак, 15. фебруара, позовете 034 333 111, после 10 часова и добићете роман „Последња краљица“, ауторке Елизабет Фримантл. Добитници ће своје књиге моћи да преузму у књижари „Вулкан“ у Рода центру.

Величанствен историјски роман води нас у само срце двора Тјудорових и живот и љубави мудре и харизматичне Кетрин Пар, шесте и последње жене Хенрија VIII.

Када је са тридесет три године по други пут остала удовица, Кетрин Пар заљубила се у Томаса Симура, дворског заводника, тему непрестаних трачева, сломљених срца, брачних раздора. Понадала се да ће се најзад удати из љубави. Међутим, својом искреношћу и интелигенцијом привукла је пажњу другог мушкарца: сујетног и опасно моћног владара Хенрија VIII, који свог ривала у љубавном двобоју, Симура, шаље на континент. Нико не одбија краљевску просидбу и тако, прогоњена судбинама његових претходних жена, од којих су две погубљене, једна умрла на по-

НОВЕ КЊИГЕ

Док смуцасмо се туда

„Адамова јабука“, песме Мине Глигорић у издању СКЦ-а

Трећа лауреаткиња прошлогдишњег (октобар) СКЦ-овог конкурса за „Првенац“ је била млада београдска песникиња и кантауртка Мина Глигорић (1989). Њен рукопис „Адамова јабука“ сачињен је од три циклуса „Гола“, „Лоше сам сањала“ и „Адамова јабука“, а по форми је меланж лирских песама белог стиха и песама у прози. С друге стране, ова збирка је омеђена (!?) поетиком урбаног простора – Града и њеним одблесцима и рачвањима унутар лирских субјекта. Ево како „тролејбуска шетња до Филозофског факултета“ постаје „Поетика простора“, како то каже Башлар:

... // Једно око њој крај средњих враћа / Машица о мојој коси, видим ја / Једна група мајица седе крај возача / И некој баби средњи њрси њоказује // Из њазуха овој брке до мене / Мирише леја лозовача / Троле само сјоје / Усијављује задах док ми / Крчкамо се њолако // Све док оно око њој крај враћа / Нечије ребро лакшом боде / Ово дрво лејриша из инаша / Сјоје троле и све клуча / Мирише ша лозовача // Радови на њушу ојеш / Сви погледи

умарају / Све ври, ври а овај дан / Тек сад замах ухваћено !!!

Структуралана схема књиге би у најкраћем, значи приближном облику, изгледала овако: циклус: посвета (цитат као општи увод), затим песма у прози (спец. увод) и, онда, низ песама у стиху, ту и тамо прошараних неком прозном песмом. Овог „канона“ ауторка се доследно придржава у сваком од циклуса, чак имам утисак да је целокупно тело текста нагнуто ка прозном лиричном изразу. Песма „Плик“ је добар пример те „тенденције“ ка кратким прозним формама: почиње као кратка стихована, ширећи се до готово прозне дужине стиха и враћајући се на почетну кратку, лапидарну форму; наравно, на визуелном плану она оцртава испупчење – плик. Песме у стиху обилују разним врстама инверзија што је вероватно последица преузимања ритмичких модела из домена популаристичког „упевавања“ у кантаурству. Хотимична или „нехотична“ римовања у појединим деловима песама, сматрам не тако важним украсима, рецитивима „баштињења“ и распеваности.

Мисаони кругови „Адамове јабуке“ су врло вешто и прецизно „уланчени“ (конгруенција) реве-

НОВА ПОСТАВКА У „МОСТОВИМА БАЛКАНА“

Скулптуре Небојше Савовића

У галерији „Мостови Балкана“, у четвртак, 14. фебруара, у 19 часова, биће отворена изложба скулптура Небојше Савовића Неса. Овај уметник познат је по монументалним споменицима портретског типа у камену војводи Милану Обреновићу, кнезу Александру Карађорђевићу и краљици Драги Обреновић, који се налазе у Горњем Милановцу, а кнегињи Љубици Обреновић у Срезојевцима. Аутор је мермерног попрсја војводи Милићу Дринчићу у Богатићу, Арсенију Ломи у Драгољу, војводи Николи Милићевићу Луњевици у Луњевици, као и цару Лазару на Косову.

У каталогу изложбе Балша Рајчевић наводи да је изражајност Савовићевих скулптура заснована на ликовном средству умноженог контрастирања -

белог и тамног, геометријских облика, као и контраста меке и тврде материје и по свој природи тешке и лаке, али и фактура.

Небојша Савовић Нес рођен је 1959. године у Горњем Милановцу, а дипломирао је и магистрирао на Факултету примењених уметности, на одсеку за вајарство у класи проф. Миодрага Живковића. Већ осам година је ангажован на изради камене декоративне пластике за храм Светог Саве у Београду, а од недавно и као стручни сарадник на реализацији дела македонског пројекта „Скопље 2014“ у мермеру. Један је од оснивача Међународног бијенала уметности мини-јатуре и иницијатор сликарске колоније „Мина Караџић Вукомановић“ на Савинцу код Горњег Милановца.

„ЛАГУНА“ НАГРАЂУЈЕ

Књига о буђењу

Два читаоца „Крагујевачких“, добиће роман „У име љубави“ Иване Кузмановић, а потребно је да у петак, 15. фебруара, позовете 333 111, после 11 часова ујутру. Добитници ће своје књиге моћи да преузму у књижари „Делфи“ у пешачкој зони.

За Дан заљубљених издавачка кућа „Лагуна“ поклања вам нову књигу Иване Кузмановић „У име љубави“, роман који улива веру у снагу самопознаје и љубави. Романескни наставак бестселера из 2010. године „Од када сам се заволео – волим“ који обрађује универзалне принципе, подједнако важне за оба пола и за све генерације.

Славица је провела године покушавајући да исцели ране које јој је нанео црнокози младић, тешећи се да ће га стићи заслужена казна. А онда, петнаест година касније, путеви су им се укрстили на месту на којем су се томе најмање надали. Бранко је сада неко сасвим другачији, неко коме су опрост и љубав преко потребни. Многобројна искушења су пред њима. Награда је нови живот.

Јунаци новог романа Иване Кузмановић живе свуда око нас и у нама. Бол и емоционалне оживке добила су од родитеља у наслеђе. Постали су жртве или целати. Недостатак љубави и неразумевање гурнули су их на периферију живота, у болест, изолацију, деструкцију, тугу. Ипак, они су успели да преокрену своје судбине.

Ово је књига о буђењу, о самоспознаји и новим погледима на старе појмове. Из романсирано приказаних искустава и практичних упутстава сазнајемо како се мењају животни токови, како свест сазрева и на какве тешкоће наилази.

КОНКУРС ЗА КРАТКИ СТРИП

За плакету Бранко Плавшић

Крагујевачко удружење љубитеља девете уметности „Свет стрипа“ raspisalo је свој традиционални годишњи конкурс за кратки стрип. Заинтересовани аутори своје радове могу послати до 30. јуна 2013. године.

Победнику конкурса дариваће се плакета „Бранко Плавшић“.

Конкурс је потпуно отворен по питању теме и жанра, као и технике и стилског израза. Право учешћа имају аутори свих узраста. Радови такмичара млађих од 15 година биће жирирани независно од радова старијих учесника. Рад може бити дело једног аутора или више њих, а један аутор може предати више радова. Приче морају бити ком-

плетне, а радови могу бити из 2011., прошле и ове године, у обиму од једне до осам табли. Стрипови који су награђивани на другим конкурсима, а послати су и на овај, неће бити жирирани. Уз радове, аутори треба да пошаљу и своју биографију или, ако је више аутора радило на стрипу (цртеж, сценарио, колор), биографију свих аутора појединачно, по следећим ставкама - функција аутора (цртеж, сценарио, колор...), име и презиме, датум и место рођења, адреса сталног боравка, број мобилног и фиксног телефона, адреса електронске поште, назив рада, техника и година настанка дела. Сви радови треба да буду прилагођени објављивању на А4 формату.

По окончању конкурса, најбоље оцењени радови биће објављени у ревији „Киша“, а биће организована и изложба свих пристиглих радова на Међународној стрип конференцији „Крагујевац, године треће“.

Радове на конкурс треба слати искључиво у дигиталном формату, у резолуцији од 300 dpi и већој, на адресу svetstripa@gmail.com а, на исту адресу можете да нам се обратите и уколико budete имали било каквих питања.

Пошто је буџет овог пројекта ограничен, „Свет стрипа“ није у могућности да додели новчану награду победницима конкурса, као ни за објављивање у ревији „Киши“, али за све објављене радове биће обезбеђен ауторски примерак и постоји могућност сталног ангажмана у ревији.

ПРИЛОЗИ ЗА ИСТОРИЈУ ЗАВОДА ЗА СТОМАТОЛОГИЈУ У КРАГУЈЕВЦУ (8)

Требало би да је ове године 36. рођендан

Садашњем руководству Завода за стоматологију и центра за кога имам сазнање да прикупља податке за монографију нудим овај текст – ако може да му буде од било какве помоћи. Такође, искрено се надам да ће директор учинити најлепшу услугу ако ове године пошаље позивнице за прославу 36 година Завода

Пише: примаријус др Раденко Петронијевић, стоматолог у пензији

Тешко је приступ историји. Догодило се само оно што је записано, тако гласи нечија мисао из старих времена. Мислим да је сада веома јасно када и како се „догодио“ Завод за стоматологију. То није био дар са неба, већ промишљено дело, од времена када је др Соколовић прокрчио први пута. Од путања су још њих четворица направили ширу, равну стазу. Један је био др Јанко Јанковић још један др Светислав Тричковић, па др Гане Михајловић и др Миладин Мачужић. Нажалост, за другог и трећег ово је и ламент. Они су кренули у авантуре тражећи на специјализацијама нова сазнања, потом су очински прихватили млађе колеге, будили хуманост у њима и творили поред себе мајсторе.

Створен је један сасвим нови приступ струци кроз систем боље организације, опремањем савременим средствима рада и прихватањем најновијих стручних сазнања и метода рада, па крагујевачки Завод за стоматологију стиче изузетан углед у Србији. Отварањем амбуланти по обдаништима (2) и школама (7) посвећује се максимална пажња превентиви код деце. Навешћу један светао пример. Директор Основне школе „Живадина Дивац“ у Станову, мислим да се презивао Ђирић, ја га памтим по надимку Ђира, прихвата заједничку канцеларију са секретаром школе, а његова директорска канцеларија постаје стоматолошка ординација. На предлог нашег Завода добија посебно признање од централе СЛД из Београда.

Изградњом нових објеката у Бресници, Аеродрому и Станову и дуплирањем радних места снажно јача и превентива код одраслих. Мења се и структура радова на протетици. То најбоље илуструје само

један податак да је 1967. израђено 68 естетских круна (на металу са фасетама боје околних зуба), а 903 такве круне већ 1974. године. По извештају из 1979. Завод има 18 специјалиста и специјализаната од којих су двојица примаријуси. И што је најважније, неки наши специјалисти добијају право менторства, а Завод статус установе у којој се обављају специјализације.

Радам Регионалне стручне комисије успостављају се врло блиски односи са колегама из региона. Иако су нас у почетку доживљавали као тудоре и са извесном дозом подозрења, да долазимо да им попујемо и мудрујемо, убрзо су схватили од какве помоћи можемо да им будемо. Већ следеће године регион Шумадије и Поморавља био је једини у Србији где је свака општина имала бар започету специјализацију из деце превентивне. Годинама у саставу једне шире регионалне комисије за стручни надзор као надзорник, на обострано задовољство, констатовао сам видан напредак струке, нарочито у Поморављу, а у домовима здравља завидан статус стоматолога.

Крагујевачку стоматологију је петнаестак година, када се догађао најзначајнији преображај струке, у пуном сагласју креирао и водио тандем Гужана Мачужић-Петронијевић. Не водим када је ко био директор. Један енергичан, други упоран. Није тешко препознати ко је ко. Више пута смо имали госте који су долазили да виде примене најсавременијих метода, нашу унутрашњу организацију, примену норматива и стандарда и награђивање. Завод је био као кошница где се сваког месеца сагледавао и анализирао радни учинак сваког појединца и сходно томе и награђивао до 30 посто, зависно од резултата рада. Сваки појединац је знао да ли ће добити ту стимулацију зависно од месечног извештаја о учинку, то није зависило од оцене надређеног начелника.

Добар ехо из Крагујевца врло помно је праћен у београдским институција-

ДР ПЕТРОНИЈЕВИЋ СА ДР ЉУБИНКОМ ЖИВКОВИЋ, ПРВОМ ДИРЕКТОРКОМ ЗАВОДА ЗА СТОМАТОЛОГИЈУ, И ПОЗНАТОМ ХУМАНИТАРКОМ ДР МИМОМ АНДРЕЈЕВИЋ

ма. У време формирања Републичке стручне комисије ја постајем један од два њена потпредседника, а затим и члан Савета Стоматолошког факултета. Мачужић постаје републички стручни надзорник за ортодонцију, такође један мандат члан Савета факултета. Код формирања Заједнице здравствених организација Србије, која је за здравство имала значајне функције око праћења развоја здравствене струке, сагледавања развоја мреже здравствених установа, опремања, организованости и најзначајније, аспекте финансирања здравства.

Оно што је била Привредна комора за економику земље, та је новоформирана Заједница била за здравство. Заједницу је водио и организовао прим. др Раде Воји-

новић, Београђанин, до тада заменик секретара СИЗ-а здравства. Вредан и луцидан организатор који је имао и на ранијој и тадашњој функцији знатних симпатија за Крагујевац, сходно томе и врло велики утицај, нарочито код трансформације и реорганизације Медицинског центра. У радној групи и сам сам учествовао када је настао Клиничко-болнички центар (1985), а од остатка крагујевачког здравства и свих здравствених установа Шумадијског округа (изузев Заставиног Завода за медицину рада и Хигијенског завода) формиран је Здравствени центар. Председник скупштине Заједнице у два мандата био је др Мачужић, мени је поверена улога члана председништва и челно место Одбора за стоматологију. Све је то резултирало да

обојица добијемо, не у истој години, најзначајнију републичку „Награду др Драгиша Мишовић“.

У оквиру активности Подружнице СЛД био сам један од иницијатора и више година активни учесник акције „Селу у походе“, која се и сада организује у сарадњи са Црвеним крстом Крагујевца. Један мандат, први пут је стоматолог био потпредседник Подружнице СЛД. На моју иницијативу почела је (1992.) да се слави лекарска слава Св Врача. Био сам у ситуацији да замолим др Милију Ђурића да буде први домаћин колачар, иако је било више понуда појединих лекара. Неколико година предлагао сам колачаре, па ме је владика Сава у шали назвао „официром за везу“. На слави српског монаштва и манастира Студенице св. Симеона Мироточивог (за оне који су заборавили монашко име Стевана Немање) говорио сам и у име крагујевачких лекара предао пригодни поклон тадашњем игуману а садашњем Шумадијском епископу г. Јовану (1992.). И кад се већ хвалим, указана ми је изузетна почасти да будем први домаћин обновљене славе Св. Саве у Првој крагујевачкој гимназији (1991.).

На крају, садашњем менаџменту Завода за стоматологију и аутору за кога имам сазнање да прикупља податке за монографију Завода, нудим овај текст у потпуности или у деловима, ако може да му буде од помоћи, у ствари као приложу и поклоњу у грађу за ту историју, чак и без обавезе помињања имена или неког коауторства.

Друго, код избора Дана Завода не треба тежити за неким каноном, није погодно да то буде радни дан, поготово у врело лето или у цичу зиму. У свету је то конвенција, договор у избору погодних термина. За то је најбољи пример енглеска краљица Елизабета. Иако је рођена у априлу, свој рођендан прославља почетком јуна, када је, по статистикама, лепо и топло време у Лондону. Моје мишљење је да је то прва субота у марту, из више разлога, да их не набрајам.

Искрено се надам да ће директор учинити себи најлепшу услугу ако ове године пошаље позивнице за прославу 36 година Завода за стоматологију.

Жао ми је што у овим прилозима нисам поменуо многа часна имена сестара, техничара и многих лекара. Сигуран сам и јако бих волео да то буде у најављеној монографији. А ја, да се нашалим, кад будем још млађи, као Матија Бећковић, могуће је, писаћу још.

Крај

НА ОКУПУ ВИШЕ ГЕНЕРАЦИЈА КРАГУЈЕВАЧКИХ СТОМАТОЛОГА

ЗА КРАЈ – НЕШТО САСВИМ ЛИЧНО

Зар немам разлога да се правим важан

Ако се неко распитује за моје јуначко здравље. Хвала на питању, добро сам. Нарочито после операције од једне малигне болести пре петнаестак година, која је трајала нешто више од осам сати. Да захвалим Богу и вештим рукама чувеног професора др Елаковића са ВМА, претекао сам. Од тада сам научио да волим и ценим живот. То су ми на неки начин и најлепше године живота. Ово пишем да послужи као наука и поука многим.

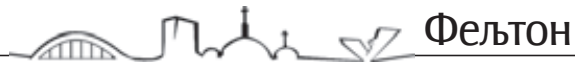
Иначе са супругом Милом и једном драгом кучком, која је Београђанка и зове се Лора, проводим лета и увек када је лепо време углавном узгајајући цвеће у некој Коњуши. То је лепо планинско село на северним падинама Јешевца, о-

кренуто према Руднику, као на длану, за кога нисам сигуран да ли је лепши кад је онако громадан обасан сунцем или намргођен са капом од облака.

Прошла 2012. Била ми је нека значајна година јубилеја. На прослави дана Стоматолошког факултета добио сам златну диплому поводом 50 година од дипломирања. Такође, у Скадарлији моја Мила и ја прославили смо златну свадбу (алал јој вера кад је издржала!). У току ручка наша деца и унуци изненадили су нас ваучером и авионским картама за петодневни боравак у Риму. Прекрасно, види Рим па умри, неко је рекао. У Првој крагујевачкој гимназији додељена је јубиларна двадесета „Светосавска награда Фонда Петронијевић“ чији сам један од оснивача. Преко двадесет година ученици основне школе у Коњуши на Видовдан добијају по чоколаду, а одлични ученици на дар и књи-

Син Милан је професор интерне медицине на ВМА и на њиховом медицинском факултету ове године је постао шеф катедре интернистичких дисциплина и у изгледу му је још по један „чварак“ на раменима, па да добије чин пуковника. Снаја Наташа је професор биохемије на Медицинском факултету у Београду, а њихова кћи Ана, одлична гимназијалка, посећује Петницу и Винчу и већ пише неке своје стручне радове. Зет Новица и кћи Марија су угледни лекари специјалисти у Краљеву. Њихов син Стефан летос је положио пријемни испит и на медицини и на стоматологији. Као гимназијалац био је првак Србије у некој пливачкој дисциплини за тај узраст. Њихова кћи Катарина као ђак генерације из основне школе, сада је одличан ученик гимназије. И она је учесник догађања у Петници.

Зар немам разлога да се правим важан. Живели! Аривердечи!

ШУМАДИЈА И КРАГУЈЕВАЦ ОД 1914. ДО 1941. ГОДИНЕ (10)
АКАДЕМИК ДР ВОЈИСЛАВ М. ЂУРИЋ КАО МЛАДИ КРАГУЈЕВАЧКИ ПЕСНИК

Завичајни духовни потенцијал – за цео живот

Оно што је понео из завичаја, из Шумадије, односно родног места Малог Крчмара, где је стекао гимназијско образовање, пратиће Војислава Ђурића, као духовни потенцијал, читавог живота

Пише: Ђорђе Петковић, књижевник,
Параћин

Академик др Војислав М. Ђурић (Мало Крчмар, 1912. – Београд, 2006.) имао је прошле године двоструки јубилеј. С једне стране, стогодишњица од рођења, с друге, 80. годишњица његове прве књиге, збирке песама „Сутонска дрхтања“ (Крагујевац, 1932). Он је овом књигом обележио две деценије живота, означио завршетак свога одрастања. Тема овог рада се наметнула још пре шест година, када је у Рачи одржан научни скуп о академику Ђурићу, припреман за његовог живота, реализован одмах након смрти, али је остала само као лепа идеја. У првом реду због, у међувремену приспеле, књиге – песничког зборника „Певачи уснуле престонице“, у којој Ђурић није заступљен, што је изазвало потребу да се веза између те две чињенице посебно истражи. Определио сам се тада за другу тему и реализовао је. Скуп архивиста у Крагујевцу је прва погодна прилика да изнесем неколика своја запажања.

Оно што је понео из завичаја, из Шумадије, односно родног места Малог Крчмара, где је Ђурић завршио основну школу, и Крагујевца, где је завршио гимназијско образовање, пратиће га, као духовни потенцијал, читавог живота, иначе креативно богатог, разноврсног и успешног, уз то и дуговечног.

Ђурић из Малих Крчмара су огранак рода Осаћана, најбројнијег рода у том селу. Доселили су се пре Првог српског устанка у Шумадију из Осата, североисточна Босна, околина Братунца и Сребренице, најпре у Никшић код Баточине, па потом у Крчмар, по белешци самог Ђурића. О Осаћанима из Босне и Шумадије писао је и Јован Цвијић:

„Готово се сви баве грађењем кућа. Растурени по Шумадији и Босни, они су зидали сељачке куће, многи мењајући занимање, постали су земљорадници или трговци, са стоком или шљивама. Још у првој генерацији се прилагоде новој социјалној средини. Иако су врло активни до четрдесетих година, обазриви су у пословима и предузећима, по правилу отроме после тих година.“ О пореклу Осаћана доста је писао и Панта Срећковић, користећи легенде и мотиве из народних песама. Пишући о хеленисти Миодрагу Стојановићу рођеном у овом „живописном шумадијском селу“, Живојин Андрејић наглашава да се ради о оном истом селу „где је у првој половини 19. века рођен и један од првих српских академика, историчар и национални радник Пантелија Срећковић, а потом академик Војислав Ђурић, књижевни историчар и антологичар народних песама. Мало Крчмар представља њихов заједнички, али не и једини именитељ, којима започињу њихови животописи. Њихови животни токови кроз два века, да ли случајно, хтели су да сва тројица буду забележени у историји наше просвете и науке и као оснивачи одређених факултетских катедри. Пантелија Срећ-

ковић је оснивач катедре за националну историју Велике школе, Војислав Ђурић за теорију књижевности, а Миодраг Стојановић катедре за неохеленистичке студије са групом за савремени грчки језик и књижевност на Филолошком факултету у Београду.“

Толико о завичајном претку и потомку Војислава Ђурића, што је као културолошка чињеница, не само за читаоце занимљиво, него и за истраживаче инспиративно у различитим правцима. Један од тих праваца је симболично реализован преко дуговечног сеоског хрста-записа из овог села, који је овековечен чак и у посебној фотомонографији. О дубокој вези између овог хрста и Војислава Ђурића, имамо значајан мемоарски запис његовог студента, колеге и пријатеља Ива Тартаље:

„Важно нешто о човеку може да каже слика на зиду која му стоји изнад постеље. Професору Ђурићу је висила фотографија големога хрста, дрвета високог, са крошњом двоструком широм но што је високо. У кору његовог стабла док је било младо деда Милован урезао је крстић и старо дрво, према древном веровању, постаде светиња, сеоски запис. Црквене литије су га обилазиле. Војислав га је памтио из времена кад га је деда к њему доводио. Поменуо је да су у хладу тог дрвета, чије су рамене гране биле дебљине обичног шумског стабла, могло одмарати и четрдесет радника.“

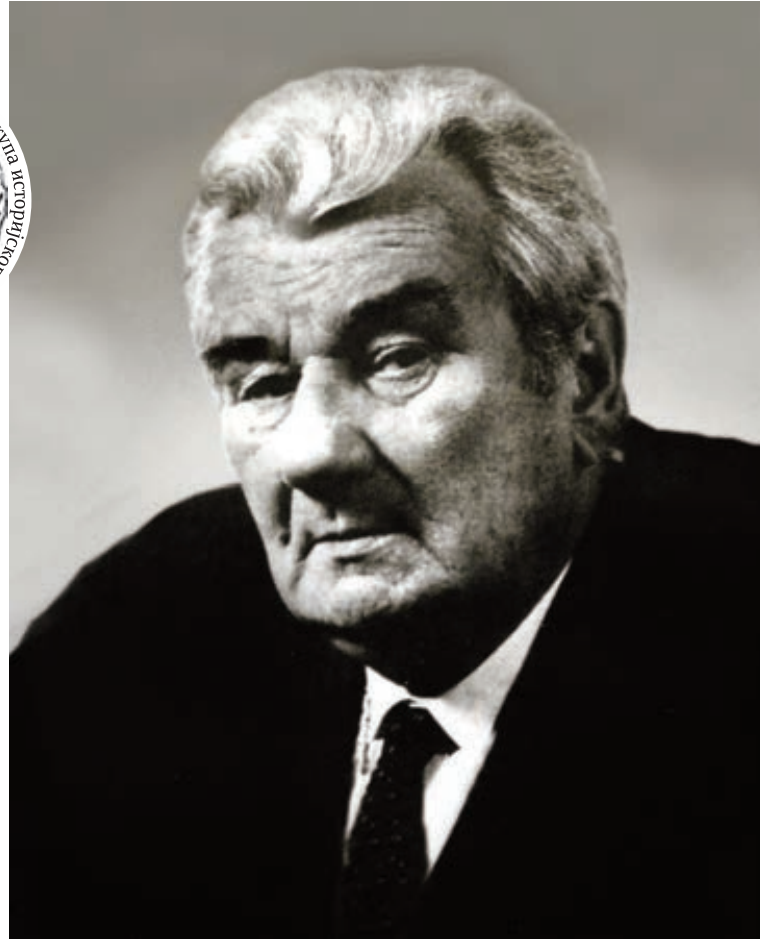
Један од храстова који су покривали Шумадију, стари хрст је привукао истрајну пажњу уметника фотографије Предрага Михаиловића. Уметник га је у дужем раздобљу снимао из разних углова и у разна годишња доба. (...)

У ратном окршају 1915. близу великог хрста, у Ђурића њивама, била је распоређена српска артиљерија. Била је удаљена неких хиљаду метара од немачких топова постављених иза сеоске школе у Малим Крчмарима. Експлозија немачке гранате у дворишту од које су неки коњи страдали, најстарији је доживљај који се детету урезао у свест.“

Ратом обележено детињство и послератно школовање у родном

ПАНОРАМА РОДНОГ СЕЛА МАЛО КРЧМАРЕ

АКАДЕМИК ЂУРИЋ У ПОЗНИМ ГОДИНАМА

месту, где је завршио основну школу, имало је своје јунаке, међу којима посебно место имају његов деда Милован и учитељ Десимир, о којима, код истог аутора, налазимо следеће забелешке:

„Која је генерација у Србији пролазила кроз више ратова и доживела теше потресе од оне која је 1912. дошла на свет? Није чудо ако се у том нараштају јавила највећа преданост вредностима које трају и опстају, упркос свим рушењима, свим осипањима у властитом свету.“

Учитељ Десимир Јовановић, о којем ће Војислав Ђурић говорити са много осећајности, унео га је у списак својих ђака 1921. Године. Тада је учитељ још у униформи резервног официра, пошто се вратио из рата у којем је изгубио супругу и децу. Причало се да је у Првом светском рату био јунак, а у Другом је октобра 1941. у Крагујевцу погубљен. Ученик му је био захвалан, пред остало, и стога што је притискао његовог деду да му омогући даље школовање, иако је стари желео да сачува унука за пољске радове.“

Овде је прилика да се помене једна од Ђурићевих особина, виталност, једноставније речено, ду-

говечност, мада се она, свакако, не може на то свести. Анализом помињаног родослова Ђурића, из преминулог крагујевачког историчара Дејана Обрадовића, Ђурићевог земљака из Малих Крчмара, долази се до закључка да је то наследио преко оца (80) од своје баке (104), о којој имамо следећу белешку: „Колико су ти простори храстове, церове, брестове и друге шуме могли бити непрегледни, сведочи и успутни детаљ једне друге Војине приче, о његовој баби Пауни, која је, кажу, када је у 104-тој ослепела, престала да узима храну како би себи прекинула живот, јер њој се живот одједном учинио бескрајно дуг и у новим условима неподношљив. У младости знала је она за зимских дана да са братом пође у Крагујевац. Она на коњу, брат испред ње са секиром у рукама.“

Од ње је Војислав записао још један детаљ, једну мудрост коју је изговорила кад га је водила код поменутог сеоског записа и кад је тражио да му о њему прича: „О дрвећу се не говори, о дрвећу се ћути.“

Крагујевац, у који је 1923. године дошао Војислав Ђурић да настави своје образовање у гимназији, није одавна већ био српско с(р)едиште, какво је био у 19. веку, и то не само док је био Милошева престоница. Он је, не само својом историјом, но и актуелном стварношћу, ипак био довољно инспиративан да утиче на даљи развој будућег високог српског интелектуалца. И у то време имао је шта да понуди, пружао је значајан избор у културно-просветном миљеу, већи но сви други србијански градови, не рачунајући Београд и Војводину. Ево неколико података о томе:

„Од 1923. године имао је позориште, које се доцније претворило у градско народно позориште, а од 1929. активно је радило и позориште соколског друштва. Народни универзитет од 1923. до 1932. године развио је врло живу делатност у граду и ван њега. Постојала су два биоскопа, пет певачких друштава.“ Не сме се заборавити ни традици-

онално значајна улога Народне библиотеке, која је од свих културно-просветних установа, после Гимназије (1833.), имала изузетну улогу и за грађане, али и за ученике. Она је то најпре као Крагујевачко читалиште (1847), а затим као Народна библиотека (1866).

Овом општем оквиру могућности, не улазећи у то шта је колико користио сам Ђурић, тек може се са сигурношћу констатовати да је у младој личности то имало одраза. Ја ћу се у осврнути на оно најважније, а то је Гимназија и њена ђачка дружина „Подмладак“, пошто је у њој школске 1930/31. године функцију председника имао Војислав М. Ђурић, као ученик завршног осмог разреда Гимназије.

Гимназијско образовање у тако угледној школи каква је била крагујевачка Прва мушка гимназија је, нема сумње, било на узорном нивоу, а Војислав Ђурић је у њој успешно матурирао 1931. године. Сем у списку матураната школске 1930-1931, у другим списковима Гимназије нисам успео да га пронађем, нити да сазнам зашто је то тако.

Пишући 1983. године, када је припремана прослава 150. годишњице његове школе, Војислав Ђурић је имао потребу да скрене пажњу јавности на улогу коју су школа и литерарна дружина, у свом прожимању, имале на друге ученике и њега самог:

„Потребу за оваквом допуном изазивала је сама настава, нарочито из националне и опште историје и из домаће и стране књижевности. Међу професорима који су мени предавали највише су у овом правцу деловали на часовима опште и националне историје др Милан Крстић и Радосав Марковић, на часовима латинског језика Душан Милојковић и касније Сергије Медведев, на часовима француског језика Бранимир Вулић, на часовима немачког језика и као разредни старшина опет др Милан Крстић на часовима српског језика и југословенске књижевности Милен Николић, а уз њих, на други начин, и Душан Трипковић као природњак и посебно као разредни старшина, који се бринуо и за наше здравље и често понављао изреку неког професора: Боље жив магарца, него мртав доктор. Иако веома различити међу собом, сви су они били подједнако и до краја одани великом наставничком позиву и сви су се неуморно залагали – из часа у час – не само да верно пренесу него и да свестрано протумаче многобројна знања и да пробуде живо интересовање за нова и дубља сазнања.“

Не памтим да је ико од ових честитих прегалаца одржао иједан час који не би био на висини и на којем би било о чему једнострано и пристрасно говорио. У настави националних предмета поклањана је исти пажња историји и књижевности, како Срба тако и Хрвата и Словенаца. У настави опште историје и страних језика била је у истој мери наглашена тежња да се што потпуније и што истинитије, и преко граница школског програма, упознају разни народи и њихове творевине у старом, средњем и новом веку.

Из целокупне наставе настајала је, лепа и страшна, слика људског света, у суштини јединственог – по потребама тела, душе и духа, али издељеног по боји коже, по језику, по вери, по имовном стању и правима на разне расе, религије, народе и класе, на јаче и слабије, на богате и сиромашне, на тлачитеље и тлачене, а и из овакве слике расла је жеђ за знањем ради проницања у смисао загонетки људског постојања у сложеном слету супротности. Смисљена настава стварала је не само потребу него и неопходну основу за рад у књижевној дружини, на коју је упућивала и тежња за огледањем и потврђивањем, тако природна и тако снажна у раној младости.“

Своје професоре из Гимназије Ђурић је често помињао у разним приликама.

Насијавиће се

ШУМАДИЈСКЕ
ПРИЧЕ

Владимир Јаџинчић

Извора питких пут

КУЋА је постојала, али пута није било. Прелиставао је, увече, кад би дневна врева утихнула, катастарске раскупане листове и тапије. Кућа је саграђена пре тридесет и четири године. Добра зиданица, чврста, од цигала и дебелих застакљених површина које су благотворно упијале сунчеву светлост, зими недостајућу, а с пролећа и јесени тако потребну за пријатну разгрејаност прстију и удова. Лети би се кућа претварала у стаклену башту - у њој је постајало неиздржљиво. Али, има ли куће у којој лети није неиздржљиво? Зато постоје двориште и поља и хладовина крошње, напоскон и клима-уређаји, мада ни они често не спасавају од врућине.

Није било пута, није било воде.

По воду се ишло на извор. Извор је био далек три сата хода. Одлазили су по воду аутомобилима, камионима и довлачили је у канистерима и бурадима. Око извора је увек тиска. Раније је у том крају било више питких извора. Али, главне изворе откупила је једна страна компанија за производњу нездравих газираних сокова. Говоркало се да су сокови изговор: компанија је куповала будуће право на живот, то јест на право приступа питкој води.

ВЕРОВАО је у своју подухватност. Не у изузетност, да је бољи од других - у то верује свака будала на свету: само у чињеницу да се није лако мирио с постојећим стањем ствари. Кад је почео, тог пролећа, да копа узани ров од извора према насељу, приметио је да су га житељи почели кришом пратити. Њихови погледи без тела били су урокливи, али се он није обзирао на њих. Не морају помоћи: свеукупно узев, добро је и што не одмажу. Могли су га ометати. Могли су да забране копање јарка поред стрмог пута - та земља, додуше, не припада никоме, али никад не знаш кад ће се појавити неки узврзани лармаџија и почети да маше разним испечатираним папирима. То се може догодити сваког часа, можда баш сад, док му зној цурка са чела на блатњаве чизме и док замахује крампом.

Најпре се појавио сусед Звркман. Имао је кућу десетак метара испод његове. Увек је био љут. Можда је био љут зато што су му трепањиве расле унатраг, у месо, позлеђујући очне капке и наливајући очи крвљу. Живео је са свакодневним болом. Сусетка Лејла, која се разумела у гатање, увек би рекла да је Звркман лукав и наopak, то се најбоље види по његовим очима. Али, можда је Лејла била љута јер се својевремено тужакала с њим. Он је, наводно, према њој, која је одавно већ удова, био наврзљив, одлазио би на кафу, а онда се клиберо и штипкао је. Није јасно како је она, онако широка, штипкање уопште осетила. То је исто као да сте одапели стрелу у Сибир. Али, осетила је и тужила га. Једва су се некако из тог трагикомичног случаја исплели, али је зла крв остала. Ко зна, можда јој је пружао лажне наде. Све је могуће.

Звркман је, као и увек, викао и махао рукама, клатећи се. Обезнано би се већ од једне чашице и постајао неурачуљив:

- До твоје!... До твоје!... А до моје?!...

Требало је доста времена док није схватио зашто се Звркман дерња. Мислио је да ће човек довести воду само до своје куће. Човек је обећао да ће је спровести и стотињак метара ниже, до Звркманове. Заправо, свако у насељу може да се приклучи, има воде за све, доћи ће природним падом.

Звркман је отишао и даље љут. Љутио се јер љутици нико нема права затражити да се придружи заједничком послу, рецимо узме крамп у руке и почне да копа ров за водоводне цеви. Љут човек има права да буде неспособан, и лењ, и пијан, и завидљив, и зао - све му је опроштено, јер је љут.

НА ДОВОД воде човек је утрошио године сопственог, кратког, живота. Али, вода није била довољна. Био је потребан и пут. Пут је, ако ћемо право, постојао. То јест, постојала је нека врста стрмине, прашњаве и излокане, која се после сваке веће кише претварала у непроходну кашу. Уместивши цеви и затрпавши коп, човек је са оближње планине почео да довлачи камен, како би поплочао пут и, нарочито, како би га уравао тамо где се он, за кишних дана, претварао у блато. У-

најмио је камионџију, а овај два радника: са планине су превезли неколико приколица камена који је човек мрвио мацолом: крупним и ситним комадима стене упуњавао је тресетишта и блатишта. На тај начин и пут се проширио. Није више био узан, поготово кад је човек платио и стотињак шлепера песка са Мораве.

Од лепе свеже воде, процветаше и богато родише баште и њиве. Човек је на пијаци продавао воће и поврће, његова пшеница била је набијена, боката зрна, а кукуруз наливен - лако су налазили купце и човек је себи могао да приушти плаћање шлепера и камиона камења, земље и песка. Тако је пут градио сам себе. Човеку се чинило да и он сам себе гради, да кроз овај напор постаје бољи, стаситији - да је читав крај живнуо: и другима су баште боље рађале него раније, сви су се покренули, постајали бодрији, орнији, чвршће корачали по чврстој путу.

Вајар Станић је нови пут начичкао својим необичним статуама које су почеле да привлаче не само телевизију и новинаре, већ и обичне људе, туристе, са свих страна. Сликари донесоше своје слике и почеше да их поклањају човеку, како би овај изградио пригодну галерију. Песници су говорили стихове о братству међу људима. Никоше клупице и сточићи у етно-стилу. Пробуди се и хотел удно пута, дотад запуштена рупетина у коју су свраћали очајници. Он је дограђен, надзидан, закупац хотела је увео чак и подно грејање како би хотел радио преко зиме, јер је до тада радио само за топлих дана, с мене па на уштап, због мале посете. Људи су са свих страна долазили да виде чудо невиђено. Колико је ту уложено - и труда и зноја! И како се све лепо вратило! Разни сокаци и уличице ојачаше асфалтом, а житељи победним осмесима.

И кад су, идуће јесени, пут и водовод били изграђени, човек је с терасе куће од цигле и стакла гледао у даљину коју је онвичавао пробијен забеласани пут - у њиве пуне рода, мислећи да је божијем труду и он придодао нешто.

ТАЈ није личио на човека. Због огромног стомака чинило се да не дише, већ да шмиче кроз нос. Био је уљудан и разговорљив. Веома је држао до етикеције. У његовој пратњи био је човек који се представљао као картограф. Обојица су носили црне кожне јакне и личили на људе који долазе с мисијом налик војној. Сваки њихов поступак заслађивао би стаклен осмех. Дебели се звао Чвиљковић, а мршави Ступојевић. Он је био ћелав и ћелавост скривао масном капом. Из његове руке испадали су некакви печатирани папири које је он звао књиџама. Чвиљковић је побожно посматрао Ступојевићеве публикације које је овај делио шаком и капом. Обојица су, из близине, заударали на касарну, ракију и неопер.

- Мир у кућу, домаћине - увек би рекао Ступојевић кад би ушао у човекову кућу.

А Чвиљковић би снисходљиво ћутао и стаклено се смешкао:

- Како сте?

Годину дана су долазили у посету човеку, хвалећи пут и воду.

Али, једног пролећа, Чвиљковић се појавио с некаким папиром.

- Знате - рекао је човеку, док су пили кафу - ја сам овлашћени представник. - И замахао је тим папиром. - Овде пише да сте погрешили.

- Како то - питао се човек.

- Не знам како - рекао је Чвиљковић - Овде све пише. Погрешили сте.

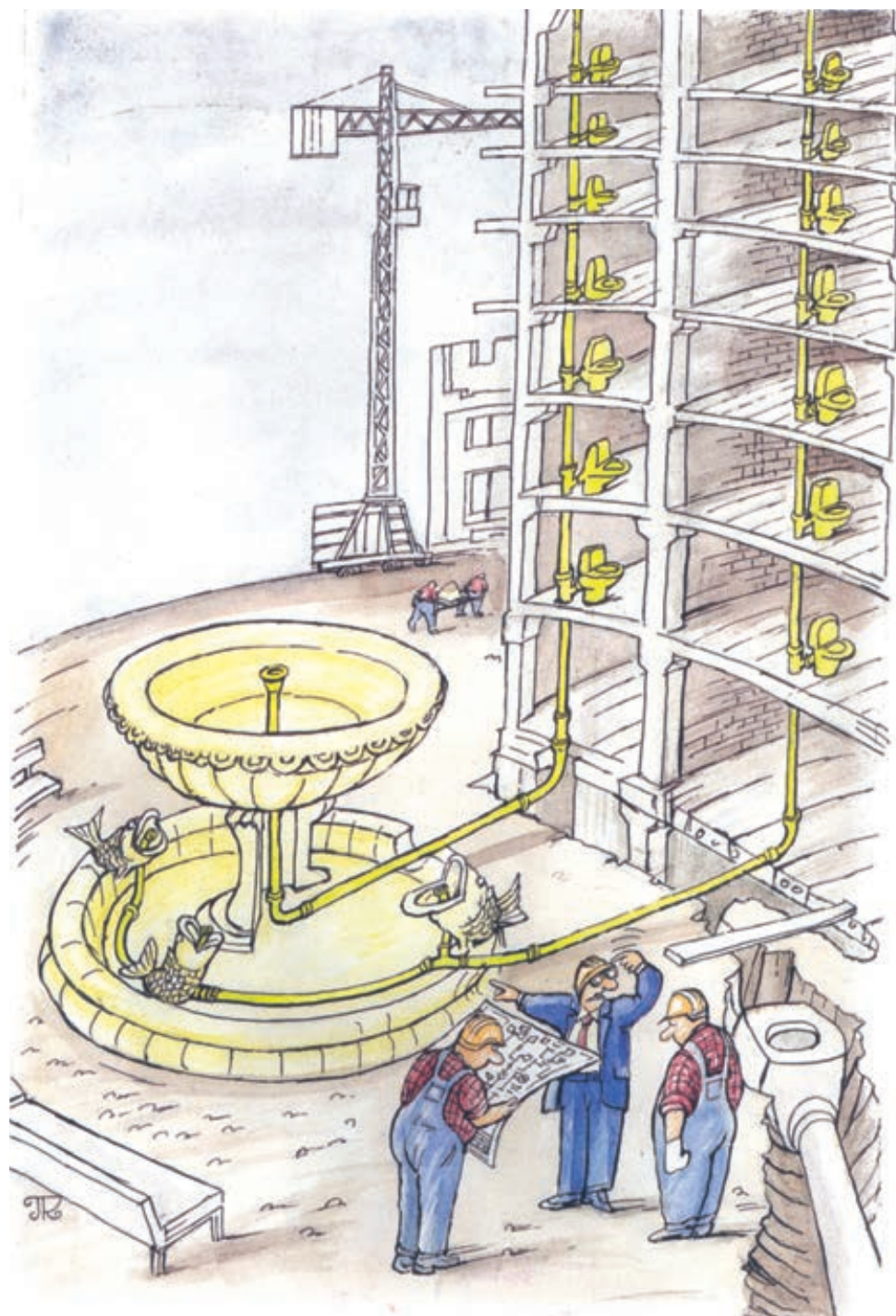
Тај сусрет се завршио свађом. Човек је забранио Чвиљковићу да се појављује у његовој кући.

Сутрадан је дошао Ступојевић.

- Знате - рекао је Ступојевић - догодила се трагична грешка. Ви, просто, морате сарађивати. Реч је о општем добру. Морате се помирити са Чвиљковићем. Он је овлашћен.

Чвиљковић је, испоставило се, чекао пред капчијом. Извинио се, уљудно сео за сто и опет почео да маше папирима. Ступојевић се изговорио хитним послом и изашао напоље.

Чвиљковић је тада објаснио да се пут није смео градити без дозволе, да је дошло до узурпације. Наравно, постоји водовод, постоји пут, постоје скулптуре, али све то треба да про-

прате и потребне одлуке са којима ће се сложити овлашћена компанија, као и шира заједница.

- Шта треба да учиним - питао је човек.

- Само потпишите - рекао је Чвиљковић. Човек је потписао, верујући да ће га потом оставити на миру.

Потписао је да се крај пута и на самом извору морају уградити посебни вентили и чесме, ради контроле дотока воде.

Кад је сутрадан одврнуо славину на чесми - она загргота као да се цев гуши. Из цеви покуља ваздух. Воде није било. Човек је помислио да је сигурно пукла цев. То се, кадгод, догађало, поправке би трајале дан до два. Међутим, кад је изашао из куће с намером да обиђе водовод, приметио је крај капије преко ноћи постављену чесму. Чесма - зашрафљена и заварена, а крај чесме - Лејлин нећак. Питао га је о чему се ради. Лејлин нећак га снебивљиво обавести да је он запошљен као водочувар и да је човеку снабдевање водом, до даље, укинито. То јест, како су му рекли, док се неке законске чивије не доведу у ред.

- Председница наше скупштинске коморе, коморе и коморе Врпачица Пуњена-Шљукановић састала се са шефом провинције Вртуљевићем. Она је уценила њега, он Ступојевића, Ступојевић Чвиљковића, а Чвиљковић вас. Тако иде у нашој широј заједници. Уцењују један другог, забудају ножеве у леђа, а онда се рукују и цере пред камерама. Не примајте ово лично. Свак само ради оно што мора. Од тога они живе, јер сами не могу да створе ништа. На ваше место доведше Безименског који је Вртуљевићев интимус. Али, ускоро ће се све то променити и постати безначајно, какви су и сами.

Човек седе на осунчану клупицу испред куће.

Два сата касније појавио се Чвиљковић, у пратњи два наоружана стражара. Овог пута није хтео да уђе у кућу, али је опет махао папирима и приморао човека да оду до службених просторија управе. Тамо су му објаснили да он скоро седам година искористића воду која је опште добро, да је узурпирао државни пут тако што га је проширио и пробио тамо где то није било предвиђено. Вода му је, до даље, укинута.

Човек рече да је вода користила читавом крају, да су се баште расцветале, да су пробијеним путем почеле долазити колоне туриста

које су се чудом чудиле шта један човек може да учини сам, само кад одлучи да учини нешто озбиљно и корисно - али Чвиљковић се правило да га не чује. Опет је махао папирима и на крају рекао:

- Ви, уосталом, немате право становања у овој кући. Тако каже закон.

Човек је отишао у управу области, код свог познаника Чаушића.

- Зашто ме Вртуљевић не прими, да се мало погледамо у очи - питао је.

- Срамота га - рече Чаушић.

Кад се, увече, враћао кући, човека на путу пресрете Звркман:

- Куда - зарежа.

- Кући - рекао је човек.

- Кућа није твоја!

Човек је покушао да се супротстави, али је спазио да су и остали суседи стали уз Звркмана. Поједини су били наоружани вилама и грабуљама. У кућу се, како је видео из далека, усељава неко други.

Човек помисли да је све, у ствари, испало како треба. Он је хтео да пут и воду користе сви људи из тог насеља. Ма где оде, ма шта ради, он ће опет градити пут и доводити пијаћу воду. Ови људи нису криви због тога што не умеју да граде путеве и доводе воду, а требају им - и пут и вода. Не умејући да их граде личном жртвом, увек ће их преотимати силом, уз високе изговоре покривајући потуљеност, нерад и чудовишну недаровитост. Овако, или онако, не излазе из несреће. Муве лепо могу да живе и на ђубришту, али кад-тад пожелеле мед који ће их подавити.

Ако не буду одржавали стечено, пут ће зарати у бурјан, вода се загадити, извор пресушити. То је сада већ проблем разних безименских. Они ће, сигурно, упрличити оно до чега сам човек није држао: свечано отварање новог пута и званично пуштање у рад водовода. Сликаће се са председницима, не само компаније и провинције, за групни портрет бешчашћа. Од данас, та добра су њихова - то ће посведочити телевизијски екрани. Човеку остаје само читав остали свет. Уосталом, радио је за тај јебени свет - није, ваљда, за себе. Нек се радују, мада им неће бити лако: остали су насамо са собом. Лакнуће им, можда, чим почну да упронашћују. Ни човеку неће бити лакше. Ваља пробиће путева и путева. Пронаћи питке воде на коју још нису бацали око.

САТИРА**Случај
Љубише
Богићева**

Љубиша Богићев, звани Љупче, данас је на Бајлонијевој пијаци, у доњем делу код месаре у којој се продаје коњско месо, по хладноћи и сумаглици окупио приличан број људи. Попео се на жуту гајбу у коју се пакују винске флаше и говорио је више од пола сата.

Људи су долазили и одлазили, али било је и оних који су га слушали све време.

Љупче је причао да добро познаје једног господина министра који живи у његовој згради.

- Господин министар ми се јавља

када ме сретне. Зажели ми добар дан, назове Бога, а о празницима честита и зажели свако добро мени и породици. Пита ме још и да ли ми нешто треба. Ја кажем: „Хвала, за сада не треба“. Звао ме тај министар неколико пута код њега у стан. Тамо сам послужен ручком. Његова жена, госпоња Нада лично је спремала супу од кокошке и мусаку. Министрова деца иду у обичну школу, заједно са другом децом – испричао је Богићев људима који су цупкали на јануарских минус четири.

Нико не зна зашто је Љубиша Богићев одлучио да ово подели са другима на пијаци. Људи су сумњичаво вртели главом, али их је занимао и наставак приповедања.

- Е, да знате, драги моји, да господин министар суботом шета поред Дунава у тренерци, недељом одлази у цркву Александра Невског на службу Божју, а осталим данима га често виђам да чисти снег ис-

пред наше зграде, скупља бачене кесе смећа, нешто петља око свог „фиат пунта“, разговара са комшијама и лично купује у једном малом дућану на ћошку...

На овом месту је Љубиша Богићев ненадано прекинут. Накратко су се зачуле сирене. Људи су угледали полицијска и амбулантна кола. Полицајци су стајали по страни, а тројица болничара су окружили Љупчета, везали су му руке на леђима и убацили га у кола хитне помоћи.

Касније смо сазнали да је неко од дежурних доушника на пијаци звао полицију и испричао шта Љупче говори. Полицајци су о томе обавестили службу за хитне медицинске интервенције, а дежурни лекар је наложио хоспитализацију у психијатријској установи затвореног типа несрећног Љупчета, због невероватних халуцинација и параноичног понашања на јавном месту.

Александар ЧОТРИЋ

**Доћи ће нам и
гори дани.
Ми смо
гостопримљив
народ!**

Урош ПАПЕШ

**ПРВЕНЦИ ПАПЕША
ЈУНИОРА**

■ Диктатор је вешто
руковао демократијом.
Држао ју је у
шаци!

■ Закопали смо ратну секиру.
Није се примила.

■ Недостајао им је
само један глас за коначну
победу.
Глас народа!

■ Да сукоб мафије и
полиције не би узео веће
размере дрога је премерена
још једном.

■ Пушкомет је
пожељно
растојање за дијалог.

Урош ПАПЕШ

**Страни посматрачи су задовољни нашим дијалогом.
Они ту воде главну реч!**

Урош ПАПЕШ

■ Тамо где се један пита за све, одлуке се доносе једногласно.

■ Данас имамо демократије за бацање. Претекло нам је од јуче.

■ Свакодневно их гледамо шта раде. Зато и не можемо да их видимо очима.

■ Жива глава се најтеже извлачи из шајкаче.

■ Србине, дигни главу. Пузиш у погрешном правцу!

■ Прислушкивање у Србији је заразно. Преноси се с режима на режим!

■ Историја наша, пређи на другога!

Милан Р. СИМИЋ

■ Уместо на руду, легли смо на пругу. Срећом, сви возови су нам отишли!

Радило МИЋКОВИЋ

Карикашур: Горан МИЛЕНКОВИЋ

Милош Игњатовић
ЗУМ

Само да окопни па да угости младенце

И кров куће може да се изда за билборд

Од мало снега снешко мора бити – минијатуран

Одстрелена лија и остављена у шуми у Забојници

Горан Миленковић

Дана 16. фебруара 2013. навршава се пола године од како није са нама наш драги

Љубомир Марковић

часовничар

Помен ће се одржати 16. фебруара, у 11 сати, на градском гробљу.

Ожалошћена породица Марковић

Дана 9. фебруара 2013. године преминуо је наш драги

Ивановић Здравко

1939 – 2013.

Сахрана је обављена 11. фебруара 2013. у селу Губеревац.

Успомена на његову племенитост и доброту живеће вечно у нашим срцима.

Супруга Ружица, син Александар, снаха Драгана, унука Исидора и унук Јован

Умро је наш добри дека

Ивановић Здравко

Хвала му за срећно детињство које смо имали поред њега.

Ика и Јоца

Дана 20. фебруара 2013. године навршава се година од смрти наше драге

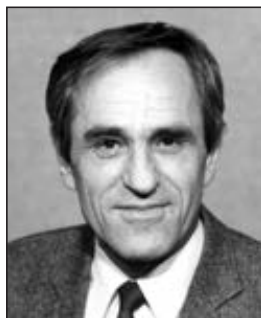

Вере Б. Богићевић

Тога дана, у 12 часова, изаћи ћемо на њен гроб, положити цвеће и захвалити на свој љубави и доброту коју нам је пружила.

Породица

У недељу, 17. фебруара 2013. године, навршава се две године од како је преминуо наш вољени

Илија Петровић

Увек си са нама.

Твоји најмилији

Дана 5. фебруара је преминула а 7. фебруара 2013. сахрањена на Варошком гробљу наша драга

Росић Радојка

1936 – 2013.

Заувек ћеш остати у нашим срцима и мислима.

Берка Снежана, син Милорад, унука Ђурђица и унук Ђорђе

Две дуге и тужне године су прошле

проф. др Ранђел Михајловић

17.2.2011 – 17.2.2013.

Вечно ће остати сећање на ведрину и мирноћу којом си ишао кроз живот, као и наша захвалност за љубав и радост коју си нам пружао.

Поносни на тебе, чувамо те бескрајем наше љубави.

Твоји: Љиља, Пеђа, Наташа, Ана, Ненад, Огњен, Ђорђе

Дана 18. фебруара навршава се две године од смрти нашег драгог

Ђорђевић Милорада Мићка

2011 – 2013.

Помен ће се одржати у понедељак, 18. фебруара 2013. године, у 11.30 сати, на гробљу у Ердечу.

Никада те нећемо заборавити.

Твоји најмилији

АБА ЛИГА

Повратак на Јагран

ПОСЛЕ викенда предвиђеног за завршницу националних купова у земљама које дају тимове за АБА лигу, за „продужени“ викенд се, 21. колом, наставља такмичење.

По Крагујевчане свакако је најзначајнији сусрет Радничког и Цибоне, заказан поново у не баш сјајном термину, понедељак у пола девет увече. Утакмица, као и свака до краја такмичења, веома је битна за коначан исход, а само победа оставља реалне шансе за остварење циља, европски пласман. Поред ове, игра се још један, за српску кошарку још увек најбитнији меч. На програму је вечити дерби Звезде и Партизана, док остале парове чине: Игокеа - Задар, Цедевита - МЗТ Скопље, Солнок - Олимпија, Сплит - Крка и Будућност - Широки.

КУП ОКОНЧАН У ПОНЕДЕЉАК

Звезди пехар

НАКОН свега што се десило дан раније, у понедељак је окончано финале Купа Србије. У гробној тишини, пред празним трибинама хале „Језеро“, славила је Црвена звезда са 78:69 (22:25, 16:16, 11:8, 20:29), прекинувши тако петогодишњу владавину „црно-белих“ у овом такмичењу.

Наиме, у наставку прекинуте утакмице, играње од резултата 43:43, пресудио је почетак последње четвртине, када је Звезда, преко Нелсона, Ракочевића и Скота направила серију од 14:0, повела са 63:49 и тиме решила питање победника.

Трофеј Купа Радивоја Кораћа капитену „црвено-белих“ Игору Ракочевићу предао је председник Кошаркашког савеза Србије, Драган Ђилас.

НЕНАД МИЉЕНОВИЋ

Право открочење

АКО ништа друго, финални турнир Купа донео је велики кадровски добитак „црвенима“. Током целе сезоне Ненад Миљеновић, млади плеј који је јесенас дошао из Партизана, грејао је клупу, а када је добио шансу, искористио је на најбољи могући начин. Против Металца играо је одлично, показао завидне физичке, али и предиспозиције које мало који плеј у Србији има. Преглед игре као зрео играч, асистент „пар екселанс“, а у појединим тренуцима и прецизан шутер искључиво за два поена.

Мирослав Николић се, наравно, у полуфиналу определио за Александра Ђапина, који је „упрскоао“ ствар, па је Миљеновић и у сусрету са Звездом добио шансу и није разочарао.

- Задовољан сам ониме што сам учинио на овом турниру. Шансу сам, надам се искористио, то ће већ одлучити тренер. Напорно тренирам, радим и надам се напретку. Знао сам да ћу почети утакмицу са Металцем, то је био договор уочи утакмице. Све је испало добро, осим резултата у полуфиналу.

Звездаши су од почетка наметнули ритам који њима одговара. Базирали су игру на нашим слабостима, искористивши их у потпуности. Није нас ишао шут, нисмо добро заграђивали, нисмо испоштовали договор из свлачионице како које нападе да франимо и шта да играмо.

Захваљујем публици што је дошла у оволиком броју и што нас је подржала и на крају када је било 26 разлике за противника.

КОШАРКА

ФИНАЛНИ ТУРНИР КУПА „РАДИВОЈА КОРАЋА“ ОДРЖАН У КРАГУЈЕВЦУ

Хулигански пир

ЈЕДАН велики спортски догађај, са дугогодишњом историјом у једном од најпопуларнијих и најтрофејнијих спортова, упропашћен је коначно. Бачена је велика лага на српски спорт јер су још једном брутални и разуларени такозвани навијачи жртвовали кошарку зарад својих „интереса“. Три дана било је милина гледати најбоље српске тимове како се боре за легендарну „Жућкову левицу“, а на крају, када је „празник“ требало да достигне врхунац, све се претворило у комплетан хаос.

Сувишно је и бескорисно је описивати редослед догађаја и тражити кривце за почетак инцидента у једној или другој навијачкој групи, јер сви су исти и представљају карцином овдашњег спорта. Кривица је, дефинитивно, на друштву које никако да на прави начин санкционише дивљање на спортским приредбама, али и клубовима који су такозваним навијачким групама дали искуше значаја. На жалост, свој допринос у томе имају и челници два клуба, који су се својим понашањем и међусобним сукобима после инцидента на сличан начин придружили својим навијачима са трибина и тако допринели да се наставак сусрета одложи. Тада је нађено соломоново решење, па је брука настављена сутрадан. Одигран је остатак од 14 минута, утакмица је прекинута код резултата 43:43, и тако је бламажа завршена мимо очију јавности.

Ово ће свакако направити велики проблем и будућим организаторима финалних турнира Купа, јер тешко ће ко прихватити да угости на неколико дана разуларене београдске „делије“ и „гробаре“.

СИГУРАН је био Раднички у првом наступу у „Језеру“. Николић је на старту извео подмлађен састав, вероватно како би одморио носиоце игре, а „клинци“ су то искористили на најбољи начин. Јовић је био сасвим солидан, док је бриљирао Миљеновић. Млади српски репрезентативац показао је одлике изузетног плејмејкера. Фантасичан преглед игре, храброст у игри један на један, брз улазак у рекет и асистенције красиле су његову игру у првом полувремену. На крају утакмице ушао је и Димић, по први пут у Радничком, и такође показао да има изузетан потенцијал. Свакако, свему је свој допринос дао и Милосављевић.

Металац је одиграо колико је могао. У почетку је држао прикључак, а када се домаћин размахао, лека није било. На крају егзибиција „црвених“, уз одобравање домаћих навијача.

Међутим, тотални фијаско доживела је чета Мирослава Николића у полуфиналу. Одбрана Црвене звезде на високом европском нивоу не само да је отупела оштрицу напада Радничког, већ на комадиће распарчала игру екипе. До половине прве деонице састав је некако и функционисао, одличан је био Еменинг, но спољни играчи нису издржали притисак и подлегли су много бољем ривалу. Следи период доминације „црвено-белих“, предвођени сјајним, готово пензионисаним Ракочевићем, који је погађао кад год је требало, а стекао се утисак и кад год је хтео. Тако се дошло до 15 поена разлике већ половином друге деонице, што је објективним посматрачима био сигуран знак да је прича завршена. Покушаји Радничког да у другом делу преокрену меч нису успели. Дошли су једино на десет поена минуса, али и када су Београђани имали периоде „празног хода“, снаге и умећа за искоришћавање прилика није било. До краја поигравање „мачке и миша“ и демонстрација силе

МУТА ОЧИМА НЕ ВЕРУЈЕ

Без шанси

РАЗОЧАРАЊЕ са трибина, барем што се тиче дела публике, пренело се и на конференцију за новинаре представника Радничког.

- Честитам ривали на заслуженој победи. Играли су одличну одбрану, решили успешно наш пик андрол са Ђапином. Играчи које сам имао у ротацији нису задовољили. Имали смо лош дан и обрुकали се пред нашим навијачима.

Надао сам се тежој утакмици, на једну лопту, но изгубили смо убедљиво. Кош нисмо добро бранили,

Пише Милутин Марковић

КОМПЛЕТНИ РЕЗУЛТАТИ ФИНАЛНОГ ТУРНИРА

Четвртфинале: Мега Визура - Вршац 82:79, Партизан - Слобода 73:50, Раднички - Металац 95:60, Црвена звезда - Војводина 97:72.

Полуфинале: Партизан - Мега Визура 87:77, Раднички - Црвена звезда 64:90.

Финале: Партизан - Црвена звезда 69:78

УЧИНАК РАДНИЧКОГ

Више од бруке

РАДНИЧКИ - МЕТАЛАЦ 95:60

КРАГУЈЕВАЦ - Хала „Језеро“. Гледалаца: 2.200. Судије: Обркнежевић и Мажих (Београд), Сеглар (Нови Сад). Резултат по четвртинама: 25:19, 22:15, 14:11, 34:15.

РАДНИЧКИ: Миљеновић 10, Синовец 10, Ђапин 8, Милосављевић 2, Јовић 3, Еменинг 4, Бирчевић 6, Борисов 5, Димић 10, Крстојевић 8, Мијашиновић 16, Вајић 13.

МЕТАЛАЦ: Танасковић 4, Крушчић 11, Мишковић, Ђукановић 3, Бакић, Маројевић 6, Томашевић 5, Живановић 9, Балмазовић 15, Дујковић 7, Вујић, Јокић.

РАДНИЧКИ - ЦРВЕНА ЗВЕЗДА 64:90

КРАГУЈЕВАЦ - Хала „Језеро“. Гледалаца: 5.000. Судије: Белошевић и Јовчић (Београд), Маричић (Краљево). Резултат по четвртинама: 17:25, 12:19, 25:23, 10:23.

РАДНИЧКИ: Миљеновић 9, Синовец 2, Ђапин 6, Вучковић, Бирчевић 6, Јовић, Еменинг 15, Борисов, Димић 1, Крстојевић 4, Мијашиновић, Вајић 21.

ЦРВЕНА ЗВЕЗДА: Цвешковић, Субојић 15, Ракочевић 21, Мишковић 4, Лазић 2, Симоновић 9, Савовић 11, Кашић 9, Самарцијски 9, Радивојевић 3, Нелсон 2, Скојић 5.

Црвене звезде, чији су играчи убацивали лопту у кош немилице. Серија тројки донела је велику разлику, док с друге стране шут никако није хтео играче Радничког.

Пораз од Црвене звезде, сигурно најбоље екипе у Србији, али и у региону, никако није неочекиван, чак је и реалан. Али у свом граду, у до сада најважнијој утакмици сезоне, са близу чак 30 поена разлике, више је од бруке. Најављивање „напада“ на трофеј, испоставило се, била су неоснована тврдња, а за овакву игру није крив ни Дејан Томашевић ни КСС, већ сама екипа. Поверење је оправдао једино Метју Брајан Еменинг, који је у првој деоници постигао чак 12 поена, водио тешку борбу са

Катићем и Самарцијским и, док је играо, углавном је добио. Помоћ од Данила Мијатовића никако није стизала, јер је овај, по свом обичају, играо млако, збуњено, далеко од захтева такмичења. Посебна прича је Александар Ђапин од кога се, оправдано, највише и очекивало. Био је невидљив, бескористан, немоћан да иоле озбиљније повеже редове екипе. Капитен Синовец такође, мада успут и претерано нервозан, по обичају тражећи узроке својим грешкама свуда, само не на правом месту, у себи. Придружили су му се сви остали, изузев Ненада Миљеновића, који је напрасно стекао симпатије крагујевачких љубитеља кошарке.

имали су 15 скокова више, у асистенцијама било је 6-25, за три поена шутирали смо 2-17, и са таквим параметрима нисмо могли боље да прођемо. Били смо децентрализовани, сада видим колико су нам недостајали Марковић и Варда са којим би смо имали чврстину под кошом.

Пораз је тежак, али главу горе. Сада се фокусирамо на Цибону која је освојила хрватски Куп и на завршницу АБА лиге - рекао је Мирослав Николић.

СКИЈАЊЕ

Невена на светском

СРПСКА репрезентативка, Крагујевчанка Невена Игњатовић, крајем седмице учествоваће на Светском првенству у алпским дисциплинама које се одржава у аустријском Шладмингу.

По плану наступа, на стазу ће најпре данас у велеслалому, а два дана касније учествоваће у слаломској трци, дисциплини у којој ове сезоне има запажене резултате у Европу купу.

М. М.

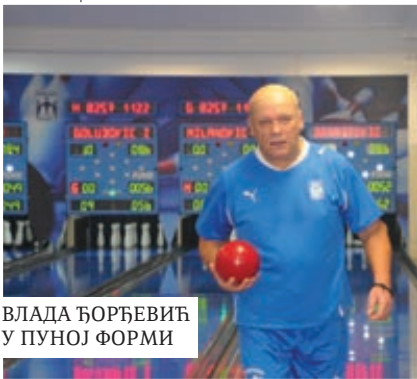
КУГЛАЊЕ

Влада 'вата залет

И ТРЕЋУ узастопну победу забележили у куглаши Водовода у својој куглани. Они су, у оквиру 12. кола Прве лиге Србије, група Центар, савладали Технохемију са 6:5:1:5.

Посебно расположен за игру био је Влада Ђорђевић, који је на новој куглани у Другој крагујевачкој гимназији "пробио" границу од 600 оборених чуњева, забележивши у коначном скору 617.

У другом мечу крагујевачки Пак промет укњижио је нови пораз, 6:2, од друге екипе Металца из Горњег Милановца.

ВЛАДА ЂОРЂЕВИЋ У ПУНОЈ ФОРМИ

Овог викенда на програму је 13. коло Прве лиге Србије групе Центар. У суботу је поново у Другој крагујевачкој гимназији дупли програм, од 11 и 14 сати. Прво ће Водовод угостити крагујевачки Ибар, а потом Пак промет Бакар из Зајчара.

С. М. С.

КАРАТЕ

Бројне медаље

АРАНЂЕЛОВАЦ је у суботу био домаћин карате турнира "Сретење" на којем је наступило преко 400 такмичара 41 клуба из пет земаља. Како је такмичење одржано у оквиру Карате федерације Србије, учешће је узео и крагујевачки клуб Јуниор, чији су чланови освојили 12 медаља, четири златне, две сребрне и шест бронзаних.

Најсјајнија одличја припала су Лидији Вукићевић и Авраму Цветковићу у борбама, као и екипама пионира и нада, које су у финалним дуелима савладали тимове из Румуније и Црне Горе.

Већ 23. фебруара у Младеновцу Крагујевчане очекује нова провера, како би се што спремније дочекала квалификациона такмичења за првенство Србије.

В. У. К.

ДЕБРЕЦИН - Базен: СЦ „Дебрецин“. Гледалаца: 1.000. Судије: Маријета (Словенија), Корјанов (Азерберијан). Играч више: Дебрецин 11/6, Раднички 9/3. Резултат по четвртинама: 3:1, 1:5, 3:3, 3:3. ДЕБРЕЦИН: Мишровић, Палошац, Калај 1,

Мочи, Виндиш, Ђорђевић 3, Варја 3, Шомлаи, Мишић 2, Шувейш, Лейица, Халек 1, Зубора.

РАДНИЧКИ: Радић, Бурић 4, Пойовић, Марковић, Гак 3, Башић, Ђурић, Чујић 1, Злоковић, Ф. Филиповић 2, Удовичић 1, Ђ. Филиповић 1, Стивенс.

ВАТЕРПОЛО

ПРАВАЦ ФИНАЛЕ КУПА ЕВРОПЕ - РАДНИЧКИ СЛАВИО И У ДЕБРЕЦИНУ СА 12:10

На корак од евро трофеја

СВЕ је пред реванш сусрет остало отворено после победе Радничког у првом полуфиналном мечу од 9:6, али се окончало онако како смо сви прижељкивали и здраворезоновали. Најкраће, ватерполисти "црвених" успели су и на гостовању да победе одличну екипу Дебрецина са 12:10, чиме су стигли на корак од остварења цартаног пред ову сезону, освајања трофеја у Купу Европе.

Ипак, за разлику од дуела у Крагујевцу, овог пута Мађари су

далеко боље отворили сусрет. Повратник у њихов тим Алекс Ђорђевић и Тамаш Варга, успели су чак три пута у првој четвртини да затресу нашу мрежу, наспрам једног успелог напада Крагујевчана, чиме су дошли на само гол мањка у укупном збиру.

У другој четвртини, међутим, све се неокренуло. Уследила је права канонада "црвених", нарочито расположеног троструког стрелца Славка Гака, па је убрзо резултат прешао у корист Раднич-

ког, зауставивши се на полувремену на скору од 6:4 за "црвене".

Последње две деонице протекле су у равноправној игри ривала, чему најбоље сведочи идентичан резултат обе (3:3), што је било довољно да Крагујевац дочека своје прво екипно европско финале.

Одлучујући меџдани, против већ знаог и у квалификационој групи савладаног противника, италијанске Флоренције, играће се крајем марта и почетком априла.

В. У. К.

КОШАРКА - Ж

Шлаг на торти - дерби

ДО КРАЈА кошаркашког надметања у женској конкуренцији, остало је још једно коло. Што се кошаркашица Радничког, без обзира на исход у том сусрету, оне су обезбедиле треће место, што је изузетан успех, остварен највише захваљујући победи у прошлом, 21. колу, када су на свом терену савладали директног конкурента, тим Шапца - 72:65. Пар дана раније, Крагујевчанке су надвладале и Студент у Нишу са 70:58.

Наравно, велику услугу "комшинкама" учиниле су играчице Шумадије, које су прошле среде, у оквиру 20. кола, савладале исту шабачку екипу - 64:54, док су у редовном, 21. колу боље биле и од Врбаса - 85:45. Прошле недеље, у редовима "црвених" бриљирала је Александра Катић (26 кошева против Шапчанки), а посебно ефикасна и расположена за игру била је и кошаркашица Шумадије Милана Живадиновић, која је Врбашанкама убацила чак 30 поена.

За крај, као шлаг на торту веома успешне и још једне историјске зоне крагујевачких кошаркашица, за све љубитеље овог спорта остаје дуел и дерби управо ова два тима. Меџдан је заказан за петак, у хали "Гордана Гоца Богојевић", са почетком у 18 сати.

С. М. С.

ПРВА "А" ЛИГА (Ж)

20. КОЛО: Шумадија - Шабац 64:54, Србобран - Челарево 84:60, Јагодина - Беочин 83:72, Студент - Раднички 58:70, Врбас - Црвена звезда 64:86. Слободна је била Стара Пазова.

21. КОЛО: Раднички - Шабац 72:65, Челарево - Стара Пазова 69:72, Беочин - Србобран 53:56, Црвена звезда - Јагодина 93:70, Врбас - Шумадија 44:85. Студент је био слободан.

Црвена звезда	19	18	1	1587:1186	37
Јагодина	19	15	4	1457:1307	34
Раднички	19	12	7	1162:1135	31
Шабац	20	11	9	1245:1255	31
Србобран	19	10	9	1239:1245	29
Шумадија	19	10	9	1343:1235	29
Врбас	19	9	10	1288:1329	28
Студент	19	8	11	1158:1237	27
Стара Пазова	19	8	11	1203:1245	27
Беочин	19	4	15	1149:1321	23
Челарево	19	0	19	1138:1474	19

22. КОЛО: Шумадија - Раднички, Студент - Челарево, Стара Пазова - Беочин, Србобран - Црвена звезда, Јагодина - Врбас. Слободан је Шабац.

ФУДБАЛЕРИ Радничког 1923 у склопу припрема у турској Анталији, поред редовних тренинга почели су и са контролним утакмицама. Учинак из досадашња три меча је две победе и пораз.

У првом дуелу пред "црвени" је поклекао казахстански праволигаш Тараз 3:1 (3:0). Већ у 7. минуту гол је постигао новитет из иванчишког Јавора, Драган Миловановић, а пет минута касније и Станмир Милошковић. После малог затишја, у 30. минуту у стрелце се уписало још једно зимско појачање, Марко Мирић. У наставку, Казахстанци су успели да ублаже пораз преко Обиора Одите.

Важно је напоменути да су у

СПАЛЕВИЋ, ХТЕО НЕ ХТЕО, ЈОШ УВЕК "ЦРВЕНИ"

Арбитража на страни Радничког

ОЦЕНА Арбитражне комисије Фудбалског савеза Србије свела се на то да Дарко Спалевић не може добити раскид уговора на штету Радничког 1923. Дакле, за сада, остаје његов члан.

Мада, судећи по досадашњим изјавама, тешко да ће се центарфор и капитен више појавити у дресу "црвених". Како је више пута истакао, спреман је чак и да прекине играчку каријеру, само да више не заигра за Раднички. И све то иако има уговорну обавезу до јуна 2014. године, за коју председник Крагујевчана Миленко Марјановић тврди да је унапред у целости исплаћена.

Како било, сада је време права жалбе на одлуку Арбитражне комисије, а хоће ли је то Спалевић искористити, остаје да се види.

В. У. К.

ФУДБАЛ

ПРИПРЕМЕ У АНТАЛИЈИ ТЕКУ

Пробе увелико кренуле

првом полувремену за Раднички су играли: Чанчаревић, Росић, Тинтор, Својић, Марић, И. Петровић, Бељић, Петронијевић, Мирић, Милошковић, Миловановић, док су се у наставку на терену нашли: Кнежевић, Тинтор, Фејса, Оташевић, С. Петровић, Павловић, Варјачић, Недовић, Андрић, Си-

мовић и Зорановић.

Дан касније ривал Крагујевчана био је корејски Даеву. Шанса је пружена играчима који су на претходној утакмици мање играли, што су брзи и снажни Корејци искористили да добију сусрет са 1:0, голом после изведеног корнера у другом полувремену.

Састав Радничког на овој утакмици био је: Чанчаревић, Павловић, Росић, Оташевић, Марић, Недовић, И. Петровић, Бељић, Мирић, Симовић и Зорановић. Око 60. минута у игру су ушли и:

ПРВА "А" ЛИГА

12. КОЛО: Раднички - Београд 32:1, Дунав - Партизан 1:16, Бањица - Сингидум (јуче), Црвена звезда - Војводина 13:9. Слободан је био ЖАК.

Раднички	11	10	0	1	207:53	30
Црвена звезда	10	10	0	0	119:53	30
Партизан	10	8	0	2	134:40	24
Војводина	11	5	0	6	103:98	15
Бањица	10	4	1	5	77:91	13
ЖАК	10	3	1	6	72:120	10
Дунав	11	3	0	8	63:111	9
Сингидум	10	2	0	8	55:127	6
Београд	11	1	0	10	45:181	3

13. КОЛО: Партизан - Раднички, Сингидум - Црвена звезда, Београд - Бањица, Војводина - ЖАК. Дунав је слободан.

РАДНИЧКИ - БЕОГРАД 32:1

Нигде узбуђења

КРАГУЈЕВАЦ - Зајворени базен Сиорјског центра „Парк“. Гледалаца: 600. Судије: Стефановић (Београд), Јованчевић (Врњачка Бања). Играч више: Раднички 4/3. Петерци: Раднички 2/2. Резултат по четвртинама: 7:0, 11:0, 7:1, 7:0.

РАДНИЧКИ: Лазић, Бурић, Пойовић 7, Марковић 1, Гак, Башић 3, Ђурић, Чујић 4, Злоковић, Ф. Филиповић 5, Удовичић 8, Ђ. Филиповић 1, В. Ђурић 3.

БЕОГРАД: Пойовић, Н. Ђурић, Цвешковић, Шеховић, Николов, Шормаз, Стефановић 1, Ашанасковић, Парезановић, Тенжера, Маленовић, Илић, Шандор.

НИ у првенству Раднички не поустаје. Три дана по пласману у финале Купа Европе, сву снагу "црвени" су исказали на нејакој екипи Београда, коју су на својој води потпуно демонтисали - 32:1.

Од старта било је јасно ко је ко. Резултат прве четвртине гласио је 7:0, а друге чак 11:0. Није се осетило ни масовни изостанак стандардних првотимаца, попут Ђурића, Бурића, Злоковића, Гака и Радића, који су одмарали и сусрет испратили што са клупе, што са трибине. Све виђено до тада, поновљено је и у друге две четвртине, чиме је егзибиција употпуњена.

Иначе, утакмица је имала и хуманитарни карактер, пошто су карте за ову утакмицу подељене бесплатно, а на улазу је била постављена кутија, у коју су гледаоци остављали прилог за Крагујевчанку Даницу Ђурићовић и њену неопходну трансплантацију срца.

У суботу ће "црно-бели" покушати да узврате Крагујевчанима за јесени пораз, први у последњих шест сезона.

В. У. К.

Својић, Петронијевић, Милошковић, Миловановић и С. Петровић.

Као што се види, у екипи није био Милош Тинтор, јер је обновио стару повреду леђа, ону због које је током јесени паузирао неколико утакмица. Такође, лоша вест је да се у петак из Анталије вратио Дарко Фејса, који је повредио предњу ложу и пропустиће припреме.

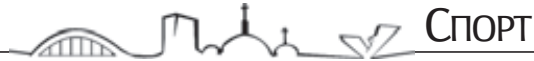
Нова победа "црвених" уследила је против другопласираног из грузијског шампионата Вила гори. Резултат је гласио 1:0, а гол је на асистенцију Миловановића постигао Петронијевић. Играли су још: Кнежевић, Павловић, Росић, Оташевић, Марић, И. Петровић, Бељић, Милошковић и Мирић, као и Ђурићковић и Недовић.

По ономе што се за сада зна, следе дуели са кинеским Хангцу Гринтауном, па словачком Бистрицом. А биће их још.

В. У. К.

Kod Vatrogasnog doma (034) 338 338

ОД ЧЕТВРТАКА ДО ЧЕТВРТАКА

П Е Т А К

КОШАРКА (Ж): Шумадија - Раднички, хала "Гордана Бојојевић" (18.00)

ОДБОЈКА (Ж): Смеч 5 - Црнокоса (Косјерић), сала „Артем“ (19.00)

С У Б О Т А

КУГЛАЊЕ: Водовод - Ибар (Краљево), кулана Друје тимназије (11.00)

Пак њомет - Бакар (Зајечар), кулана Друје тимназије (14.00)

ОДБОЈКА (Ж): Крагуј - Раднички, сала ОШ „Стијанислав Сремчевић“ (19.00)

Н Е Д Е Љ А

ОДБОЈКА: Раднички Кредит банка - Спартак (Љи), хала „Језеро“ (18.00)

П О Н Е Д Е Љ А К

КОШАРКА: Раднички - Цибона (Зајреб), хала „Језеро“ (20.30)

ПРВА ФУТСАЛ ЛИГА СРБИЈЕ

10. КОЛО: Економач - Смедерево 4:1, Наисус - Коперникус 2:0, Бечеј - Колубара 2:3, Врање - Танго Лиман 4:4, Пирот - Марбо (одложено).

Економач	10	9	0	1	62:20	27
Наисус	10	8	0	2	35:29	24
Марбо	9	6	1	2	33:17	19
Колубара	10	4	2	4	38:33	14
Коперникус	10	4	1	5	30:30	13
Пирот	9	3	2	4	16:27	11
Танго Лиман	10	2	4	4	38:39	10
Бечеј	10	3	0	7	29:40	9
Смедерево	10	2	1	7	16:35	7
Врање	10	1	3	6	22:49	6

11. КОЛО: Врање - Економач, Марбо - Смедерево, Танго Лиман - Бечеј, Колубара - Наисус, Коперникус - Пирот.

Ф У Т С А Л

ЕКОНОМАЧ - СМЕДЕРЕВО 4:1

Без видног мотива

У СЕНЦИ свега што се дешавало протекле недеље у хали „Језеро“, некако приметно одиграна је утакмица 10. кола Прве футсал лиге Србије, више пута одлагана и померана, што је, по многим, утицало и на посету.

Економач је савладао Смедерево са 4:1, истина у веома убедљивој игри. Гости су једва у пар наврата успели да узврате по којим шутем, а била је то и прилика да тренер Иван Божовић, расподелу минутажа подједнако на све играче.

Већ сутра Крагујевчани играју утакмицу 11. кола, у Врању против истоимене екипе.

Шест мускетара

ИГРАЧИ Економца Младен Коцић, Слободан Јањић, Слободан Рајчевић, Видан Бојовић, Стефан Ракић и Владан Весић, без повређеног голмана Аксентијевића, отпутовали су у Стару Пазову, где ће се у наредна три дана припремати са репрезентацијом Србије за пријатељске утакмице које их очекују од 18. до 22. фебруара у склопу предстојећих квалификација за првенство Европе 2014. године у Белгији.

Селекција наше земље одиграће две пријатељске утакмице са Чешком, 18. и 19. фебруара у Брну, односно Острави, а 21. и 22. фебруара одмериће снаге и у Словачкој са изабраним националним тимом те земље.

С. М. С.

ЧЕЛИНЦ КУП

Реванш је нада

СИНОЋ је у Бидгошћу одигран реванш сусрет четвртфинала овогодишњег Купа изазивача, у коме се Раднички састао са пољском Делектом. Победник двомеча у полуфиналу играће са бољим из дуела руског Урала и Галатасараја из Турске.

У првом мечу у Крагујевцу „црвени“ су славили максималним резултатом, по сетовима 25:15, 28:26, 25:16. Интересантно је да су том приликом Пољаци послали практично резервни састав, без ведета тима Антиге, Вика, Конарског, Масног, што је свакако неодмерен и потез извесног потцењивања противника. Међутим, наш тим је узвратио баш како треба, спортски и убедљивом победом.

М. М.

ПРВА ЛИГА - Ж

Наставак за викенд

ЗБОГ промењеног распореда одржавања финалног турнира Купа Србије у конкуренцији девојачка, протеклог викенда првенствена такмичења су мировала, а наставак следи већ од сутра, утакмицама 15. кола.

Крагујевачки љубитељи одбојке имаће прилику да виде две веома интересантне утакмице, међусобне сусрете четири најбоље екипе у такмичењу. Најпре се у петак састају Смеч 5 и Црнокоса из Косјерића, а дан касније игра се овдашњи дерби у коме су ривали Раднички и Крагуј.

М. М.

О Д Б О Ј К А

МЛАДИ РАДНИК - РАДНИЧКИ КРЕДИ БАНКА 0:3

Отрежњење

ПОЖАРЕВАЦ - Хала: СЦ „Пожаревац“. Гледалаца: 300. Судије: Лазаревић (Шабац), Давидовић (Београд). Резултати по сетовима: 22:25, 19:25, 22:25.

МЛАДИ РАДНИК: Стојсављевић 6, Мунђан 3, Шљиванчанин, Пешић 9, Булић, Брчић 9, Јевтић 1, Пејковић (либеро), Пешировић 5, Мицић 2, Н. Мајићашевић, М. Мајићашевић 4.

РАДНИЧКИ КРЕДИ БАНКА: Ђуровић 6, Н. Стевановић 14, Јовановић, Радовић 8, Перовић, Вуловић 2, Р. Стевановић 3, Илић 1, Ивовић, Чедић 21, Блајковић, Панићелић (либеро).

ОПОРАВИО се састав Дејана Матића после бруке у „Језеру“ у утакмици са Партизаном. Веома тешко и за госте увек непријатно играње у Пожаревцу протекло је на најбољи могући начин. Максималан резултат уједно је и пун реванш за јесењи пораз од овог ривала.

Пожаревањани су имали велики мотив, прилику да се победом докопају четврте позиције два кола пре краја лигашког дела такмичења. Тако су и кренули у утакмицу, водили до завршнице првог сета, но следи „гас до даске“ са друге стране и преокрет. Поново је прецизан био од ове године новопечени коректор Чедић, а добра игра примача је наравно била услов за тачне Илићеве асистенције. Темпо у који је ушла игра одговарао је госту, нису га се одрицали ни у наставак, само су побољшали игру, а у реализацији свом коректору придружио се леворуки Немања Стевановић, стварајући велике проблеме блокерима са друге стране. Течно и прецизно послао је приведен крају, па су, после пораза Ђердапа у дербију кола, шансе за друго место пред плеј-оф поново објективне.

Претпоследње коло наредног викенда доноси на папиру „зицер“ крагујевачком саставу. Гостује претпоследња екипа на табели, Спартак из Љига, која води тешку борбу за избегавање плеј-аута. Пре две недеље Раднички се „опекао“ на таквом случају, па то, ипак, у овај сусрет уноси дозу неизвесности.

М. М.

РУКОМЕТ

ЦРВЕНКА - РАДНИЧКИ 26:23

За заборав

ЦРВЕНКА - Хала: „Слободан Мишковић“. Гледалаца: 400. Судије: Косановић и Николић (Панчево). Секретари: Црвенка 2/2, Раднички 1/1. Искључења: Црвенка 12, Раднички 10 минута.

ЦРВЕНКА: Рачић, Жејарац 4, Радоњић, Славујица, Рачић 1, Перовић 5, Николић, Мирић, Мјеримачка, Ђуровић 3, Етић, Грујић 4, Гулешић 6, Сунајко, Зејак 3, Ивић.

КУП СРБИЈЕ

И опет Црвенка

ЖРЕБ је одлучио да се рукометаши Радничког, у осмини финала Купа Србије, састану са екипом Црвенке. И то у гостима, 6. марта.

Две недеље раније, своју битку за четвртфинале имаће чланице „црвених“, које 23. или 24. фебруара иду на мегдан Војводини у Нови Сад.

В. У. К.

СУПЕР ЛИГА (Ж)

13. КОЛО: Макс спорт - Раднички (К) 20. фебруара, Црвена звезда - Књаз Милош 41:32, Наиса - Јагодина 30:31, Миленијум - Раднички (Б) 36:32, Зајечар - Раднички (С) 20. фебруара, Железничар је био слободан.

Зајечар	10	10	0	0	343:22020
Јагодина	11	10	0	1	301:23820
Миленијум	11	7	1	3	283:28215
Раднички (К)	10	6	1	3	269:26013
Макс спорт	10	5	1	4	238:23111
Црвена звезда	12	5	1	6	335:33811
Железничар	11	4	0	7	246:2788
Књаз Милош	12	4	0	8	336:3588
Наиса	12	4	0	8	316:3388
Раднички (С)	11	3	1	7	276:3137
Раднички (Б)	12	0	1	11	331:4181

14. КОЛО: Раднички (К) - Наиса, Јагодина - Црвена звезда, Књаз Милош - Миленијум, Раднички (С) - Макс спорт, Раднички (Б) - Железничар, Слободан је Зајечар.

ЖРК РАДНИЧКИ

Европа отпала

ОБА сусрета осмине финала ЕХФ купа, играна у Русији, рукометашице Радничког су изгубиле, чиме су испале из даље европске трке.

Већ први дуел показао је са ким Крагујевчанке имају посла. Домаћа Астраханочка била је више него убедљива и победила са великих 41:25 (24:10). Дан касније, у недељу, игран је реванш у ком су, макар званично, „црвене“ биле домаћин, али их то није спасило нове резултатске катастрофе - 25:37 (14:19).

Наставак лиге

ЕВРОПСКЕ утакмице приморале су Крагујевчанке да одложе две првенствене, па ће у 10 дана сада имати четири дуела.

Први је игран јуче, у хали „Језеро“, са неприкосновеним Зајечаром, у суботу би „црвене“ требало да угосте нишку Наису, а у среду, 20. фебруара, на програму је меч са Макс спортом у Старој пазови.

В. У. К.

ПЛИВАЊЕ

Чавић почиње са радом

ЈУЧЕ

је у Крагујевцу са радом званично почео пливачки клуб Академије Милорада Чавића. Тим поводом, од 15.00 часова, у Свечаном салону зграде Града одржана је конференција за новинаре, где су се јавности обратити градоначелник Крагујевца Верољуб Стевановић, директор СЦ „Парк“ Борис Радивојевић, те светски и олимпијски освајач медаља и оснивач Академије Милорада Чавић.

Након конференције, која заправо представља и свечано отварање, представници медија су у пратњи Милорада Чавића обишли просторије Академије на затвореном базену СЦ „Парк“.

В. У. К.

РВАЊЕ

Перици бронза

КРАГУЈЕВАЧКИ рвач Перица Димитријевић освојио је бронзану медаљу на 27. Меморијалном турниру „Љубомир Ивановић - Геца“, одржаном прошле недеље у Београду. Наиме, Димитријевић је, после победе две победе у елиминацијама, поражен у полуфиналу од такође репрезентативца Србије Кристијана Фриса.

Други крагујевачки представник на овом такмичењу, Милан Тодоровић, због болести одустао је од наступа.

Провера у Бугарској

ОВОГ викенда у Софији ће се одржати Међународни турнир у грчко-римском стилу.

На њему ће, у склопу репрезентације Србије, учествовати и рвач Радничког Перица Димитријевић.

С. М. С.

СТРЕЉАШТВО

Финале

У СМЕДЕРЕВУ ће се, 16. и 17. фебруара, у организацији истоименог стрелачког клуба, одржати финале Купа Стрелачког савеза Србије у гађању ваздушним оружјем у свим категоријама.

На основу ранијих наступа, крагујевачки стрелци имаће представнике у сениорској конкуренцији, Милутина Стефановића и Стевана Плеткосића, јуниорској, Милоша Ивановића и Невену Армуш, а такмичеће се и екипно, са обзиром да су остварили добре наступе у претходна три наступа у Купу.

С. М. С.

-25%

Na čarape i donji veš

-50%

Na zimsku mušku, žensku i dečiju kolekciju

-70%

Na svaki drugi artikal

H&O Kragujevac

Kragujevac Plaza,
Bulevar kraljice Marije 56,
tel 064/ 82 137 93

Uz VIP karticu dodatnih **-10%** popusta!

Akcija traje do 15.02.2013.

ТЕЛЕВИЗИЈА КРАГУЈЕВАЦ

ТВ ПРОГРАМ од 14. до 20. фебруара

Четвртак
14. фебруар

07.00	Јутарњи програм
07.00	Јутарњи програм
09.00	Вести
09.05	Музички програм
10.00	Кухињца р.
10.30	Путујуће приче р.
11.00	Документарна серија
12.00	Вести
12.05	Кухињца
12.35	Кућица у цвећу р.
13.00	Музички програм
14.00	Комунални сервис р.
15.00	Цртани филм
15.30	Раскршћа р.
16.00	Вести
16.05	Људи са Менхетна р. □
17.00	Мозаик
18.00	Путописи РТК
18.30	Мобил Е
18.50	Хит дана
19.00	Хроника 1
19.30	Цртани филм
20.00	Стање ствари
21.00	Људи са Менхетна □
22.00	Хроника 2
22.30	Megaфон Music
23.30	Атлас
00.00	Вести
00.05	Хит дана

наставак програма ТВ Крагујевац

Петак
15. фебруар

20.00	Са позориштем на ти
07.00	Јутарњи програм
09.00	Вести
09.05	Музички програм
10.00	Кухињца р.
10.30	Путописи РТК р.
11.00	Meaфон Music р.
12.00	Вести
12.05	Кухињца
12.35	АБС шоу
13.00	Музички програм
14.00	Стање ствари р.
15.00	Цртани филм
15.30	Атлас р.
16.00	Вести
16.05	Људи са Менхетна р. □
17.00	Музички програм
18.00	Fashion Files р.
18.30	Мобил Е
18.50	Хит дана
19.00	Хроника 1
19.30	Цртани филм
20.00	Са позориштем на ти
21.00	Људи са Менхетна □
22.00	Хроника 2
22.30	Документарна серија
23.30	Илузиониста
00.00	Вести
00.05	Хит дана

наставак програма ТВ Крагујевац

Субота
16. фебруар

22.00	Хроника 2
08.45	Најава програма
09.00	Вести
09.05	Цртани филм
09.35	Серија
10.00	Кухињца
11.00	Нокаут р.
11.30	Улови трофеј р.
12.00	Вести
12.05	Шумадијски праг р.
13.00	Кућица у цвећу
13.30	Fashion files
14.00	Shopping avantura
15.00	Документарни програм
16.00	Вести
16.05	Филм ■
18.30	Са позориштем на ти р.
19.00	Хроника 1
19.30	Цртани филм
20.00	Лек из природе
20.30	Илузиониста
21.00	Концерт
22.00	Хроника 2
22.30	АБСшоу
23.00	Филм ■
00.00	Вести
01.00	Хит дана

наставак програма ТВ Крагујевац

Недеља
17. фебруар

12.05	Шумадијски праг
08.45	Најава програма
09.00	Вести
09.05	Цртани филм
09.35	Најсмешније животиње р.
10.00	Биографије познатих
11.00	Кућица у цвећу
11.30	Лек из природе
12.00	Вести
12.05	Шумадијски праг
13.00	Агро дневник
14.00	Шумадијске зимске игре
16.00	Вести
16.05	Филм ■
18.00	Нокаут
18.30	Улови трофеј
19.00	Хроника 1
19.30	Цртани филм
20.00	Стаклено звоно
20.30	Најсмешније животиње
21.00	Концерт
22.00	Хроника 2
22.30	Култура
23.00	Филм ■
00.00	Вести
01.00	Хит дана

наставак програма ТВ Крагујевац

Понедељак
18. фебруар

19.30	Спортски преглед
07.00	Јутарњи програм
09.00	Вести
09.05	Музички програм р.
10.00	Кухињца р.
10.30	Кућица у цвећу р.
11.00	Документарна серија р.
12.00	Вести
12.05	Кухињца
12.35	Стаклено звоно р.
13.00	Музички програм
14.00	Shopping avantura р.
15.00	G.E.T. Report
16.00	Вести
16.05	Људи са Менхетна р. □
17.00	Мозаик
18.00	Србија коју волим
18.40	Мобил Е
18.50	Хит дана
19.00	Хроника 1
19.30	Спортски преглед
20.00	Раднички - Колубара (рукомет, снимак)
22.00	Хроника
22.30	Документарна серија
23.30	Нокаут
00.00	Вести
00.05	Хит дана

наставак програма ТВ Крагујевац

Уторак
19. фебруар

17.00	Мозаик
07.00	Јутарњи програм
09.00	Вести
09.05	Музички програм р.
10.00	Кухињца р.
10.30	Србија коју волим р.
11.00	Документарна серија
12.00	Вести
13.00	Музички програм
14.00	Раднички - Цибона (кошарка, снимак) р.
16.00	Вести
16.05	G.E.T. Report р.
17.00	Мозаик
18.00	Ноге на путу
18.30	Мобил Е
19.00	Хроника 1
19.30	Цртани филм
20.00	Здравље је лек
20.30	Суграђани
21.00	Људи са Менхетна □
22.00	Хроника 2
22.30	Документарна серија
23.30	Биографије познатих р.
00.00	Вести
00.35	Хит дана

наставак програма ТВ Крагујевац

Среда
20. фебруар

20.00	Комунални сервис
07.00	Јутарњи програм
09.00	Вести
09.05	Музички програм р.
10.00	Кухињца р.
10.30	Ноге на путу р.
11.00	Документарна серија р.
12.00	Вести
12.05	Кухињца
12.35	Култура р.
13.00	Музички програм
14.00	Здравље је лек р.
14.30	Суграђани р.
15.00	Цртани филм
15.30	Супертехнологије р.
16.00	Вести
16.05	Људи са Менхетна р. □
17.00	Мозаик
18.00	Путујуће приче
18.30	Мобил Е
18.40	Хит дана
19.00	Хроника 1
19.30	Цртани филм
20.00	Комунални сервис
21.00	Људи са Менхетна □
22.00	Хроника 2
22.30	Документарна серија
23.30	Раскршћа
00.00	Вести
00.05	Хит дана

наставак програма ТВ Крагујевац

■ филм □ серија

НАМА СЕ НАЈВИШЕ ВЕРУЈЕ

www.rtk.co.rs